

TELETEMAT

30 lat
Telewizji Polsat

KABELMIX

Toruńskie PIKE
w cieniu VUCA

TELEMIX

Must TVP carry
– must TVP offer

listopad/grudzień 2022 cena 14,99 zł (w tym 8% VAT) 5 euro

ISSN 2299-9248

11/12 (220)

TELEKABEL & digital tv

ZAPRASZAMY NA

12. OGÓLNOPOLSKIE
FORUM
OPERATORÓW
TELEKOMUNIKACYJNYCH

IFORTELI

19–22 marca 2023 roku
GRANDHOTEL***** TIFFI, Łąwa

Więcej szczegółów wkrótce na www.fortel.org.pl

Mariusz Walter

1937-2022

Odszedł Mariusz Walter...

...jedna z najważniejszych postaci polskich mediów ostatnich kilkudziesięciu lat, wielka osobowość telewizyjna, wizjoner i menedżer, po 1989 roku współtwórca wolnych mediów w Polsce.

Znakomity przyjaciel i współpracownik naszego środowiska, współzałożyciel i współwłaściciel grupy ITI, długoletni prezes TVN. Od początku istnienia telewizji kablowej w Polsce wspierał nasze środowisko, budując z nim ścisłe więzy biznesowe, oparte o Jego niekwestionowany autorytet i wiedzę. Pozwoliło to operatorom kablowym wejść w świat nowoczesnej telewizji i najnowszych technologii, których prekursorem na polskim rynku był Mariusz Walter.

Ale nade wszystko był człowiekiem mediów - najpierw jako radiowiec w radiowęźle studenckim na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, następnie już w Telewizji Polskiej, a na koniec kariery w największej polskiej stacji komercyjnej, którą stworzył, czyli TVN. Pracował najpierw w ośrodku katowickim Telewizji Polskiej, a od 1963 w Warszawie, by w latach 60-tych i 70-tych stać się jedną z najważniejszych osób w rodzącym się i doskonale rozwijającym nowym medium. Jako filar tamtej telewizji sprawdzał się w realizacji telewizyjnej, reżyserii, ale przede wszystkim jako scenarzysta czy realizator programów telewizyjnych i filmów dokumentalnych. Warto wspomnieć niezapomniany „Turniej miast” oraz pomnikowe Studio 2, które otworzyło Polakom okno świat - ze słynnym koncertem szwedzkiej ABBY w 1976 roku. Zdobywał laury i uznanie w skali międzynarodowej, był świetnym realizatorem filmów sportowych, a telewizja za jego czasów była oceniana jako jedna z najlepszych w podzielonej zimną wojną Europie. W stanie wojennym rozpoczął się nowy etap w życiu Mariusza Waltera - powolnego wznoszenia fundamentów gospodarki rynkowej i wolnych mediów. Wspólnie z Janem Wejchertem zajęli się działalnością gospodarczą, budując ITI, a po 1989 roku szeroko wchodząc na rynek telewizyjny, m.in. poprzez zakup Telewizji Wisła, działającej w Krakowie.

To zbliżyło raczkujące wtedy środowisko telewizji kablowych do Mariusza Waltera, którego wizja rozwoju rynku znacznie przekraczała nasze wyobrażenia. Ziściła się w TVN, a przede wszystkim w TVN24 - nadającej całą dobę informacyjnej stacji komercyjnej, która szybko znalazła miejsce w naszych sieciach, podobnie jak wszystkie programy nowej komercyjnej stacji TVN.

Mariusz Walter w początkowym okresie naszej 30-letniej organizacyjnej działalności szeroko uczestniczył w dorocznych konferencjach Izby, zabierając głos w sprawach dotyczących relacji nadawców z operatorami. Zawsze był to głos wyważony, ze szczyptą humoru rozładowujący emocje, pokonujący bariery i kreślący plany na przyszłość. I co najważniejsze, plany te M. Walter szybko i bezbłędnie wcielał w życie. Dziś Jego dzieło żyje w naszych sieciach, dostarczając widzom telewizji najwyższej jakości. Choć Mariusz Walter ostatnio patronował temu z oddali, ale wszyscy doskonale wiedzieliśmy, komu zawdzięczamy wolne media w Polsce i kto położył podwaliny pod nasz rynek medialny.

Był człowiekiem wielu talentów, kibicem, wielką i niezapomnianą osobowością, klasą samą dla siebie.

Cześć Jego pamięci

**Jerzy Straszewski, Prezes Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej;
Włodzimierz Zieliński, Prezes Polskiej Fundacji Wspierania Rozwoju Komunikacji Elektronicznej;
Redakcja miesięcznika „TELEKABEL & digital tv”**

ZAPRASZAMY NA STRONĘ **WWW.TELEKABEL.PL**

Aby w nadchodzącym roku udało się zrealizować
to, co przyniesie profity, przewidzieć to,
co przeszkodzi w ich osiągnięciu i zapobiec temu,
co wydarzyć się nie musi.

Dużo radości i sukcesów, mądrego lenistwa
w sprawach nieistotnych i zdrowej troski w tych
najistotniejszych

Życzy redakcja
TELEKABEL & digital tv

TELEKABEL
& digital tv

REDAKTOR NACZELNY

Andrzej Konaszewski
tel. 602 340 251
a.konaszewski@telekabel.pl

PROJEKT GRAFICZNY

Joanna Świerczyńska

PROJEKT OKŁADKI

TELEKABEL & DIGITAL TV

WYDAWCA

A.L.S. Aleksander Jerzy Sawicki
tel. 603 073 731
a.sawicki@telekabel.pl

REDAGUJĄ

Andrzej Marciniak
(redaktor działu telewizja)
Marek Pawłowicz
(redaktor działu telekomunikacja)

KOREKTA

Anna Czerwińska

**WSPÓŁPRACOWNICY
MIESIĘCZNIKA**

„TELEKABEL & digital tv”
Danuta Harenda, Artur Górski,
Tomasz Świderek, Jerzy Papuga

ADRES REDAKCJI

Al. Solidarności 64 m. 118
00-240 Warszawa
tel. (+48) 22 628 90 65
e-mail: sekretariat@telekabel.pl

ASYSTENTKA REDAKCJI

Barbara Sim, tel. 501 323 851
sekretariat@telekabel.pl

PRZYGOTOWANIE DO DRUKU

Krzysztof Rembelski
k.rembelski@telekabel.pl

Numer konta miesięcznika „Telekabel” to: Bank Millenium **91 1160 2202 0000 0000 2811 5974**

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skrótów redakcyjnego opracowywania tekstów
przyjętych do druku. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. **WSZYSTKIE PRAWA ZASTRZEŻONE**

CANAL+

KAŻDA HISTORIA MA SWÓJ KONIEC

Kr UK

JAK Tu CIEMNO

© MATERIAŁY PROMOCYJNE CANAL+ POLSKA S.A. 2022

DYSTRYBUCJA:

Rafał
Wilczewski
605 456 460

Marcin
Czechowicz
603 234 233

Katarzyna
Łagodzińska
513 111 776

MARKETING:

Katarzyna
Popławska
791 906 969

teletemat

30 lat Telewizji Polsat Opr. AK	8

kabelmix

Toruńskie PIKE w cieniu VUCA Jerzy Papuga	20

Konferencja KIKE 2022 Razem można więcej Opr. AK	30

Raport Fiberhost Włączenie cyfrowe Opr. AK	36

TOYA kocha Łódź Opr. AK	38

kabelmix – aktualności	40

telemix

Must TVP carry – must TVP offer Opr. AK	46

Rada w Senacie Jerzy Papuga	48

Publiczny majątek na rządowe media Jerzy Papuga	52

wieści z platform	54

telemix – aktualności	56

warto zobaczyć

zapowiedzi Polsat, Polsat Film, Polsat Seriale, Polsat 2	66

zapowiedzi AXN, AXN White, AXN Black, AXN Spin	68

zapowiedzi, CANAL+ Premium, CANAL+ Dokument	69

zapowiedzi BBC Brit, BBC Earth, BBC Lifestyle, CBeebies	70

zapowiedzi FilmBox Premium, DIZI	72

zapowiedzi National Geographic	73

zapowiedzi Polsat Viasat Explore, Polsat Viasat History, Polsat Viasat Nature	74

20

TORUŃSKIE PIKE W CIENIU VUCA

Niewątpliwym osiągnięciem konferencji było podpisanie i przekazanie **Januszowi Cieszyńskiemu, sekretarzowi stanu w KPRM odpowiedzialnemu za telekomunikację i cyfryzację**, memorandum rynku zawierającego listę postulatów dotyczących zniesienia barier stojących przed procesem inwestycyjnym. Sygnatariuszami dokumentu „Ułatwienia inwestycyjne dla branży telekomunikacyjnej” zostali m.in. **Fundacja Open Allies, PIKE, KIKE, KIGEIT i Mediacom.**

46

MUST TVP CARRY – MUST TVP OFFER

Po nowelizacji prawa z obowiązkowej listy wypadną wszystkie kanały komercyjne, a pozostaną **TVP1, TVP2, TVP3** oraz dodatkowo pojawią się **TVP Info i TVP Kultura**. **To one mają się znaleźć pod pierwszymi pięcioma przyciskami na naszych pilotach, a o liście innych, komercyjnych zdecyduje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.** Co więcej, obowiązek udostępnienia kanału regionalnego TVP3 objąć ma również platformy satelitarne, co może przysporzyć tej grupie nadawców wiele problemów.

o/o Chata i... chwata o/o

listopad/grudzień 2022

**Jan
Pietrzak**

„Po prostu to jest produkt germanizacji i produkt rusyfikacji. To jest może w jednej dziesiątej Polak. Jego polskie cechy czy jego polska wrażliwość w ogóle nie obowiązują, nie obchodzą. On tego nie wie, on tego nie zna, on tego nie lubi, on tego nie znosi.

(...) To jest produkt naszych okupantów, którzy właśnie takich typków wychowali i oni założyli tutaj partię, która nie ma nic wspólnego z polskością” – powiedział o Donaldzie Tusku **Jan Pietrzak**, gość programu – „Jedziemy” w TVP Info.

TVP Info 10.11.2022 r.

„Pomysł pana Świrskiego traktuję w kategoriach ponurego żartu. Upolityczniona KRRiT nie reaguje na skandaliczne materiały TVP czy Polskiego Radia, z których wylewa się propagandowy ściek, a standardy pracy nie mają nic wspólnego z rzetelnością i jakimikolwiek praktykami dziennikarskimi. Chce za to uczyć inne media, jak powinny pracować” – ocenia, **Roman Imielski**, zastępca redaktora naczelnego „Gazety Wyborczej”, w odpowiedzi na propozycję Macieja Świrskiego (PIS), nowego przewodniczącego KRRiT, zapowiadającego walkę z dezinformacją i hejtem w mediach.

Wirtualnemedias 17.11.2022 r.

**Roman
Imielski**

zapowiedzi Eleven Sports **75**

telekomunikacja

Bezpieczniejsi, nowocześni i społecznie odpowiedzialni

Marek Nowak **76**

Nadchodzi metaversum

Opr. AK **78**

Phishing – następna generacja

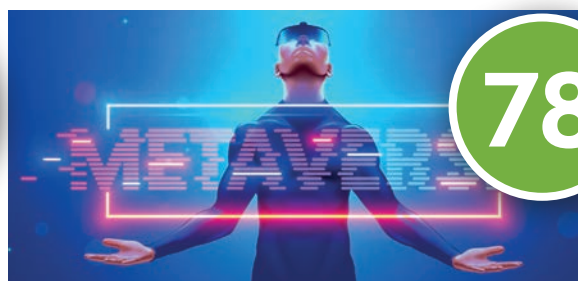
Opr. AK **80**

telekomunikacja – aktualności **82**

PUBLICZNY MAJĄTEK NA RZĄDOWE MEDIA

Ostatni przed zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi budżet państwa będzie przyjmowany na Wiejskiej w atmosferze nawet już nie kłótni, ale chyba kolejnej szarpaniny i blokowania mównicy. A to dlatego, że jego medialna część, po dość bezbarwnym zaopiniowaniu w komisach sejmowych spęczyła na ostatniej prostej do okrągłych 2,7 mld zł - dosłownie rozbijając bank i rozsiewając opozycję.

NADCHODZI METAVERSUM

Aby zrealizować tę szerszą koncepcję metaverse, potrzebne będzie wiele innowacji, np. nowe, przystępne cenowo niewielkie urządzenia XR. Potrzebne będą także potężne możliwości obliczeniowe, wysoce rozproszone systemy oprogramowania, zaawansowane narzędzia do tworzenia treści oraz nowe, innowacyjne usługi, które pozwolą wykorzystać cały potencjał metaversum. Konieczne będą również technologie, które nie tylko wyczuwają świat fizyczny, ale także rozumieją, w jaki sposób ludzie wchodzą w interakcje z rzeczywistością cyfrową i fizyczną.

30 lat Telewizji Polsat

OPR. AK

Telewizja POLSAT rozpoczęła nadawanie 5 grudnia 1992 roku, dokładnie o godz. 16.30. To przełomowa data w historii polskiej telewizji. Oto bowiem, na zdominowanym przez telewizję publiczną rynku, pojawiła się pierwsza prywatna i niezależna stacja, przecierając szlak kolejnym nowym polskim mediom.

Polsat, a właściwie ówczesny **PolSat** rozpoczął nadawanie z Holandii, poprzez analogowego satelitę Eutelsat II. Taśmy z programem docierały z Polski drogą lotniczą. W niecały rok od uruchomienia Polsat przeniósł swą działalność do Polski.

Oglądalność ograniczała niewielka liczba domowych urządzeń (ok. 2 mln) do odbioru telewizji satelitarnej (od początku Polsat dostępny był także za pośrednictwem sieci kablowych).

Program nadawany był w dwóch blokach – popołudniowym i nocnym, przez 4 godziny na dobę. Później emisję wydłużono do 8 godzin. Dziś już niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że uzyskanie przez **Zygmunta Solorza** koncesji dla pierwszej komercyjnej polskiej

telewizji w 1993 roku, wcale nie było oczywiste. W kolejce po to tzw. dobro rzadkie stało wiele podmiotów – na mocy konkursu rozpisanego przez ówczesną Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Obok **Zygmunta Solorza**

o koncesję ubiegało się dziesięciu konkurentów, m. in. **konsorcjum ITI, CANAL+ z Januszem Romanowskim czy włoski przedsiębiorca i wydawca Nikola Grauso.**

Zygmunt Solorz okazał się jednym z czterech faworytów tego wyścigu, m. in. dlatego, że reprezentował

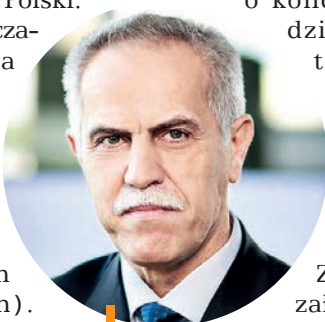
– co zawsze podkreślał – polski kapitał. Ponoć Rada obawiała się zagranicznych kandydatów z dużymi pieniędzmi i wpływami. Dlatego też postawiono na firmę, która nie dość, że była polska, to

jeszcze nie miała rozproszonego akcjonariatu.

Tego, jak duży był ciężar gatunkowy tej decyzji dowodzi fakt, że ówczesny prezydent – **Lech Wałęsa** – zdymisjonował ówczesnego przewodniczącego KRRiT – **Marka Markiewicza**... w godzinę po podpisaniu koncesji dla Polsatu. W mediach – „zagotowało się”, a decyzję KRRiT niektórzy z konkurentów zaskarżyli do NSA, który to Sąd... skargę odrzucił. Rozwiązanie alternatywne dla TVP czyli Telewizja Polsat – ruszyło...

Skromnie ale wesoło

Mimo biznesplanu opiewającego na starcie na ok. 100 mln USD, w młodej stacji w latach 90. ub. wieku – nie przelewało się. – Pierwsze miesiące to było snucie nie tyle planów, co marzeń, wróżenie z fusów, bo nie bardzo wiedzieliśmy, co z tego będzie. Ale dostawaliśmy jakieś pienią-

Zygmunt Solorz

Rada Nadzorcza Telewizji Polsat Sp. z o.o.

Zygmunt Solorz – przewodniczący RN

Tobias Solorz – Wiceprzewodniczący RN

Józef Birka, Aleksander Myszk, Piotr Żak, Tomasz Szelaq,
Miroslaw Błaszczyk, Maciej Stec – członkowie RN

Zarząd Telewizji Polsat Sp. z o.o.

Stanisław Janowski – prezes zarządu

Nina Terentiew, Katarzyna Wyszomirska-Wierczewska,

Piotr Fajks, Adam Nowe, Janusz Pliszka – członkowie zarządu

dze, więc nadzieja była, że ten biznes ma jakieś podstawy. Gdy skończył się remont w budynku przy al. Stanów Zjednoczonych, zaczęliśmy ćwiczyć wydania kolejnych programów na „sucho”, w przerwach na „mokro” malowaliśmy ściany i naklejaliśmy tapety. Po niespełna dziewięciu miesiącach od startu nowej telewizji – 15 sierpnia 1993 r. – pojawiły się na antenie Polsatu „Informacje”. – wspomina **Wojciech Szelaąg**, jeden z pierwszych dziennikarzy Polsatu, ściągnięty z gdańskiego oddziału TVP przez **Wiesława Walendziaka**, pierwszego dyrektora programowego Telewizji Polsat. Znakiem firmowym stacji była muzyka **disco polo (program Disco Relax), seriale, kino akcji i teleturnieje**. Odcinki tych ostatnich gromadziły przed telewizorami jednorazowo po ok. 9 mln spragnionych rozrywki Polaków. Czy na dzisiejszym rozdrobnionym rynku są audycje osiągające tego rzędu oglądalności? To jest zresztą znak rozpoznawczy Polsatu na przestrzeni jego całej, 30 – letniej historii – **utrzymywanie polityki programowej ukierunkowanej na jak najszerszą widownię**.

Można spekulować – czy ze względu na infrastrukturę nadawczą, jaką Polsat otrzymał, był firmą skazaną na sukces? Z. Solorz przez

lata dał się poznać jako rzutki przedsiębiorca, który inwestował nie tylko w biznes medialny (także w ubezpieczenia czy nieruchomości). Jednak prawdą jest, że to do inwestycji medialnych miał zawsze tzw. nosa. Na przykład na przełomie wieków, kiedy to wszedł do konsorcjum tworzącego platformę cyfrową z TVP i CANAL +, by następnie szybko porzucić ten pomysł i działać na własną rękę uruchamiając **Polsat Cyfrowy** (2000 r.). Następnie – z powodzeniem wprowadzając swoją platformę satelitarną na giełdę (2008 r.). Także – decydując o uruchamianiu kolejnych, kanałów tematycznych Grupy Polsat. Albo planując zakup (2011 r.) firmy **Polkomtel**, które to posunięcie uczyniło z jego firmy ogólnopolskiego operatora telekomunikacyjnego dostarczającego Polakom tzw. potrójną usługę (telewizja, internet, telefon). Firma świetnie daje sobie radę na trudnym telewizyjnym, bardzo już rozdrobnionym rynku, a wchodząc w posiadanie łączy telekomunikacyjnych może liczyć na koniunkturę związaną z oferowaniem kolejnych usług internetowych.

- Polsat przecierał szlaki, wprowadzając w Polsce nowe formaty. I prawie zawsze były to telewizyjne hity. To wynikało nie tylko z pracy całego zespołu, ale też

indywidualnego wyczucia Zygmunta Solorza, który odrzucał nasze inteligenckie przesady i wiedział, co się ludziom spodoba. To nieprawdopodobne, że człowiek bez wykształcenia w tej dziedzinie, bez studiów uniwersyteckich, który w telewizję wszedł przez przypadek, tak szybko nauczył się tego, czym jest popularny gust. To niebawoma talent – ocenia twórcę Polsatu **Bogusław Chrabota**, wieloletni dyrektor programowy tej stacji. W codziennej pracy twórcy stacji nie zapominają też o tych najbardziej potrzebujących. Już od 25 lat **Fundacja Polsat**, założona przez Telewizję Polsat, niesie pomoc chorym dzieciom. Jak dotąd dzięki wspólnej ofiarności telewizji i wiernych widzów pomogła ponad 30 tysiącom małych pacjentów, a Fundacja Polsat wsparła finansowo ponad 1200 szpitali i ośrodków medycznych w całym kraju, remontując oddziały lub wyposażając je w nowoczesny sprzęt ratujący życie

Czym jeszcze zaskoczy nas Zygmunt Solorz, który przez lata rezygnował z intratnych propozycji łączenia swego biznesu z krajowymi lub zagranicznymi potęgami medialnymi w rodzaju koncernu Axel Springer? Bo że zaskoczy, to pewne.

1992

Telewizja Polsat rozpoczęła nadawanie z Holandii, poprzez satelitę Eutelsat II; taśmy z programem docierały z Polski drogą lotniczą. Oglądalność ograniczała niewielka

liczba domowych urządzeń do odbioru telewizji satelitarnej. Początkowo program nadawany był w dwóch blokach – popołudniowym i nocnym, przez 4 godziny na dobę. Później emisję wydłużono do 8 godzin.

1993

Na antenie pojawił się pierwszy niezależny komercyjny serwis

informacyjny – „**Informacje**”, którego pierwszym prowadzącym był Wojciech Szlag.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT) z ówczesnym przewodniczącym **Markiem Markiewiczem** na czele, przyznała Telewizji Polsat koncesję na nadawanie naziemne. Koncesja TV Polsat ma nr 3_94.03.01.

Na antenie pojawia się talk-show „**Na każdy temat**”, którego pierwszym gospodarzem był Andrzej Woyciechowski, a następnie – przez kilka lat – **Mariusz Szczygieł**.

1994

Rozpoczęcie nadawania programu Telewizji Polsat poprzez sieć nadajników naziemnych. Było to 7 nadajników wysokiej mocy: **Bydgoszcz, Łęborg, Opole, Wisła, Wrocław, Zakopane, Zamość oraz 22 nadajniki** małej mocy.

Na antenie pojawiły się pierwsze filmowe przeboje nowej, komercyjnej telewizji, m. in. „**Pogromcy**

duchów II”, „**Moja macocha jest kosmitką**”, „**Powrót do Edenu II**”. Wszystkie przekraczają barierę – 20-proc. oglądalności. Na antenie Polsatu pojawia się także jeden z najdłużej emitowanych seriali – „**Strażnik Teksasu**”.

1995

Powstaje „**Sztuka informacji**” – Marka Markiewicza – program ukazujący dziennikarskie wpadki i przekłamania. Do października 2007 r. program ukazywał się pod nazwą „**Bumerang**”. Pojawił się także program „**Kalambury**”, w którym w 3 - osobowych drużynach występowali znani aktorzy i artyści. Pierwszym prowadzącym był **Wojciech Malajkat**, a następnie **Piotr Gąsowski**. Program realizowano do 1999 r.

1996

Powstała **Fundacja Polsat**, która do dziś objęła pomocą ponad 20 tys. małych pacjentów i wsparła finansowo ponad 1100 szpitali i ośrodków medycznych w całym kraju.

Dane OBOP po raz pierwszy wykazały większy udział oglądalności Polsatu niż TVP2 w skali miesięczą.

W Polsacie obejrzeć można było losowania **Dużego Lotka** i innych gier realizowanych przez Totalizator Sportowy. Emisja losowań Lotto w Polsacie zakończyła się po 13 latach w 2009 r.

Pojawił się program publicystyczny „**Graffiti**”. Pierwszymi prowadzącymi były pary – **Tomasz Skory i Konrad Piasecki** oraz **Paweł Pawlik i Brian Scott**, którego zastępował **Ryszard Cebula**. Rozmowy z politykami na tle charakterystycznej scenografii

– graffiti – poprowadzili później jeszcze m. in. Dorota Gawryluk, Wojciech Szlag, Joanna Lichocka, Andrzej Morozowski i Justyna Pochanke.

Pod hasłem „**Klub Polsatu**” rozpoczęła się popularna zabawa telewizyjna. Paszporty „Klubu Polsatu» trafiły do 13 mln polskich gospodarstw domowych. Polsat powtórzył tę zabawę jeszcze dwukrotnie.

Stacja rozpoczęła emisję serialu „**Świat według Bundych**”, który stał się pierwowzorem „**Świata według Kiepskich**”. Najpopularniejsze odcinki amerykańskiego sitcomu przyciągają po 5 mln widzów.

1997

Po raz pierwszy badania wykazały większy niż TVP1 miesięczny udział stacji w rynku, w grupie 16-49.

Startuje teleturniej „**Idź na całość**” prowadzony przez **Zygmunta Chajzera**, a następnie

Krzysztofa Tyńca. Program notował rekordowe wyniki oglądalności – odcinki jesienią 1997 i wiosną 1998 roku oglądało po 9 mln widzów.

1998

W jesiennej ramówce pojawiły się dwa hitowe polskie sitcomy – „**13 posterunek**” i „**Miodowe lata**”.

Polsat jako pierwsza stacja w Polsce pokazał zawodową walkę bokserską z udziałem Polaka.

Pojedynek **Andrzeja Gołoty** z **Timem Whiterpoonom** śledziło prawie 12,5 mln widzów.

Na dwa sezony pojawił się talk-show „**Tok Szok**” Jacka Żakowskiego i Piotra Najsztuba.

1999

Uruchomienie własnej platformy satelitarnej o nazwie **Polsat Cyfrowy** (z późniejszą zmianą na **Cyfrowy Polsat**), której prezesem

Dominik Libicki

Tobiasz Solorz

został **Dominik Libicki**. Funkcję tę przejął od niego w październiku 2014 r. **Tomasz Gillner – Gorywoda**, a od grudnia 2015 r. – **Tobiasz Solorz**.

Na antenie pojawiły się kolejne polskie seriale komediowe: „**Świat według Kiepskich**”, „**Rodzina zastępcza**” i „**Graczykowie**”. Realizowany do dziś „Świat

Według Kiepskich” jest najdłużej produkowanym (po „Klanie”) serialem telewizyjnym w Polsce.

Polsat nabył prawa do transmisji **Ligi Mistrzów** w latach 2000-2006

2000

Telewizja Polsat rozpoczęła emisję telenoweli „**Zbuntowany anioł**” z Natalią Oreiro, która zyskała w Polsce ogromną popularność.

W Polsce w roli gospodarza teleturnieju „**Życiowa szansa**” zadebiutował popularny dziennikarz i prezenter **Krzysztof Ibisz**.

Powstał pierwszy polski tematyczny kanał sportowy – **Polsat Sport**. Jego pierwowzorem była

nadająca od jesieni 1999 r. stacja – Forum1.

W jesiennej ramówce stacji pojawia się pierwsza telenowela własnej produkcji, pt. „**Adam i Ewa**”.

2001

Na fali zainteresowania reality – show „**Big Brother**” z konkurencyjnej stacji, Polsat wyemitował pierwszą własną produkcję z gatunku reality-show – „**Dwa Światy**”.

Na antenie pojawił się serial „**Fala zbrodni**”, który na pięć następnych lat stał się sztandarowym serialem kryminalnym Polsatu. W rolach głównych wystąpili m.in. **Mirosław Baka**, **Agnieszka Dygant**, **Dorota Kamińska** i **Jan Wieczorkowski**.

Po raz pierwszy w historii polskiej telewizji Polsat jako stacja komercyjna zakupił prawa do transmisji wszystkich meczów **Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w Korei i Japonii** w 2002 r.

2002

Na antenie Telewizji Polsat pojawił się nowy polski serial obyczajowy „**Samo życie**”, rozgrywający się w środowisku dziennikarskim.

Stacja wprowadziła nowe reality-show – program „**Bar**”. Powstało

jeszcze 5 kolejnych edycji tego show.

Ruszył program „**Idol**”. Format cieszył się ogromną popularnością. Jego pierwszą edycję wygrała

Alicja Janosz. Telewizja Polsat zrealizowała kolejne 3 edycje programu, a format wrócił na antenę w 2017 r.

Na antenie pojawił się autorski talk-show „Kuba Wojewódzki”.

2003

Pojawił się pierwszy program interwencyjny w Polsacie – „Interwencja”. Prowadzącym był Janusz Zadura.

Stacja po raz pierwszy zorganizowała autorską imprezę muzyczną – **Sopot TOPtrendy Festiwal**.

Na antenę trafił sitcom „Daleko od noszy”, pierwotnie pod tytułem

„Szpital na perypetiach”, którego pierwszych 30 odcinków Polsat pokazał w latach 2001-2003.

2004

Pracę w Telewizji Polsat rozpoczął **Tomasz Lis**. Poprowadził swój autorski talk-show polityczny – „Co z tą Polską?”

Ruszył nowy program newsowy. „Informacje” zastąpił nowy serwis informacyjny – „Wydarzenia”. Twarzą programu została **Hanna Smoktunowicz**.

Wystartował serial „Pierwsza miłość”.

Po raz pierwszy na antenie stacji pojawił się „**Mikołajkowy Blok Reklamowy**” czyli kampania **Fundacji Polsat**. Pierwsza (emisja przyniosła ponad 550 tys. zł.

2006

Telewizja Polsat po raz kolejny transmitowała mecze **Mistrzostw Świata w piłce nożnej**, tym razem z Niemiec.

W stacji rozpoczęła pracę **Nina Terentiew**. Do kwietnia 2007 r. pełniła rolę doradcy programo-

wego właściciela oraz zarządu Telewizji Polsat ds. produkcji polskiej, później została dyrektorem ds. programowych Telewizji Polsat oraz członkiem zarządu.

Telewizja Polsat przeprowadziła transmisję z wręczenia **Europejskich Nagród Filmowych**. Do Warszawy zjechały sławy europejskiego kina: **Penelope Cruz, Pedro Almodovar, Roman Polański, Jeremy Thomas, Sophie Marceau**. Polsat był pierwszą w historii Europejskich Nagród Filmowych stacją komercyjną, którą zaproszono do udziału w produkcji ceremonii.

Po raz pierwszy Polsat pokazał duży **koncert sylwestrowy** z krakowskiego rynku. Na scenie m. in. **Maryla Rodowicz, Krzysztof Krawczyk, Piotr Rubik, Blue Cafe, Reni Jusis i Stachursky**. Rok później koncert sylwestrowy z Krakowa odbył się już pod hasłem „**Sylwestrowej Mocy Przebojów**”.

2007

Uruchomienie **przez Cyfrowy Polsat** własnej fabryki sprzętu

–dekoderów SD (od 2010 r. – dekoderów HD)

Telewizja Polsat rozpoczęła emisję I edycji muzycznego show „**Jak Oni śpiewają**”. Laureatką

Brylantowego Mikrofonu została aktorka **Agnieszka Włodarczyk**.

Na antenie stacji pojawiły się transmisje z wyścigów **Formuły 1** z udziałem **Roberta Kubicy**.

11 lipca Polsat przeprowadził pierwszą transmisję w technologii HD, zrealizowaną pierwszym w Polsce własnym wozem transmisyjnym HD Sony. Stacja relacjonowała finał **Ligi Światowej w Katowicach**.

Polsat pokazał pierwszy polski serial opowiadający o kulisach rodzimej sceny politycznej –

„**Ekipa**”, w reżyserii **Agnieszki Holland**.

Telewizja Polsat obchodziła **15-te urodziny**. Na uroczystym koncercie galowym w Teatrze Wielkim w Warszawie pojawiła się plejada polskich gwiazd, a mini recital dał **Michael Bolton**.

2008

Wystartował teleturniej „**Strzał w dziesiątkę**” z **Cezarym Pazurą** jako prowadzącym.

Telewizja Polsat transmitowała wszystkie spotkania turnieju

Euro 2008 rozgrywane w Austrii i Szwajcarii. Po raz pierwszy w Polsce nadawca komercyjny realizował samodzielnie tak duży turniej piłkarski.

Nadawanie rozpoczął **Polsat News**, pierwszy kanał informacyjny w grupie Polsat.

Wystartował **Polsat Sport HD**, pierwszy kanał w grupie Polsat

nadający w jakości high definition.

Na antenie pojawił się nowy program łączący w sobie elementy talent show i reality show – „**Fabryka Gwiazd**”.

Wystartowały stacje tematyczne – **Polsat Cafe** i **Polsat Play**, kanały

lifestylowe dla kobiet i mężczyzn.

Polsat zorganizował **Sylwestrową Moc Przebojów** po raz pierwszy w Warszawie.

2009

Wystartowały: paradokumentalny serial detektywistyczny „**Malanowski i Partnerzy**”,

z tytułową rolą **Bronisława Cieślaka** oraz kontrowersyjny teleturniej „**Moment prawdy**”

z prowadzącym **Zygmuntem Chajzerem**. Polsat zrealizował 2 sezony programu.

Na główną antenę Polsatu powróciła po 3 latach przerwy piłkarska **Liga Mistrzów UEFA**.

Wystartowała stacja **Polsat Futbol**, w której przez trzy sezony można było oglądać m. in. mecze Ligi Europejskiej. Kanał zakończył nadawanie w maju 2012 r.

Wystartowały kolejne dwa kanały tematyczne: filmowy – **Polsat Film** oraz dziecięcy – **Polsat JimJam**.

Zakończyła się emisja serialu „**Rodzina zastępcza**” emitowanego od lutego 1999 r. (od 2004 r. pod tytułem „**Rodzina zastępcza plus**”) W sumie zrealizowano 17 sezonów serialu.

Po 13 latach zakończyła się emisja losowań **Lotto** w Polsce.

31 grudnia podczas Sylwestrowej Mocy Przebojów w Warszawie premierowy lot odbył **Newscopter** czyli helikopter Polsatu News

(jeden z najnowocześniejszych śmigłowców EC-135).

2010

Premiera nowego serialu „**Hotel 52**”.

Na antenę Polsatu trafił program „**Tylko nas dwoje. Just The Two Of Us**”, talent – show, w którym celebryci występowali w duetach z profesjonalnymi wokalistami. Pojawił się także pierwszy serial paradokumentalny z popularnego obecnie nurtu docu-soap „**Dlaczego ja?**” Po roku nieobecności na antenę powrócił serial „**Daleko od noszy**” z dopiskiem „2” w tytule.

W nowym serialu „**Szpilki na Giewoncie**” główną rolę zagra-

ła **Magdalena Schejbal**. Stacja zrealizowała 4 sezony tej serii.

Na antenie zadebiutował serial pt. „**Ludzie Chudego**” z **Cezarym Żakiem**, **Piotrem Pręgowskim** i **Michałem Żurawskim**.

Zakończono emisję serialu „**Samo życie**” Przez 9 lat Polsat wyemitował 1554 odcinki tej produkcji.

2011

Spółka

Spartan Capital Holdings,

kontrolovana przez właściciela Cyfrowego Polsatu

Zygmunta Solorza-Żaka, zdecydowała o kupnie **Polkomtel Sp. z o o.** – operatora mobilnej sieci Plus.

CYFROWY
POLSAT

Rozpoczęcie przez Cyfrowy Polsat sprzedaży usług **LTE**, najszybszego na świecie internetu mobilnego.

Na antenie Polsatu pojawił się nowy talent show „**Tylko muzyka. Must be the music**”. W jury zasiadli: **Kora**, **Elżbieta Zapen-**

dowska, Adam Sztaba i Wojtek Łozowski. Pierwszą edycję wygrał zespół **Enej**.

Obchody 15-lecia **Fundacji Polsat**. Telewizja Polsat wyemitowała specjalny koncert jubileuszowy z Teatru Wielkiego w Warszawie.

2012

Cyfrowy Polsat kupił 100 proc. udziałów w spółce **Redefine**, twórcy serwisu wideo online **Ipla** oraz serwisu muzycznego **muzo.fm**. Uruchomiono usługę – „**TV MOBILNA**” – działającą w technologii naziemnej telewizji cyfrowej (DVB-T).

Na antenie pojawiła się nowość – program „**Tylko taniec. Got to Dance**”.

Polsat po raz pierwszy odpowiadał za realizację nowego festiwalu

w Sopocie. **Sopot TOP of the TOP Festival** nawiązywał do tradycji wcześniejszych, międzynarodowych festiwali sopockich.

Zadebiutował nowy serial Polsatu – „**Przyjaciółki**”.

2013

Zakup praw do wszystkich meczów eliminacji **EURO 2016**, finałów **EURO 2016** oraz eliminacji strefy europejskiej **MŚ 2018**.

W miejsce kanału **TV Biznes** rozpoczął nadawanie **Polsat Biznes**

Start trzech nowych kanałów stworzonych we współpracy z **Viasatem** (**Polsat Viasat Nature**, **Polsat Viasat History**, **Polsat Viasat Explorer**).

Telewizja Polsat przejęła (za 99 mln zł) spółkę **Polskie Media** będącą nadawcą kanałów **TV4** i **TV6**.

Ruszył kanał telenowelowy **Polsat Romans**.

Gospodynią nowego programu poradniczo – budowlanego „**Nasz**

nowy dom” została **Katarzyna Dowbor**.

2014

Cyfrowy Polsat finalizował nabycie udziałów **Metelem Holding Company Limited** (**Metelem**), podmiotu pośrednio dominującego **Polkomtelu**, operatora sieci komórkowej **Plus**.

Cyfrowy Polsat i sieć Plus, zgodnie ze strategią integracji produktów i usług dla nowoczesnego domu, uruchomiły wspólny program – **smartDOM**. W pierwszym etapie można było łączyć produkty: telewizja, internet LTE i telefon.

Start kanału **Polsat News HD**

Na antenę Telewizji Polsat trafiły: „**Dancing with the Stars**” – dzięki odkupionej od TVN licencji na

program „**Taniec z gwiazdami**” oraz program rozrywkowy „**Twoja twarz brzmi znajomo**”.

Wystartował nowy kanał muzyczny **Disco Polo Music**.

Nadawanie rozpoczął drugi kanał informacyjny – **Polsat News+**, który zastąpił **Polsat Biznes**. W tym samym roku zmienił nazwę na **Polsat News 2**.

Telewizja Polsat kupiła za 4,3 mln zł 100 proc. udziałów w radiu **Muzo.fm**. Powstał zintegrowany projekt muzyczny Grupy Polsat o szerokiej dystrybucji telewizyjnej (**Muzo.tv**), radiowej (**Muzo.fm**) i internetowej (**muzo.pl**).

2015

Wystartował kanał **Polsat Food Network HD**

Kanały: **Polsat 2**, **Polsat Play**, **TV4** i **Polsat Cafe** uruchomiono w wysokiej rozdzielczości – **HD**

Uruchomiono kanał polonijny **Polsat 1**, zastępując nim za granicą kanał **Polsat 2**.

2016

Przy okazji Mistrzostw Europy w Piłce Ręcznej Mężczyzn **Cyfrowy Polsat i kanał Polsat Sport** nawiązały współpracę z Grupą

Onet RASP w zakresie dystrybucji ekskluzywnych materiałów **video** o tematyce sportowej produkowanych przez Grupę Polsat.

Kanały **Polsat Viasat History** i **Polsat Viasat Explore** wystartowały w wersji HD.

Z okazji rozpoczęcia **EURO 2016** we Francji, Telewizja Polsat uruchomiła okolicznościowe kanały **Polsat Sport 2 HD** i **Polsat Sport 3 HD**.

Wystartował kolejny kanał sportowy, tym razem o boksie

i mieszanych sztukach walki – **Polsat Sport Fight**.

2017

Cyfrowy Polsat został udziałowcem spółki **Netia** kupując ok. 32 proc. akcji firmy.

Grupa Polsat kupiła biznes telewizyjny **Grupy ZPR Media** – 100 proc. udziałów w spółce **Eska TV SA**; 100 proc. udziałów spółki **Lemon Records Sp. z o.o.** oraz 34 proc. udziałów w **TV Spektrum Sp. z o.o.**

Uruchomienie aplikacji mobilnej **Cyfrowy Polsat GO** dającej dostęp do kilkudziesięciu kanałów TV i oraz wielu materiałów na życzenie

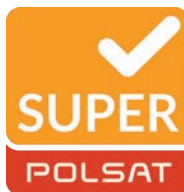
Zakup praw do transmitowania w Polsce **piłkarskiej Ligi**

Mistrzów i Ligi Europy UEFA na lata 2018–2021

Uruchomiono kanał ogólny **Super Polsat**, dostępny m.in.

w ramach multipleksu **MUX 2 NTC**, w miejsce kanału Polsat Sport News.

Wystartował kanał dokumentalny **Polsat Doku**

Kanał muzyczny **Polsat Music HD** zastąpił **Muzo.tv**.

2018

Telewizja Polsat uruchamia dwa nowe, regularne, całodobowe kanały sportowe premium – **Polsat Sport Premium 1** i **Polsat Sport Premium 2** oraz cztery dodatkowe serwisy telewizyjne premium, na których przez najbliższe 3 lata będą pokazywane rozgrywki **Ligi Mistrzów** i **Ligi Europy**.

Grupa Polsat uruchomiła nowoczesne (700 m kw.) studio spor-

towe, głównie na potrzeby **Ligi Mistrzów** i **Ligi Europy UEFA**. Studio wyposażone jest m. in. w: jedyną tego typu w Polsce ścianę ledową Samsunga wysoką na ponad 3 i długą na 24 metry, o rozdzielczości 4x4K.

Spółki **Eleven Sports Network Ltd.** i **Telewizja Polsat** zawarły umowę, na mocy której **Telewizja Polsat** nabędzie kontrolny pakiet udziałów w polskiej spółce **Eleven Sports Network Sp. z o.o.**, stając się na naszym rynku jej strategicznym partnerem. Cenę nabywanych udziałów ustalono na 38 mln euro.

Zygmunt Solorz zdecydował o przejęciu przez Telewizję

Polsat kanału **Superstacja**. Po Polsacie News i Polsacie News 2 jest to już trzeci kanał w Grupie Polsat o profilu informacyjnym.

Piotr Żak – syn Zygmunta Solorza, większościowego akcjonariusza Cyfrowego Polsatu – wszedł do rady nadzorczej spółki. P. Żak zasiada w RN Telewizji Polsat, a od czerwca 2018 r. jest również członkiem RN Netii.

Cyfrowy Polsat zwiększył udział w **Netii** po przejęciu 58,71 mln akcji od spółki **Karswell Limited** za 338,75 mln zł plus 14,23 mln zł wynagrodzenia za okres przejściowy. CP posiada już 221,40 mln akcji Netii, co stanowi **65,98 proc.** kapitału zakładowego spółki.

NETIA

Wystartował **Polsat Games** – nowy kanał Telewizji Polsat dedykowany rozgrywkom e-sportowym i grom komputerowym.

Polsat Rodzina, to kolejny uruchomiony przez Telewizję Polsat kanał, tym razem o tematyce rodzinnej i okołoreligijnej.

2019

Grupa **Cyfrowy Polsat** jako pierwszy operator w Polsce wdrożyła w swojej sieci **LTE Plus Advanced**

ced technologii **TDD w paśmie 2600 MHz**, co oznacza, że oferuje klientom dostęp do internetu wykorzystując w sumie 95 MHz różnych nośnych LTE

Grupa Polsat rozwija struktury nadzorcze i zarządcze. **Zygmunt Solorz** wraz z synami będzie sprawował nadzór właścicielski nad Grupą z poziomu rad nadzorczych. Zarządzanie spółkami Grupy powierzono sprawdzonym menedżerom. Prezesem Cyfrowego Polsatu i Polkomteli został **Mirosław Błaszczyk**, a prezesem Telewizji Polsat - **Stanisław Janowski**, dyrektor zarządzający Polsat Media.

Cyfrowy Polsat, za 31 mln zł, kupił większościowy pakiet firmy windykacyjnej **Vindix**. Spółka ma pomóc w odzyskiwaniu zaległych zobowiązań od klientów firm Zygmunta Solorza.

Startuje pierwsza polska edycja programu „**Love Island**.

Wyspa miłości”.

W reality show bierze udział 5 mężczyzn i 5 kobiet którzy muszą dobrać się w pary -

bez względu na to czy chodzi o miłość, przyjaźń, czy o zwycięstwo w programie (100 tys. zł).

Telewizja Polsat, która w 2018 r. stała się większościowym udziałowcem **Eleven Sports Network**, powiększyła swój pakiet udziałów w spółce do **99,99 proc.**

Cyfrowy Polsat, jako pierwsza platforma satelitarna w Polsce, uruchomił testowo w satelitarnych dekodernach **EVOBOX HD**

nowe funkcje, które umożliwiają oglądanie ulubionych programów z przesunięciem czasowym: **TimeShift**, **reStart** i **CatchUP**. **Cyfrowy Polsat** i **Discovery** podpisały umowę joint venture

dotyczącą utworzenia wspólnej platformy OTT dostępnej na rynku polskim oraz na rynkach międzynarodowych.

2020

Cyfrowy Polsat nabył akcje spółki informatycznej **Asseco**, reprezentujące **21,90 proc.** jej kapitału zakładowego. Łączna wartość transakcji wynosi ok. **1,18 mld zł**.

Obecny na rynku od 2013 r. kanał **Polsat Romans** zmienił nazwę na **Polsat Seriele**. W ofercie widzowie mogą znaleźć filmy i seriale komediowe, obyczajowe, sensacyjne, thrillery, biograficzne czy dramaty.

Cyfrowy Polsat kupił większościowe udziały firmy **Alledo** oferującej usługi z zakresu systemów

oświetleniowych i fotowoltaiki. CP kupił 164 udziały stanowiące **52,9 proc.** kapitału Alledo.

Emisja pierwszych w Polsce **zielonych obligacji** korporacyjnych w złotówkach, z których środki w wysokości **1 mld zł** zostaną przeznaczone na refinansowanie inwestycji prośrodowiskowych, dotyczących m.in. poprawy efektywności energetycznej Grupy Polsat

Telewizja Polsat zawarła z **Bauer Media Group** przedwstępłą umowę nabycia **Grupy Interia**.

Wartość transakcji wynosi **422 mln zł**. Dla Grupy Polsat zakup Interii to strategiczna inwestycja

w obszarze internetu.

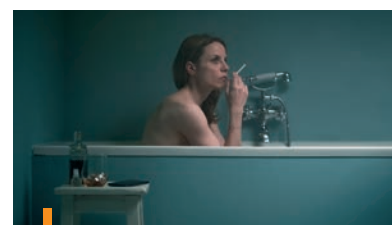
Zakup 69 proc. udziałów w firmie **BCAST**, polskim alternatywnym operatorze radiodfuzyjnym. Dzięki temu Grupa Polsat zyskała dodatkowy potencjał do planowania i rozwoju swojej sieci radiowej

Telewizja Polsat nabyła na wyłączność prawa do transmitowania meczów **siatkarskiej Ligi Mistrzów, Pucharu CEV oraz Challenge Cup kobiet i mężczyzn**.

Umowa została zawarta na pięć sezonów począwszy od rozgrywek 2020/21 do sezonu 2024/25 włącznie.

Polsat we współpracy z **Sony Pictures Television (SPT) Networks CE w Polsce** rozpoczął zdjęcia do nowego serialu kryminalnego, będącego adaptacją powieści

Kadr z serialu „Rysa”

Igora Brejdyganta „Rysa” oraz jej kontynuacji - „**Układ**”. Na ekranie zobaczymy m.in. **Julię Kijowską, Macieja Zakościelnego, Janusza Chabiora, Kingę Preis**.

Grupa Polsat startuje z ofertą fotowoltaiki. Instalacje fotowoltaiczne są oferowane pod nową marką **ESOLEO** przez firmę **Alle-**

do z Grupy Polsat, która posiada wieloletnie doświadczenie na rynku fotowoltaicznym w Polsce.

W **TV Spektrum Sp. z o.o.**, nadawcy kanałów **FOKUS TV** i **Nowa TV** została powołana Rada Nadzorcza, w skład której weszli **Zygmunt Solorz**, **Stanisław Janowski** oraz **Tomasz Szelaż**. Zmiany nastąpiły również w zarządzie, w którym zasiadają obecnie **Adam Nowe**, **Janusz Pliszka** i **Norbert Walkiewicz** – menedżerowie z Grupy Polsat.

2021

Polkomtel, operator sieci **Plus** z Grupy Polsat, podpisał z Grupą **ZE PAK** długoterminową umowę na dostawę zielonej energii. Energia, będzie wytwarzana

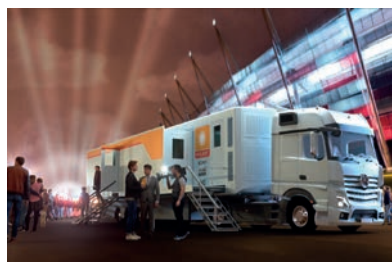
przez największą w Polsce farmę słoneczną **Brudzew o mocy 70 MWp**.

Telewizja Polsat nabyła wszystkie prawa do pokazywania przez trzy kolejne sezony w **latach**

2021–2024 najważniejszych i najlepszych europejskich rozgrywek piłkarskich – **Ligi Mistrzów UEFA**.

Do floty produkcyjnej **Telewizji Polsat** dołączył nowy 14-kameryowy wóz transmisyjny, który będzie wykorzystywał technologie IP do produkcji i przesyłu sygnału. Jest przygotowywany

przez **Sony** we współpracy z firmami **4Vision** i **Autokontener**.

Polsat i Plus, dwie kluczowe marki Grupy Polsat, zostały sponsorami tytularnymi stadionu w Gdańsku. Dzięki zawartej

umowie, stadion w Gdańsku będzie nosił nazwę **Polsat Plus Arena Gdańsk**. Umowa została zawarta na 6 lat.

Telewizja Polsat uruchomiła nowy kanał informacyjny **Wydarzenia 24**. Stacja, powstała we współpracy z **Polsat News**,

Wydarzeniami i serwisem internetowym Interia, zajęła miejsce Superstacji, która zniknęła z ekranów.

Grupa Polsat zmienia logotypy marek **Polsat** i **Plus**. Zmianie uległa także nazwa Grupy na

Grupa Polsat Plus oraz Cyfrowego Polsatu na **Polsat Box**.

Powstały dwa nowe serwisy. **Polsat Box Go** zastąpił **Iplę** i **Cyfrowy Polsat Go (CP Go)**. Oferuje odpłatnie w modelu abonamentowym i bez reklam treści Grupy oraz producentów i nadawców zewnętrznych. **Polsat**

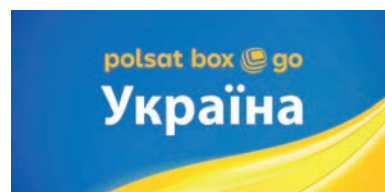
Go to z kolei nowy serwis w internecie, który oferuje bezpłatnie najlepsze treści Telewizji Polsat w modelu reklamowym.

Uruchomienie serwisu **HbbTV** (telewizji hybrydowej) **Polsa-**

tu. Serwis jest dostępny dla wszystkich odbiorców telewizji naziemnej DVB-T, którzy odbierają kanały Telewizji Polsat i mają dostęp do internetu.

2022

Operator **Polsat Box** w ramach usługi telewizji internetowej z dekoderem oraz serwis **Polsat Box Go** wprowadzili **8 nowych**

kanalów w języku ukraińskim, wzbogacając tym samym ofertę reprezentowaną dotychczas przez kanał **Ukraina 24**.

Telewizja Polsat i Volleyball World, firma współtworzona przez Międzynarodową Federację Piłki Siatkowej oraz fundusz **CVC Capital Partners**, przedłużyły współpracę na dziesięć kolejnych lat, do 2032 r. W jej ramach Polsat będzie mógł nadal pokazywać najważniejsze imprezy siatkarskie.

Polsat i Plus będą w nazwie hali w Gdyni. Dzięki umowie Grupy Polsat Plus z miastem Gdynia hala będzie nazywała się **Polsat Plus Arena Gdynia**. Umowa pomiędzy Gdynią i Grupą Polsat Plus zostanie zawarta na 4 lata.

W **Teatrze Wielkim – Operze Narodowej** tysiąc pięciuset gości świętowało **jubileusz 30-lecia**

Polsatu. Przed telewizorami z kolei, imprezę z udziałem prawie stu artystów, oglądało ok. 2 milionów widzów.

Kanały tematyczne Grupy Polsat

Polsat News Polsat News 2 Wydarzenia 24	 	Polsat News , pierwszy kanał informacyjny w grupie Polsat (wersja HD od 2014 r.) Drugi kanał informacyjny, który zastąpił Polsat Biznes . Wydarzenia 24 – kanał informacyjny, który zajął miejsce Superstacji
Polsat Sport Polsat Sport Extra Polsat Sport News Polsat Sport Fight	 	Polsat Sport – Pierwszy polski tematyczny kanał sportowy Polsat Sport Extra – kolejny kanał sportowy, który zastąpił kanał Polsat Futbol Polsat Sport News – kanał informacyjno-sportowy, Polsat Sport Fight – kanały sportowy prezentujący boks i mieszane sztuki walki
Polsat Play Polsat Doku Polsat Seriale Polsat Film Polsat Cafe Polsat Rodzina Polsat Games Super Polsat Polsat 1 Polsat 2	 	Polsat Play – kanał lifestyleowy dla mężczyzn Polsat Doku – kanał dokumentalny Polsat Seriale – kanał serialowy powstały w miejsce Polsat Romans Polsat Film – produkcje filmowe z całego świata Polsat Cafe – kanał lifestyleowy dla kobiet Polsat Rodzina – kanał rodzinno-religijny Polsat Games – kanał gamingowy Super Polsat – kanał ogólny, dostępny m.in. w ramach multipleksu MUX 2 NTC , w miejsce kanału Polsat Sport News. Polsat 1 – kanał polonijny, który zastąpił za granicą kanał Polsat 2 Polsat 2 – kanał ogólnotematyczny nadający głównie programy powtórkowe z innych kanałów Grupy Polsat
Disco Polo Music Polsat Music HD	 	Disco Polo Music – kanał z muzyką disco polo Polsat Music HD – kanał muzyczny, który zastąpił Muzo.tv .
Polo tv, VOX Music TV Eska TV, Eska TV Extra, Eska Rock TV	 	Polo tv, VOX Music TV – kanały muzyczne kupione od należącej do Grupy ZPR Media spółki Lemon Records Sp. z o.o. (obecnie Polo YV Sp. z o.o.) Eska TV, Eska TV Extra, Eska Rock TV – kanały muzyczne kupione od należącej do Grupy ZPR Media spółki Eska TV SA (obecnie Music TV Sp. z o.o.)
FOKUS TV NOWA TV	 	FOKUS TV – kanał naziemny o charakterze edukacyjno-poznawczym i filmowym. NOWA TV – kanał naziemny o charakterze uniwersalnym Obydwa kanały Telewizja Polsat przejęła od należącej do ZPR spółki TV Spektrum

TV4			TV4 – kanał rozrywkowy,
TV6			TV6 – kanał głównie filmowo-serialowy. Obydwa, do 2014 r., należały do holdingu Polskie Media

Kanały tematyczne powiązane biznesowo z Grupą Polsat

Polsat Viasat Nature, PolsatViasat History, PolsatViasatExplore, Epic Drama	 	Polsat Viasat Nature, PolsatViasat History, PolsatViasatExplore, Epic Drama – kanały należące do Viasat World Ltd. Nadawane we współpracy z Grupą Polsat
Polsat JimJam		Polsat JimJam – kanał dla dzieci powiązany ze spółką AMC Networks International
CI Polsat		CI Polsat – kanał dokumentalno-kryminalny, będący wspólnym projektem Telewizji Polsat i spółki A+E Networks UK

REKLAMA

Moc świątecznych atrakcji

telewizja na start
6 miesięcy
 bez opłat

polsat box

Wybierz swoje wszystko

Oferta ważna na dzień 30.11.2022 r. Promocja dla nowych Klientów przy umowach z okresem podstawowym na 24 miesiące. „Telewizja na start 6 miesięcy bez opłat” dotyczy wykupionej przez Klienta oferty i nie obejmuje opłaty jednorazowej za aktywację dekodera ani opłat za internet. Serwis Disney+ nie jest dostępny na dekodernach. Dostawcą serwisu Disney+ jest The Walt Disney Company (Benelux) BV. Szczegóły w Warunkach Oferty i Regulaminie dostępnych u Sprzedawców i na polsatbox.pl

LaLiga Santander w ELEVEN SPORTS | Zdjęcia: Getty Images, „Opowieść podręcznej sezon 5” © MGM Television Entertainment Inc. All rights reserved.

49. Międzynarodowa Konferencja i Wystawa Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej „Media i Telekomunikacja w Świecie VUCA”

Toruńskie PIKE w cieniu VUCA

TEKST JERZY PAPUGA

Październikowa konferencja PIKE w Toruniu okazała się sukcesem frekwencyjnym. Po okresie pandemii skupiła ponad 500 uczestników i odwiedzających konferencję, 350 online oraz 35 wystawców. Przez dwa dni obrad przeprowadzono blisko 40 debat, dyskusji panelowych, prezentacji oraz eventów, co nieźle świadczy o kondycji branży, stężonej kontaktów face to face.

„Ułatwienia inwestycyjne dla branży telekomunikacyjnej”

Niewątpliwym osiągnięciem konferencji było podpisanie i przekazanie **Januszowi Cieszyńskiemu, sekretarzowi stanu w KPRM odpowiedzialnemu za telekomunikację i cyfryzację**, memorandum rynku zawierającego listę postulatów dotyczących zniesienia barier stojących przed procesem inwestycyjnym. Sygnatariuszami dokumentu „Ułatwienia inwestycyjne dla branży telekomunikacyjnej” zostali m.in. **Fundacja Open Allies, PIKE, KIKE, KIGET i Mediacom**. Prezes PIKE Jerzy Straszewski podkreślił, że memorandum „jest wyrazem jednolitego stanowiska branży medialnej i telekomunikacyjnej, wobec zaistniałych i zidentyfikowanych dotychczas barier, a od tempa ich znoszenia zależy jej przyszłość w niepewnych czasach”.

Janusz Kosiński i Prof. Paweł Wojciechowski

VUCA czyli czas niestabilności

PIKE ochrzciło swoją tegoroczną jesienną konferencję terminem **VUCA**, co mec. **Jakub Woźny z kancelarii Media objaśnił jako czas zmienności (volatility), niepewności (uncertainty), złożoności (complexity) oraz niejednoznaczności (ambiguity)** - opisując obecną kondycję świata targanego konfliktami zbrojnymi, pandemią, inflacją oraz kryzysem gospodarczym. Do wojny w kontekście VUCA nawiązał za pośrednictwem zdalnego połączenia **Yuriy Matsyk z ukraińskiego ministerstwa ds. digitalizacji**. Mimo toczących się działań wojennych, proces podłączania odzyskanych terenów do

internetu postępuje, dzieje się to przy zaangażowaniu Banku Światowego i całego wolnego świata „w szczególności strony polskiej, która przekazuje na bieżąco sprzęt (m.in. terminale światłowodowe), a polscy operatorzy codziennie wnoszą wielką pomoc materialną operatorom ukraińskim”. **Prof. Paweł Wojciechowski z Whiteshield** mówił, że głównym czynnikiem wpływającym na niepewną sytuację podmiotów branży medialnej i telekomunikacyjnej jest inflacja i wzrost ceny podstawowych mediów. **„Wpływają nań czynniki globalne, takie jak wojna czy spekulacja cenami nośników energii, ale również czynniki krajowe, jak niezrozumiała poli-**

tyka fiskalna rządu i transfery budżetowe”. **Janusz Kosiński z Rady Cyfryzacji** dopytywał, czy wyprowadzenie pieniędzy poza budżet państwa do funduszy celowych jest szkodliwe czy też sprzyja rozwojowi naszego rynku i planowanym inwestycjom? Prof. Wojciechowski podkreślił, że nawis „nowego pieniądza” w polskiej gospodarce wynosi już 400 mld zł ulokowanych poza budżetem państwa i za słuszne uznał urealnianie cen usług, poprzez nowe umowy z abonentami i klauzule waloryzacyjne - aczkolwiek regulacje narzucone rynkowi temu nie służą. „Jednak w interesie ogółu jest dalsze prowadzenie modernizacji sieci i nowe inwestycje, tymczasem ochrona interesu abonentów jest dla regulatorów najważniejsza”. **Guy Bisson z Ampere Analysis** za główne czynniki kształtujące sytuację operatorów na globalnym rynku uznał groźbę recesji, toczącą się wojnę, skutki pandemii COVID-19, rosnące koszty prowadzenia działalności oraz dominację streamingu i platform zdelokalizowanych. Podając najnowsze dane rynkowe wskazał, iż na wielu rynkach wdrażany jest model hybrydowy, łączący model subskrypcyjny z a la carte, który jest najlepszą odpowiedzią na VUCA. Panel międzynarodowy („Telekomunikacja w świecie VUCA”) skupiający przedstawicieli organizacji operatorskich z USA, Litwy, Niemiec i Ukrainy, mierząc się z VUCA wskazał, iż

„Telekomunikacja w świecie VUCA”

„Wyzwania rynku szerokopasmowego – otwarte sieci światłowodowe”

należy szukać nowych rozwiązań dla rynku – np. dostępu hybrydowego bądź szerzej, poszukiwania punktów stycznych pomiędzy różnymi platformami dostępu. „Będziemy mieć do czynienia z bytami rynkowymi zintegrowanymi zarówno poziomo jak i pionowo”. **Claus Adams z amerykańskiego SCTE** mówił, że czasy VUCA zmuszają operatorów do poszukiwania nowych form organizacyjnych oraz oszczędności „gdzie się tylko da” – dla lepszego i bardziej efektywnego wykorzystania technologii oszczędzających energię i zasoby ziemi. Zaś **Mariusz Daukantas z Litewskiego Związku Telewizji Kablowych** twierdził, że mimo wojny Litwa notuje bardzo dobry poziom inwestycji napędzany „przez komponent cyberbezpieczeństwa”. **Luba Jaroszewska z Ukrainy** wskazała, że infrastruktura krytyczna w czasie wojny może być utrzymywana na barkach małych operatorów telekomunikacyjnych, z natury rzeczy bardziej ruchliwych i dysponujących wyspecjalizowanymi kadrami.

Wyzwania inwestycyjne okiem rynku i prezesa Oko

Polska ma otrzymać 2,6 mld euro na wsparcie szybkiego internetu stacjonarnego i rozwój sieci 5G. W tym celu będą przeprowadzone dwa równoległe konkursy, które

docelowo mają dotyczyć białych plam NGA (ale tylko tych, na których obecna przepustowość internetu wynosi poniżej 30 Mb/s). **Marcin Łukasiewicz z Departamentu Telekomunikacji KPRM**, charakteryzując nowe zasady rozliczania wsparcia publicznego dla budowy sieci telekomunikacyjnych wskazał na nieuwzględnianie doświadczenia inwestycyjnego udziałowców spółek celowych, a także dofinansowywanie projektów efektywnych kosztowo z limitem 15 proc., choć „obecnie oferta hurtowa jest konsultowana z prezesem UKE i są możliwości poluzowania limitu”. W rozliczeniach obowiązować będą stawki jednostkowe, a ich ewentualna waloryzacja nastąpi po osiągnięciu kamieni milowych. Z tym, że ma ona pokrywać jedynie wzrost kosztów wykonania inwestycji, a koszty utrzymania sieci nie będą brane pod uwagę jako koszt kwalifikowany. Dodatkowo beneficjent będzie musiał przedstawić dowód pokrycia zasięgiem realizowanej zabudowy, a wypłata nastąpi według stawek zgrupowanych w odpowiednich przedziałach, a stawki jednostkowe powinny uprościć procedurę aplikowania oraz uniemożliwić ominięcie prawa o zamówieniach publicznych – co skróci całą procedurę. Aplikowanie o środki będzie podlegało takim kryteriom, jak mini-

malizowanie wkładu własnego, a doświadczenie wnioskodawcy będzie traktowane jako kryterium formalne, ponadto limit 15 proc. alokacji na jednego wnioskodawcę, nieograniczony w czasie, aktywny dostęp hurtowy oraz wymagania techniczne 100 Mb/s z możliwością zwiększenia do 1 Gb/s. Tymczasem dotychczasowe doświadczenia w rozliczaniu inwestycji wskazują, że u dużych operatorów przechodzi to najtrudniej – „im większy operator, tym opóźnień jest więcej” – narzekał M. Łukasiewicz. Podczas panelu „Wyzwania rynku szerokopasmowego – otwarte sieci światłowodowe” prezes **Fiberhost Marta Wojciechowska** polemizowała, że przerzucanie odpowiedzialności za opóźnienia na dużych wykonawców infrastruktury jest grubym nieporozumieniem – szczególnie wobec wzrostu kosztów inwestycji i niestabilnego otoczenia prawnego. „Jest ponad 30 wniosków w II konkursie i mam nadzieję, że bariery zostaną pokonane” – mówiła prezes Wojciechowska – „tym bardziej, że koszty energii wzrosły o 70 proc., wynagrodzenia pracowników o 33 proc., a wydatki na materiały budowlane o 30 proc.”. Zaznaczyła, że „budowa punktów adresowych jest nawet o osiem razy droższa i jak to w dzisiejszych realiach sfinansować?” – pytała. **Prezes**

Nexery Jacek Wiśniewski zgłosił postulat wprowadzenia do umów z abonentami klauzul waloryzacyjnych „być może o jakiś procent inflacji, ale na pewno jako rynek telekomunikacyjny musimy jednym głosem domagać się takich klauzul”. A prezes **Netii Andrzej Abramczuk** dodał, iż chodziłoby także o jednoznaczne ustalenie zasad rozliczeń na rynku hurtowym i detalicznym. **Michał Bartkowiak z Vectry** mówił natomiast o konieczności utrzymania infrastruktury krytycznej „a to wymagałoby jakiegokolwiek wsparcia ze strony państwa, którego na razie brak”. **Maciej Nowohoński z Orange** wyraził obawę, że regulatorzy nie są na te postulaty przygotowani, a wizja „trwania najtańszego rynku w Europie

inwestycji i „jako regulator tego rynku czuje na sobie presję na podwyższanie poszczególnych komponentów ceny za dostarczane usługi”. Zastrzegł jednak, że nie może być tu automatyzmu ale rozsądny kompromis rynkowy: regulator musi troszczyć się także o to, aby wyższy poziom cen nie skutkował wykluczeniem telewizyjnym czy internetowym. Może pewnym wyjściem naprzeciw postulatów rynku byłoby zrezygnowanie z umów lojalnościowych – zastanawiał się prezes Oko. Pewnym wyjściem naprzeciw zgłaszanym postulatом byłoby też dalsze wzmocnienie rynku hurtowego „którego operatorzy będą bezpośrednimi beneficjentami”.

Prezes UKE Jacek Oko i Wojciech Dziomdziora (Nexera)

kształtuje ich myślenie”. Mimo, że np. platformy streamingowe swoje opłaty podniosły dwukrotnie, co Andrzej Abramczuk skwitował postulatem pewnych korekt, które urealniałyby koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Mówcy wskazywali, że w Austrii i Wielkiej Brytanii było to możliwe. A co na to **prezes UKE Jacek Oko**? W rozmowie „Jeden na jeden” z **Wojciechem Dziomdziorą (Nexera)**, przyznał co prawda, że rynek zmagają się z problemem wzrastających kosztów prowadzenia działalności, a szczególnie realizowania

Co nam mówią badania rynkowe?

Rozmowa redaktora naczelnego Wirtualnych Mediów **Patryka Pallusa z Kateryną Edelshtein z Nielsen** dotyczyła możliwości firm badawczych w odpowiedzi na oczekiwania operatorów, nadawców i właścicieli platform zdelokalizowanych. Chodzi o to, aby badać wszystkie możliwe screeny, w tym ogarnąć badaniami kontent adresowany oraz nielinearny. Odpowiedzią Nielsen jest nowy, zdecydowanie lepszy panel badawczy, który stara się dotrzeć do wszystkich

form aktywności odbiorcy w czasie rzeczywistym. „Jesteśmy w przededniu uruchomienia w Polsce najbardziej holistycznej platformy badawczej na rynku” – zapewniła K. Edelshtein. **Maciej Sidelnik z PWC** przedstawił raport „**Perspektywy rozwoju branży rozrywki i mediów w latach 2022-2026**”, wskazując, że polskim rynek osiąga roczną dynamikę rozwoju na poziomie 4,4 proc. i generuje już 14,6 mld USD przychodu. Tendencją dominującą będzie jednak przechodzenie kontentu i zainteresowania odbiorców do internetu, w tym kontentu reklamowego i promocyjnego. Obecnie reklama internetowa daje w Polsce rocznie ok. 2,3 mld USD. Podobnie będzie z reklamą w kinach i wirtualnym świecie gier komputerowych – kina i gry stanowią dość atrakcyjny i komplementarny wobec świata smart rynek dla kontentu reklamowego. „Operatorzy tvk mogą być składnikiem tego łańcucha wartości, muszą jednak nauczyć się go efektywniej obsługiwać i tym samym zagwarantować sobie udział w podziale tortu reklamowego” – podkreślił M. Sidelnik. Korespondowała z tym prezentacja **Lucyny Koby z Nielsen**, która pokazała najnowsze wyniki badań wpływu zmiany standardu nadawania naziemnego na DVBT-2/HEVC na konsumpcję mediów i rynek reklamy. W Polsce nadal telewizja liniowa jest oglądana ponad 4 godz. i 6 min dziennie, choć nieco więcej w formacie telewizji naziemnej, bo 4 godz. i 10 min. Nadawcy obecni na MUX 1 i MUX 2 wskutek refarmingu stracili największy zasięg, a np. posiadanie dzieci w rodzinie wcale nie było jakimś istotnym kryterium poszukiwania nowej oferty ani substytucji kanałów utraconych w wyniku refarmingu. Problematykę badań rynkowych podjął **Marcin Grabowski z GPW** mówiąc nt. ekosystemu DAI – ostatnie decyzje KRRiT umożliwiają rozszczepianie sygnału w celu nadawania reklam adresowanych. Obecnie testy ruszają pełną parą, także po to

„aby rynkowo poskładać przed wiosną przyszłego roku cały ekosystem DAI”. Wzorem USA i Wielkiej Brytanii konsultowany jest harmonogram prac nad DAI „skoro to już jest legalne”, ale najważniejsze jest, aby szybko zbudować zasięg techniczny. „I tu jest wielka rola operatorów tvk, jako pełnoprawnych uczestników ekosystemu” – wskazał Grabowski. Inny aspekt sytuacji rynkowej zawierała prezentacja **Mirosława Kalinowskiego, dyrektora Krajowego Instytutu Mediów**: „Jesteśmy na końcowym etapie badania założycielskiego, mającego dać niezależny pomiar oglądalności dla tv i Internetu, 2800 mierników pracuje ciągle i obejmuje całą Polskę”. Zaś **Krzysztof Miesz-**

„rzeczywiście była wybuchową mieszkanką”, a za najważniejszy swój sukces uważa dotrwanie do końca kadencji. „Niestety, nie udało się przeprowadzić pełnej nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, która byłaby odpowiednia dla obecnego poziomu rozwoju polskiego rynku medialnego”. Jako przyczynę podał brak po stronie Rady inicjatywy legislacyjnej („byliśmy zdani na łaskę i niełaskę właściwych ministerstw...”), a przecież plany były bardzo ambitne, sięgające aż po deregulację rynku. Jako przykład podał idee rezygnacji z koncesji satelitarno-kablowych, uproszczenie procedur koncesyjnych i wprowadzania kanałów do ofert, także w konkurencji

spectrum poglądów obecnych w debacie publicznej. „Niestety, mali nadawcy nadal są duszeni ekonomicznie i przy zachowaniu pluralizmu w zakresie wolności słowa, mamy deficyt w zakresie pluralizmu ekonomicznego”. Na karb porażek ustępujący przewodniczący spisał „brak trybu” dla przeprowadzenia najważniejszych zmian legislacyjnych na rynku mediów, choć częściowe zmiany, wymuszone prawem europejskim, udało się przeprowadzić. Do wiana, która pozostawia następcom, zaliczył badania rynkowe, DAI oraz „utrzymanie stanu posiadania całego rynku telewizyjnego w Polsce, który był zagrożony”.

Równość nadawców na rynku medialnym

Podczas panelu pod powyższym tytułem **Bogusław Kisielewski z Kino Polska** stwierdził, że procesu refarmingu nie można uznać za sukces, skoro przyczynił się on do wykluczenia części widzów, którym odebrano możliwość dotarcia do pełnej oferty kanałów naziemnych. Ponadto zburzono zasady konkurencji na rynku, co ma też swoje inne, mniej znane odśłony. Kisielewski przypomniał, iż nadal polski контент filmowy nie jest dostępny na zasadach rynkowych „a wiele filmów nie wiadomo dlaczego jest blokowanych w archiwach np. nadawcy publicznego”. Wskutek zawirowań z procesem refarmingu ucierpiały giełdowe notowania jego stacji, a przecież można było to „załatwić tak jak w Czechach, gdzie jest inny świat”. **Dorota Żurkowska-Bytner z TVN Warner Bros. Discovery** skwitowała, że ostatni rok doskonale pokazał, iż równość na rynku jest „krytycznie zagrożona”, a wszelkie dane rynkowe wskazują, iż komercyjni nadawcy naziemni są dyskryminowani „zarówno w prezentacji swojej oferty, jak i na rynku reklamowym”. Co do brutalności rozwiązań zastosowanych w procesie refarmingu nie miał złudzeń **Dariusz Dąbski, prezes TV Puls**. „Mamy pod górkę z utraconym zasięgiem, z reklamą... Trudno

Witold Kołodziejski podsumowuje kadencję KRRiT

kowski z **Digital Poland** w swojej prezentacji nt. wdrażania zielonej telekomunikacji zwrócił uwagę, iż nie jest to tylko „sezonowa moda” ale wymóg, który będzie niedługo mieć formę raportowania. Szeroko objaśnił czym jest raportowanie pozafinansowe ESG wykorzystania różnych zasobów, które wyczerpują się albo powinny być „oszczędzane”.

Wiano Witolda Kołodziejskiego

Ustępujący przewodniczący **KRRiT Witold Kołodziejski** przyznał, że „miniona kadencja Rady

z branżą internetową. Odnosząc się do kwestii koncesji dla TVN 24 i TVN 7 Kołodziejski przyznał, iż „obustronnie” zaprzepaszczone szansę uregulowania „w jako takim konsensusie” sytuacji nadawców spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Było to przedmiotem sporu politycznego, a przecież można było pójść drogą renegocjacji umowy międzynarodowej i traktatu handlowego „i znowu jesteśmy zawieszani w próżni”. Za największy swój sukces W. Kołodziejski uznał pluralizm mediów, kiedy trzy grupy medialne reprezentują całe

Panel „Równość nadawców na rynku medialnym”

to nazwać równością szans” – mówił. „Zrobiono to tak, żeby się nie udało i żeby pograć 1 mln widzów, którym odebrano to, co do tej pory mieli”. Natomiast **Marcin Klepacki z TVP** poinformował, iż nadawca publiczny chce wypromować swój контент lokalny także poprzez wskazania miejsca na pilocie, co powinno nadać produkcji oddziałów regionalnych TVP nowej rangi.

Na wiosnę w Sopocie

W Toruniu dyskutowano także o cyberbezpieczeństwie. **Wiesław Łodzikowski z PKN Orlen** mówił, że pewnych scenariuszy jeszcze do niedawna nie przewidywano, ale spełniły się w swej najgor-

szej odsłonie – ataków na sieci przesyłowe. „Dlatego kluczowe jest monitorowanie łańcucha dostaw oraz tego, z kim i na jakich zasadach się współpracuje przy budowie infrastruktury telekomunikacyjnej i kto jest dostawcą usług”. Inni eksperci wskazywali na cichą wojnę, która cały czas toczy się w sieci, mimo że dowiadujemy się o niej często po wielu miesiącach „jak to było w przypadku ataku albańsko-irańskiego, który ujawnił się po 14 miesiącach od zainfekowania sieci”. Stałym punktem programu były dyskusje o kontencie. **Szymon Karbowski ze Stream VX** stwierdził, że mimo pandemii największe zmiany zaszyły

właśnie w produkcji kontentu. **Krzysztof Świergiel z Eleven** wskazał na liczbowy rozrost platform z których można korzystać w sieci, jak i szybkość produkcji treści. „Kiedyś zajmowało to 2–3 lata, dziś pół roku uważane jest za bardzo długi okres”. Mówcy spierali się też o to, w jaki sposób docierać do widza; co prawda Netflix sportowy nie jest możliwy, ale przecież pogrzeb królowej brytyjskiej Elżbiety II oglądało na świecie 4 mld ludzi, co daje do myślenia. Tym co mobilizuje widzów do poszukiwania treści są wielkie widowiska sportowe i wydarzenia o znaczeniu historycznym. „A tych do końca roku nie zabraknie” – skwitował

Panel „Jak tworzyć, agregować i monetyzować treści wideo”

Panel „Idealny miks IPTV, OTT i TV, jak programować i dystrybuować?”

Karbowski. W panelu kontentowym **Jacka Kobierzyckiego z TOYA** („Idealny miks IPTV, OTT i TV, jak programować i dystrybuować?”) wskazano, że już 57 proc. widzów płaci za VoD w internecie. **Bogdan Czaja z Warner Bros. Discovery** potwierdził, że młodzi widzowie

z książką, którą miały wyprzeć z rynku audiobooki, ale to się nie powiodło, książka nadal święci sukcesy rynkowe”. Okrój wskazała, iż na całe szczęście kończy się era dominacji kanałów powtórkowych, a operatorzy mają dostęp do dobrej oferty i kanałów Premium. Problemem jest ich

z reporterem tej stacji **Wojciechem Bojanowskim**, pracującym na co dzień w zapalnych punktach świata. Reporter szeroko mówił o pracy na wojnie, ilustrując swoją opowieść najlepszymi materiałami filmowymi, jakie podczas swojej pracy nakręcił. „Mam w sobie „wkurwomierz”,

„Śniadanie liderów”

nie przychodzą już do linearnej telewizji, wolą raczej oglądanie treści za pomocą YouTube lub Tik Toka, a trwałym elementem jest konsumpcja mediów „w swoim rytmie i czasie na różnych urządzeniach dostępowych”. **Karolina Okrój z Promax** skomentowała, iż u operatorów tvk nie widać tendencji odchodzenia od linearności. „To tak jak

wycena. Zaoponowała jednak wobec oferty a la carte – jednak widz woli mieć 100 programów, z których ogląda 15, niż tylko 15, ale płaconych oddzielnie. Z eventów konferencyjnych wartych szczególnego odnotowania na czoło wysuwa się Śniadanie Liderów, sponsorowane przez TVN Warner Bros. Discovery, które było okazją do spotkania

który napędza mnie do działania” – podkreślał red. Bojanowski wskazując na rolę, jaką w TVN przywiązują do prawdy, warsztatu reporterskiego i wielokrotnej weryfikacji zdobytych informacji. **Włodzimierz Zieliński, prezes Fundacji PIKSEL**, już zaprosił uczestników konferencji do Sopotu, na wiosenną konferencję w maju 2023 r.

W trakcie Wielkiej Gali Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, która towarzyszyła 49 Międzynarodowej Konferencji i Wystawie PIKE nagrodzono laureatów Festiwalu o nagrodę „Tytanowego Oka” oraz laureata Złotej PIKE. Statuetki „Tytanowego Oka” zostały wręczone w trzech kategoriach: „Polska Produkcja Telewizyjna”, „Współpraca z Operatorami” oraz „Wydarzenie Roku”. W kategorii „Polska Produkcja Telewizyjna” laureatem został **Player.pl** za produkcję serialu „Skazana”. Nominacje otrzymali: **CANAL+ Polska** za produkcję serialu – „The Office PL” i **Netflix** za produkcję serialu – „Królowa”.

W kategorii „Współpraca z Operatorami” laureatem został **A+E Networks Poland**.

W kategorii „Wydarzenie Roku” - Kapituła pierwszy raz w historii zdecydowała się przyznać wspólne nagrody za „Solidarność mediów z Ukrainą”, czyli za rzetelne przekazywanie informacji z frontu oraz zaangażowanie w pomoc dla uchodźców z Ukrainy. Wyróżnienia otrzymali: **TVN Warner Bros. Discovery, Telewizja Polska, Telewizja Polsat, Telewizja Puls, CANAL+ Polska, Kino Polska SA, Walt Disney Polska i Nickelodeon**

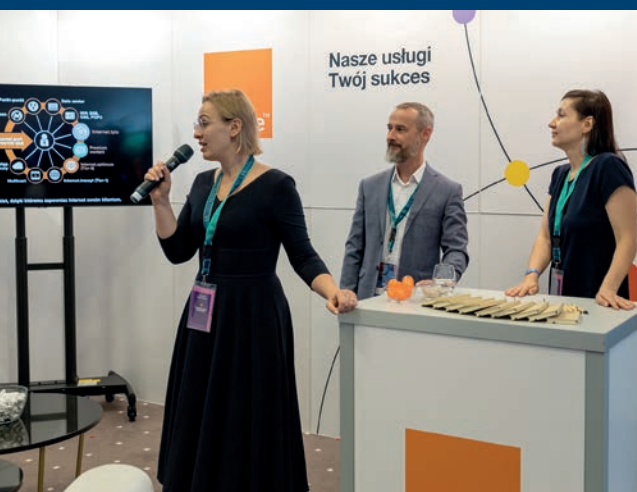
Ponadto, specjalnymi okolicznościowymi pucharami, uhonorowano dwoje nadawców stojących po przeciwnych stronach pluralistycznego rynku medialnego: **TVP z okazji 70-lecia istnienia** oraz **TVN z okazji 25-lecia istnienia**. Rozdano również laury w **Konkursie Telewizji Lokalnych „To nas dotyczy”**, przyznając nagrody „Kryształowego Ekranu” w czterech kategoriach. W kategorii „Moja mała ojczyzna” zwyciężyła **Telewizja Proart** za materiał „Ostrowski czas Komedy”. W kategorii „News Pomoc Ukrainie” wygrała **WTK Poznań** za materiały nt. Ukrainy. W kategorii „Zwyczajni - Niezwyczajni” laur przypadł **TV Obiektyw z Krosna** za materiał „Alchemik ze Lwowa”, a w kategorii „Społecznie wrażliwi” - **TV TOYA** za materiał „Rodzina zastępcza - zawód z sercem”. **Honorowy Kryształowy Ekran** przypadł **TV TOYA z okazji 25-lecia działalności**. Ponadto wręczono statuetki laureatom za 2020 r., kiedy konkurs odbywał się wirtualnie z powodu trwającej pandemii COVID-19.

Doroczną nagrodą Złotej PIKE uhonorowano kończącego urzędowanie przewodniczącego KRRiTV Witolda Kołodziejskiego. W laudacji na cześć laureata **prezes Fundacji PIKSEL Włodzisław Zieliński** podkreślił, że wyróżniony związany jest z rynkiem medialnym od dziesiątków lat, w różnych życiowych rolach - zarówno jako redaktor, producent, dziennikarz, jak i ekspert medialny czy wreszcie minister. „Swoją wiedzą, ogromnym doświadczeniem, umiarkowaniem, a wreszcie wykazaną niedawno postawą godną męża stanu, tonował wszelkiego rodzaju kryzysy, rozwiązywał napięcia i spory nie tracąc jednocześnie przekonania, że polski rynek medialny wymaga reform, a system koncesyjny daleki jest od doskonałości”. W. Kołodziejskiego nagrodzono także za to, że „rozważnie miarkując różne racje, postępował prawidłowo, ale i z wyobraźnią”, oraz że „zawsze w swoich działaniach i decyzjach uwzględniał racje strony rynkowej”, której należy się swoboda działalności gospodarczej.

Fotoreportaż

z 49. Międzynarodowej
Konferencji i Wystawy
Polskiej Izby Komunikacji
Elektronicznej

Konferencja KIKE 2022

Razem można więcej

OPR. AK

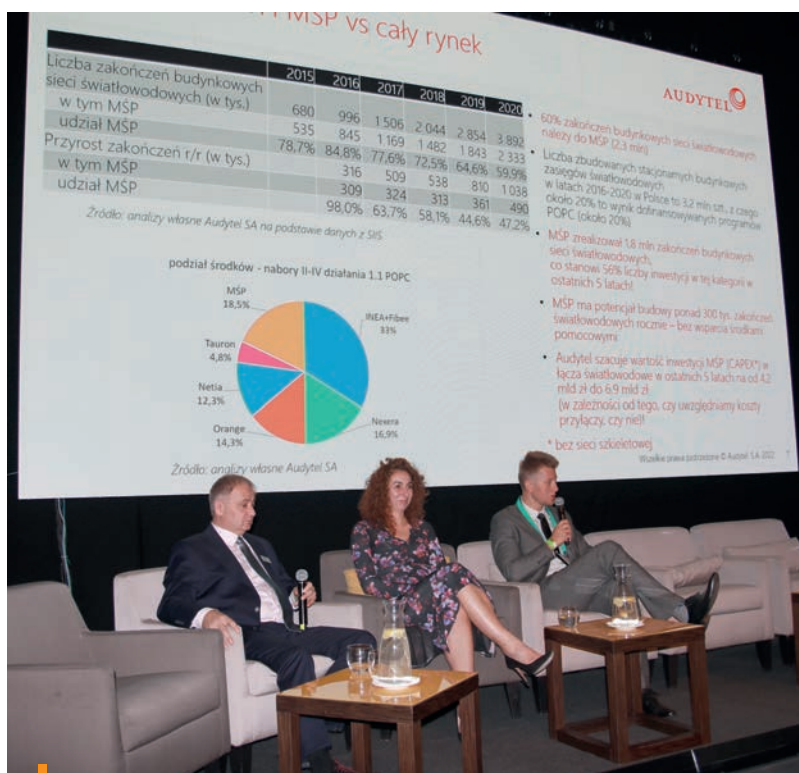
Pod koniec września br., w Łodzi, odbyła się Konferencja KIKE. Organizatorami tej jednej z najważniejszych imprez branży telekomunikacyjnej były: Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej (KIKE), Grupa MiŚOT i Fundacja „Nasza Wizja”, reprezentujące interesy małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych.

Ponad siedmiuset uczestników brało udział w prelekcjach, szkoleniach oraz dyskusjach w ramach czterech ścieżek tematycznych w salach: Głównej, Telewizyjnej, Biznes oraz MiŚOT. W trakcie konferencji poruszone były tematy, które obecne najbardziej nurtują środowisko lokalnych ISP, takie jak: rosnące koszty działalności spowodowane przez podwyżki energii i wysoką inflację, perspektywa pozyskania dofinansowania z programów KPO i FERC, czy problemy w dostępie hurtowym do infra-

struktury budowanej w ramach 1.1 POPC przez duże telekomy. Równolegle prowadzone były warsztaty szkoleniowe.

Duże wyzwania małych ISP
Najważniejszym punktem tegorocznej edycji była prezentacja raportu – „Stan rynku telekomunikacyjnego. Rola sektora MŚP”, który przygotowała firma Audytel na zlecenie KIKE. Raport bazował w dużej mierze na danych UKE. – Na dane spojrzeliśmy jednak trochę inaczej niż UKE, np. poprzez przyjrzenie

się potencjałowi lokalnych ISP – zaznaczył **Grzegorz Bernatek, lead TMT analyst w Audytelu**. I jeśli duzi operatorzy skupieni są w przeważającej mierze na inwestycjach w dużych aglomeracjach, to mniejsi wybierają raczej mniejsze miejscowości i obszary pozamiejskie. Z reguły potrafią tam działać efektywniej niż największe telekomy. Audytel zauważa, że ostatni okres nie jest łaskawy dla branży telekomunikacyjnej, a rynek jako całość nie notuje wzrostów. Operatorzy mierzą się z coraz większymi wyzwaniami. Według Audytela, do największych należą: niski poziom cen, nasycenie sprzedaży usług, a także konkurencja z dostawcami OTT. Na to nakładają się duże potrzeby inwestycyjne – w 2021 r. brakowało zasięgu NGA w 21,8 proc. gospodarstw domowych (3,1 mln), głównie w obszarach wiejskich. – Przy tych wszystkich wyzwaniach sektor MŚP radzi sobie bardzo dobrze. I dzieje się tak pomimo licznych trudności w procesie inwestycyjnym oraz minimalnym uwzględnieniu MŚP w finansowaniu z POPC. Pomimo niewielkiego udziału w projektach POPC, mali i średni operatorzy inwestują w światłowodowe technologie dostępne i z sukcesem je sprzedają – zauważa G. Bernatek. W jego ocenie, uprawniona jest teza, że cyfryzacja w Polsce przyspieszyła w ogromnej mierze dzięki mniejszym operatorom i realizowanym przez nich, głównie ze środków własnych, inwestycjom.

Prezentacja raportu o stanie rynku telekomunikacyjnego

Dyskusja nt opłat za umieszczenie infrastruktury telekomunikacyjnej w pasie drogi oraz nowej koncepcja podatku od budowy telekomunikacyjnych

Nierówności w pasie drogowym

Trochę z innej strony pozycję lokalnych ISP ma pokazywać przygotowywany przez kancelarię prawną iTB Legal „Raport o wpływach zarządców dróg z opłat za dostęp do pasa drogowego oraz przychodach samorządów z podatku do budowy telekomunikacyjnych”. Jest to związane z tym, że KIKE już od dłuższego czasu wskazuje przy różnego rodzaju okazjach na uprzywilejowaną pozycję na rynku telekomunikacyjnym **Orange Polska**, który nie ponosi żadnych opłat za większość swej infrastruktury umieszczonej w pasie drogowym. W trakcie panelu dyskusyjnego na ten temat **prof. Maciej Rogalski**, specjalista prawa telekomunikacyjnego, przyznał, że w obecnym stanie rzeczy w zakresie opłat za udostępnianie pasa drogowego można mówić o zjawisku nierównego traktowania operatorów i budzić to może wątpliwości co do zgodności obecnych przepisów z konstytucją. Dyrektor generalny Biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, **Marek Woch** zapewniał zaś, że rzecznik

MŚP przygląda się tej sprawie, pod kątem możliwości zaskarżenia przepisów do Trybunału Konstytucyjnego. Odnośnie zaś samego raportu, **Ewelina Grabiec z iTB Legal** zastrzegła, że ciągle nie spłynęły dane od wszystkich zarządców dróg i samorządów. Te zebrane pokazują już jednak pewną tendencję, np. w drogach gminnych ok. 70 proc. opłat wpływa od operatorów małych i średnich, 19 proc. od Orange, a 11 proc. od dużych telekomów (takich jak **INEA, Vectra, Multimedia Polska, Netia, TOYA, Nexera**, sieci komórkowe.) W przypadku dróg powiatowych – 46 proc. opłat wpływa od małych i średnich operatorów, 30 proc. od Orange i 34 proc. od dużych.

Nieobliczalne praktyki hurtowe

Innym problemem, na który od pewnego czasu wskazuje KIKE są **praktyki operatorów hurtowych**. W opinii Izby, pole współpracy dla lokalnych ISP jest tu niewielkie, a oferta hurtowa nie jest dostosowana do potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców telekomunikacyjnych z sektora MŚP. **Kamila Mizera-Płaczek, prawniczka**

z iTB Legal wskazywała, że sporo w tym obszarze namieszała UKE. Każdy operator udostępniający sieci wybudowane ze wsparciem środków unijnych w ramach POPC działa na podstawie ofert ramowych, które są dogłębnie analizowane i akceptowane przez regulatora. Jednak o ile jeszcze pierwotnie w przypadku infrastruktury wybudowanej w ramach konkursu 1.1 POPC, wyznaczanie stawek hurtowych zgodnie z wytycznymi UKE było stosunkowo proste, o tyle potem regulator sprawę mocno skomplikował przez tzw. testy margin squeeze. Co jednak najgorsze, UKE mocno namieszała w dokumentacji dotyczącej ustalania tych stawek. – W pewnym momencie regulator wydał dokument z zaleceniami, który miał tę kwestę ujednolicić i zawrzeć w jednym dokumencie. Efekt tego jest taki, że i tak trzeba sięgnąć do wcześniejszych wersji z zaleceniami, czyli papierologii jest więcej – mówiła K. Mizera-Płaczek. W jej opinii, dużym problem jest też to, że operatorzy objęci obowiązkiem przedstawiania ofert hurtowych według wytycznych UKE, mają bardzo utrudnione

zadanie, gdy chcą wprowadzić promocję na rynku detalicznym. W takiej sytuacji regulator musi wcześniej zbadać czy przy okazji akcji promocyjnej nie złamią zasad konkurencji. **W ocenie K. Mizery-Płaczek, cały ten proces trwa zbyt długo i często niweczy wysiłki operatorów. Jeszcze gorsze zdaniem prawniczki jest, że UKE w swych działaniach na tym obszarze jest niekonsekwentny i nieobliczalny.** – Bywa też tak, że UKE godzi się na wprowadzenie określonych rozwiązań w ofercie jednego operatora hurtowego, po czym kilka miesięcy później nie chce zaakceptować takich samych rozwiązań, gdy chce je wprowadzić innym dostawca internetu

torów, przeważnie lokalnych. **Paweł Biarda** z zarządu Nexery zauważył, że obecnie hurtownik jest partnerem dla 70 operatorów. Pokreślił kolejny raz, że Nexera każdemu udostępnia sieć na tych samych zasadach, co jest dla operatora paradygmatem. – To zrozumiałe, że z warunków umowy hurtowej jedni operatorzy są zadowoleni bardziej, a inni mniej. Zawsze zatwierdza je jednak UKE, m.in. po to, by nie było podejrzeń o dyskryminację – zauważył P. Biarda. Jego zdaniem warty rozważenia jest pomysł, by środki na dofinansowanie sieci z KPO i FERC przekazywać w całości podmiotom tylko hurtowym, którzy będą udostępniać

nych, dystrybutorów i operatorów decydujących o ofercie dla swoich abonentów. Pół roku po debiucie, kanału News24 nie oferuje żaden z największych operatorów płatnej telewizji. **Jan Dworak**, który zasiada w radzie nadzorczej nadawcy stacji stwierdził, że budowa zasięgu nowych stacji to droga przez mękę. Twórca kanału Biznes24 **Roman Młodkowski** ma mieszane uczucia odnośnie wsparcia dla nadawców. – Myślę, że dla ambitnych polskich kanałów tematycznych powinno znaleźć się jakieś wsparcie. Francuzi dopłacają do swoich gazet około miliarda euro rocznie. To wciąż gazetom nie zapewnia rentowności, ale pozwala „Le Monde” i innym trwać. Może coś takiego można byłoby zrobić. Z drugiej strony moja część niewłaścicielska, a dziennikarska krzyczy, że nie, bo wtedy uzależnilibyśmy się od państwa – ocenił. Zdaniem szefa KRRiT **Witolda Kołodziejskiego** szansą dla nowych stacji mogą być multiplexy lokalne. – Uważam, że trzeba stwarzać warunki dla rozwoju małych nadawców, a szczególnie lokalnych. KRRiT ma narzędzia innego typu, bo cały czas dysponuje częstotliwościami naziemnymi, które można wykorzystać. Prowadzić procesy koncesyjne – już kontrolowane – i na przykład uruchamiać lokalne multiplexy telewizyjne. Ostatnio zgodzono się na kilka multiplexów testowych, ale jak się okazało, są jeszcze częstotliwości. KRRiT wystąpiła do UKE o dobór tych częstotliwości. Jeżeli będziemy mieli kilka multiplexów w miastach, to są bardzo dobre warunki dla małego nadawcy, który nie musi płacić milionów za emisję ogólnopolską. – ocenił W. Kołodziejski. Pytanie czy nowe stacje lokalne utrzymałyby się z reklam. Kiedyś nie udało się to TVN Warszawa. TVS funkcjonuje tylko dlatego, że stawia nie tylko na widzów ze Śląska, ale też ogólnopolskich. News24 też miał się koncentrować na samorządach i Polsce lokalnej, a pokazuje wydarzenia ogólnopolskie czy zagraniczne. – Jak kiedyś razem

Jerzy Nowicki uczestnik panelu Hurtowy dostęp do sieci światłowodowej z uwzględnieniem sieci budowanych z POPC – analiza rynku

objęty tymi samymi regulacjami – wskazywała. Jej zdaniem źle by było, gdyby regulacje w zakresie hurtu było rozbudowywane i jeszcze bardziej komplikowane. **Jerzy Nowicki** z Mediakomu na podstawie własnych doświadczeń ocenia, że korzystanie z oferty hurtowej **Nexery** jest trudne dla lokalnego operatora. Szczególnie jego oburzenie wzbudziła ostatnia, tzw. saturacyjna oferta promocyjna Nexery nie obejmująca adresów będących białymi plamami, na które hurtownik dostał dofinansowanie z UE, ale obejmuje m.in. nakładki, tj. budynki już wcześniej będące w zasięgu sieci innych opera-

torów. **Luiza Czyż-Trzcianowska**, dyrektor Departamentu Regulacji w UKE zauważyła, że mimo wszystkich tych zastrzeżeń rynek hurtowy w Polsce się rozwija i obecnie już ok. 200 tys. usług BSA jest aktywnych na infrastrukturze wybudowanej w ramach projektów 1.1. POPC. To zaś dowodzi, że UKE ze swymi regulacjami nie jest tu hamulcowym.

Droga przez mękę

Czy polski rynek chroni polskie produkcje i polskie kanały telewizyjne? – zastanawiali się podczas telewizyjnego panelu przedstawiciele stacji telewizyj-

Uczestnicy panelu Czy polski rynek chroni polskie produkcje i polskie kanały telewizyjne

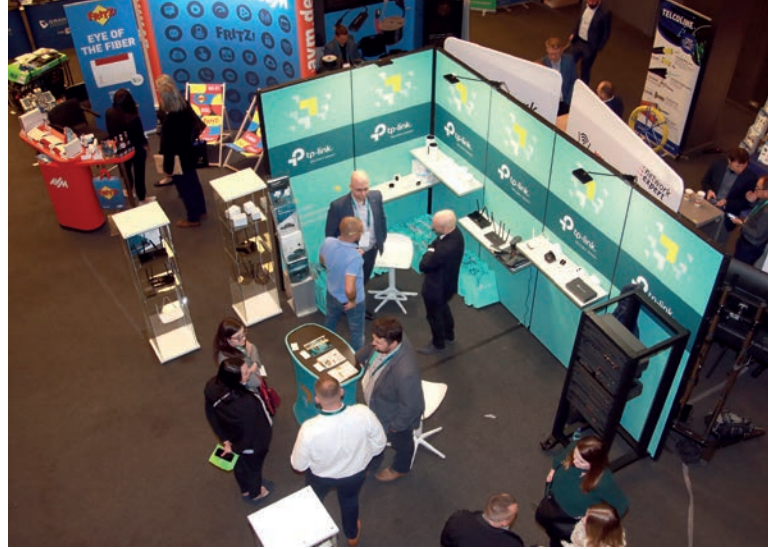
z organizacją PIKE zakładaliśmy Zoom TV, to chcieliśmy stworzyć kanał, który będzie lokalne produkcje pokazywał na ogólnopolskiej antenie. Niestety to się nie przyjęło. Z tych wszystkich programów, o których rozmawialiśmy z lokalnymi producentami, niemal wszystkie zniknęły z anteny. Ludzie po prostu tego nie oglądali – przypomniał **Bogusław Kisielewski, prezes Kino Polska**. Poza tym działające w Polsce kanały lokalne w dużej mierze

finansowane przez sieci kablowe. Ich bezpłatna emisja naziemna, osłabiłaby operatorów. – Widzowie chcą oglądać to co jest lokalne i to ogromna wartość. Jako lokalny operator telekomunikacyjny z niedużego miasta mamy swój kanał lokalny i wydajemy na niego duże pieniądze. W mojej ofercie programowej to najdroższy kanał. Musimy jako operator płacić najwyższą opłatę licencyjną, żeby ten kanał się utrzymał. Nie jest możliwe, żeby ten kanał utrzy-

mywał się ze sprzedaży reklamy czy jakiejś innej, drobnej działalności. Badaliśmy kiedyś, która marka jest silniejsza: **Promax** czy **Proart**. Okazuje się, że kanał lokalny ma dużo silniejszą markę i abonenci płacąc za kablówkę myślą, że płacą za Proart. Bardzo przydałoby się wsparcie rządowe na rozwój produkcji lokalnych, a ich nie ma. – zauważyła **Karolina Okrój**, dyrektor generalna operatora Promax z Ostrowa Wielkopolskiego.

Konferencja KIKE to nie były tylko spotkania i dyskusje, ale i uroczyste wieczory, podczas których zostały wręczone wyróżnienia. **Nagrody KIKE Connector** trafiły do: **Adama Abramowicza**, rzecznika małych i średnich przedsiębiorców, **Witolda Kołodziejskiego**, przewodniczącego KRRiTV, **KIKE Partner** do **Hawe Telekom**, **KIKE Razem** do **Krzysztofa Dziegielewskiego**, a **Grupa MiŚOT** została nagrodzona tytułem **KIKE Innowator** za projekt „Polski Internet Rzeczy”.

Raport Fiberhost

Włączenie cyfrowe

OPR. AK

Ponad 60 proc. Polaków jest w zasięgu sieci światłowodowej, wynika z raportu „Włączenie cyfrowe”, opracowanego na zlecenie Fiberhost, operatora otwartych sieci światłowodowych. Jednak spośród tej grupy niewiele ponad połowa badanych korzysta z tego rodzaju łącza internetowego. Raport pokazał, że w trakcie pandemii osoby powyżej 55. roku życia chętniej zaczęły korzystać z różnych usług online m.in. e-urzędów czy bankowości elektronicznej.

Raport „Włączenie cyfrowe” został podzielony na trzy rozdziały. W pierwszym z nich opisany został problem wykluczenia cyfrowego, który, jak pokazują dane GUS, systematycznie się zmniejsza – jeszcze w 2017 r. 18 proc. Polaków było wykluczonych cyfrowo. W 2021 r., między innymi dzięki budowie sieci światłowodowych w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na obszarach bez dostępu do przewodowej infrastruktury sieciowej, do tej kategorii zaliczyło się już tylko 8 proc. Polaków. W dalszym ciągu jednak jedną z grup najbardziej narażonych na wykluczenie cyfrowe są mieszkańcy wsi (64 proc. spośród wykluczonych) i aby skutecznie walczyć z tym problemem konieczne są dalsze inwestycje w infrastrukturę, zwłaszcza na terenach, gdzie szybki internet nie jest jeszcze dostępny.

Podstawą drugiego rozdziału jest badanie, przeprowadzone na reprezentatywnej próbie Polaków korzystających z internetu. Ankietowanym zadano m.in. pytanie, czy są zadowoleni z prędkości swojego internetu – aż 40 proc. z nich odpowiedziało, że ich łącze jest trochę lub zdecydowanie za wolne. W grupie osób nieposiadających światłowodu, odsetek ten wynosił 51 proc. Co interesujące, spośród ankietowanych, którzy korzystają ze światłowodu,

Fiberhost.

aż 80 proc. uważa, że prędkość ich internetu przerasta obecne potrzeby lub ma wystarczającą szybkość internet do swoich potrzeb. Co więcej, 92 proc. badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że światłowód to zdecydowanie najlepszy rodzaj połączenia internetowego. Jednak spośród 61 proc. anki-

Marta Wojciechowska

kietowanych, którzy mają możliwość podłączenia światłowodu, 57 proc. skorzystało z tej możliwości, a 43 proc. ciągle używa innych technologii. Twórcy raportu zapytali tę grupę o powody niekorzystania ze światłowodu i według najpopularniejszej odpowiedzi (35 proc. głosów), ankietowanym wystarcza prędkość łącza, jakie mają obecnie. Co czwarty ankietowany obawia się wysokich kosztów, ale np. 14 proc. zastanawia się, jaką ofertę powinno wybrać, 4 proc. jest związanych umową z innym operatorem, a 2 proc. nie dostało zgody od właściciela mieszkania, które wynajmują.

W ramach raportu sprawdzono także, co zmieniło się w życiu

ankietowanych, którym podłączono światłowód w ciągu ostatnich dwóch lat – co pokrywa się również z pandemią COVID-19. Co trzeci badany przyznał, że spędza więcej czasu w internecie i jest bardziej na bieżąco z wydarzeniami na świecie. 28 proc. ankietowanych zaczęło korzystać z e-urzędów, a 16 proc. ma lepszy kontakt z rodziną i przyjaciółmi. Szczególnie duże zmiany widać

w grupie badanych powyżej 55. roku życia – aż 56 proc. rzadziej chodzi do urzędów lub na pocztę, a 54 proc. płaci rachunki przez internet. Ponadto to przedstawiciele tej grupy najczęściej wybierali odpowiedzi, dotyczące spędzania więcej czasu w internecie (45 proc.), bycia na bieżąco z wiadomościami ze świata (40 proc.) oraz korzystania po raz pierwszy z e-urzędu (38 proc.).

– Nasze badanie pokazuje, że podłączenie do sieci światłowodowej naprawdę zmienia życie ludzi na lepsze. Niezwykle cieszy nas też fakt, że ankietowani zgadzają się z nami, że światłowód to zdecydowanie najlepszy rodzaj połączenia internetowego. Chcemy,

POLACY – KORZYSTANIE Z INTERNETU

91%

korzysta
codziennie
z Internetu

78%

korzysta
z bankowości
przez Internet

41%

korzysta
z urzędów
cyfrowych

76%

robi zakupy
przez Internet

żeby jak najwięcej osób w Polsce miało dostęp do tej technologii i chociaż wiele w tym obszarze zostało już zrobione, nie zamierzamy spoczywać na laurach, nie tylko jeśli chodzi o budowę, ale też akcje i działania edukacyjne – podsumowuje wyniki badania Marta Wojciechowska, prezesa zarządu Fiberhost SA.

Ostatni rozdział raportu „Włączenie cyfrowe” pokazuje rosnące koszty walki z wykluczeniem cyfrowym. W porównaniu z drugim konkursem Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC2), inwestycje prowadzone w ramach trzeciego konkursu wiążą się z dużo wyższymi kosztami – koszt budowy 1km światłowodu jest o 25 proc. wyższy, a koszt podłączenia 1 gospodarstwa domowego jest o 22 proc. większy. Co więcej, koszt podłączenia 1 gospodarstwa na obszarach wykluczonych cyfrowo (POPC3)

jest o ponad 500 proc. wyższy niż w miastach. Tymczasem w ramach 1km infrastruktury światłowodowej budowanej z POPC3, podłączanych jest średnio 17 gospodarstw domowych.

powiatowych województwa wielkopolskiego, jak Konin czy Środa Wielkopolska, średnia wynosi 143 gospodarstwa domowe. – Większość miast i obszarów o gęstej zabudowie jest już lub wkrótce będzie podłączonych do sieci światłowodowej – **mówi Marta Wojciechowska**. – Walka z wykluczeniem cyfrowym staje się coraz kosztowniejsza, także ze względu na rosnące koszty inwestycji, jednak budowa nowoczesnej, szybkiej i niezawodnej sieci światłowodowej w obszarach o niskiej gęstości zaludnienia jest podstawą w walce z wykluczeniem cyfrowym. Zamierzamy kontynuować naszą misję, bo chcemy, aby jak najwięcej osób miało dostęp do szybkiego i bezpiecznego Internetu – dodaje.

Badanie, będące podstawą rapor-

**61% Polaków ma możliwość
podłączenia do światłowodu.**

Możliwość
podłączenia
światłowodu
ma

61%
Polaków

N=670

57%

Korzysta
ze światłowodu

43%

Nie korzysta
ze światłowodu

Dla porównania w Poznaniu do 1 km sieci podłączonych jest ponad 200 gospodarstw, a w miastach

tu, zostało przygotowane przez agencję Yotta, na zlecenie Fiberhost. Respondentami byli Polacy korzystający z internetu, którzy ukończyli 18. rok życia. Pomiar przeprowadzono pod koniec sierpnia i na początku września 2022 r. poprzez panel internetowy Ariadna, wielkość próby to 1098 respondentów.

Fiberhost (spółka powiązana z wielkopolską INEA) jest liderem w budowie i zarządzaniu nowoczesną, otwartą infrastrukturą światłowodową typu FTTH w Polsce. Spółka świadczy usługi hurtowe dla lokalnych i ogólnopolskich dostawców telekomunikacyjnych.

POLACY A SIEĆ ŚWIATŁOWODOWA

92%

uważa, że
światłowód
jest najlepszy

66%

niepodłączonych
chciałoby mieć
światłowód

61%

ma możliwość
podłączenia
do światłowodu

35%

jest podłączonych
do sieci
światłowodowej

96%

posiadających światłowód
krócej niż 2 lata jest
zadowolona ze zmiany
prędkości Internetu

40%

posiada
za wolny
Internet
dla ich
potrzeb

TOYA kocha Łódź

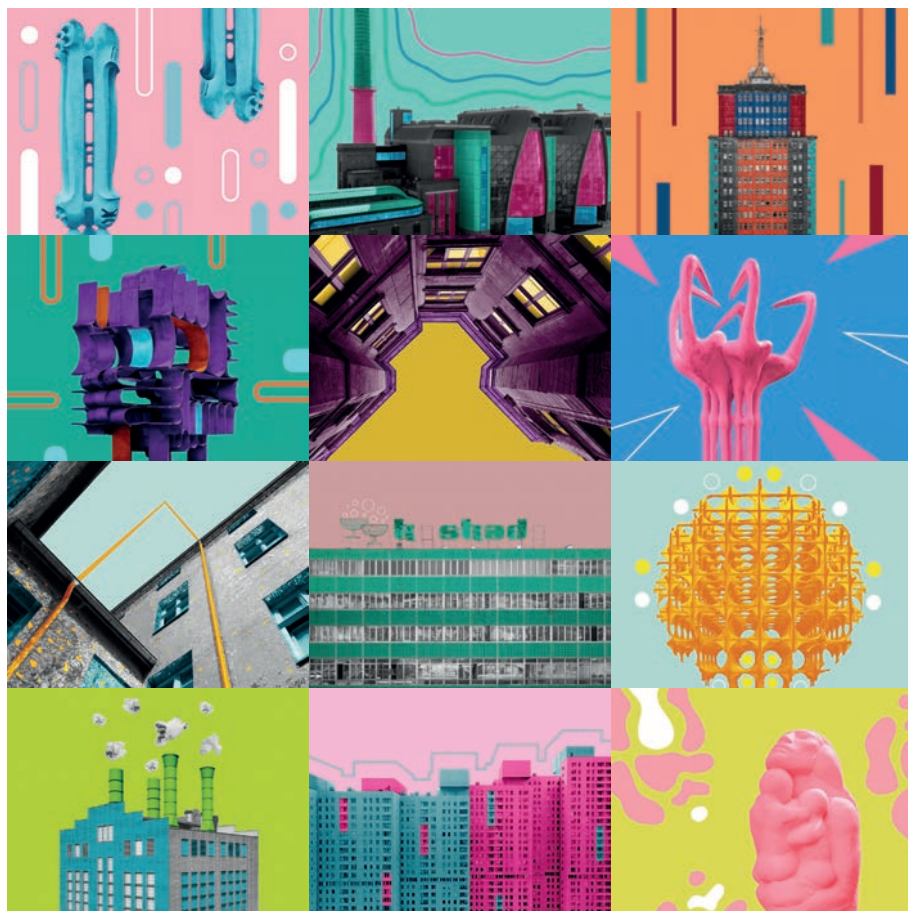
OPR. AK

W łódzkim hotelu DoubleTree by Hilton miała premierę siódma edycja kalendarza TOYA „Kochamy Łódź”. Tym razem tematem przewodnim była łódzka architektura – ta duża i mała. W kalendarzu „Kochamy Łódź” znalazły się fotografie przedstawiające architektoniczne perełki Łodzi. Zdjęcia zostały poddane obróbce cyfrowej – to próba nowego spojrzenia na obiekty, które przez lata wtopiły się w łódzki pejzaż.

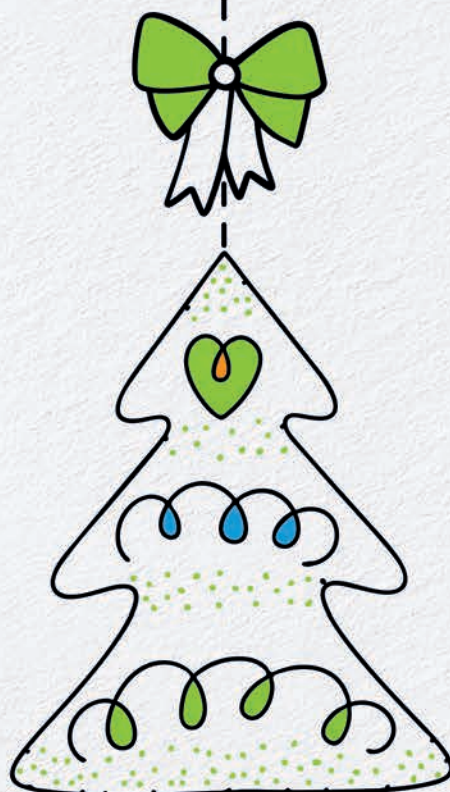
Pomysłodawcą i autorem ilustracji jest pracownica Działu Wizerunku TOYA **Maria Kolinka**, której wsparcia w zakresie fotografii udzielał współpracujący na stałe z firmą **Barabasz Opalko**. – Bardzo cieszy nas kolejna edycja kalendarza z serii „Kochamy Łódź”. Tym razem mamy dwa duże powody do radości i dumy. Pierwsza to możliwość pokazania innego wizerunku znanych dobrze przez Łódzian budynków i rzeźb. A druga to umiejętności i talenty naszych pracowników, którzy, można śmiało powiedzieć, stworzyli małe dzieło sztuki – mówi **Andrzej Pasowski**, dyrektor marketingu TOYA.

Wśród prac znajdują się zdjęcia popularnych łódzkich miejsc, jak Pasaż Róży, tych trochę zapomnianych jak dawny kombinat gastronomiczny Kaskada czy szereg spojrzeń

na łódzką rzeźbę miejską – często niedocenianą przez mieszkańców. – Pomysł na kalendarz był prosty i od razu czuliśmy, że chcemy go zrealizować. Interesujące łódzkie bryły, zdjęcie z ciekawej perspektywy i obróbka cyfrowa dająca mnóstwo swobody i przyjemności. W pewnym momencie mieliśmy tak długą listę wybranych miejsc, że musieliśmy dokonać trudnych wyborów. Ostatecznie z połączenia popartu, brutalizmu i rzeźby powstało coś kolorowego, lekko

szalonego, ale też minimalistycznego – powiedziała **Maria Kolinka**. Jak co roku, kalendarz został wydany w limitowanym nakładzie ponad tysiąc sztuk i zostanie przeznaczony dla partnerów i pracowników firmy. Istnieje jednak możliwość wygrania własnego egzemplarza w organizowanych przez Grupę TOYA konkursach. Obrazy wykorzystane w kalendarzu będą także tematem wystawy w lobby hotelu DoubleTree by Hilton przy Łąkowej 29 w Łodzi.

Zdrowych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku

J. Pijanowski odszedł z Vectry

Jarosław Pijanowski po dwóch latach pracy na stanowisku dyrektora marketingu i oferty rozstał się z siecią kablową Vectra. „Coś się zaczyna i coś się kończy... Nadchodzą zmiany! Po ponad 2 latach w Vectra SA zdecydowałem się opuścić okręt cumujący w Gdynia Orłowo. Wiecie jak to jest kiedy macie wrażenie, że to co robicie, nie jest już tym co nakręca do kolejnego dnia i wydaje się już kiedyś to robiliście. Mam motywację i energię na nowe i bieg do przodu...

Jarosław Pijanowski

Zamykam rozdział Vectry, dziękując w szczególności niesamowitemu Zespołowi ds. Marketingu oraz Rozwoju Produktu i Oferty, który miałem przyjemność prowadzić” – napisał w serwisie LinkedIn. W grudniu 2019 r. J. Pijanowski odszedł z UPC Polska, gdzie od połowy 2018 r. (w ramach „drugiej tury” współpracy z tym operatorem) pełnił funkcję dyrektora ds. sprzedaży i obsługi klienta. Wcześniej przez blisko 4 lata był członkiem zarządu wielkopolskiej sieci INEA. Pracował dla niej od 2014 r. Poprzednie 11 pracy zawodowej spędził w UPC Polska. Od 2002 r. pełnił tam kolejno funkcje dyrektora sprzedaży, członka zarządu odpowiedzialnego za sprzedaż i marketing, a potem za sprzedaż i obsługę. Wcześniej pracował dla operatora platformy DTH – WizjaTV – oraz dla koncernu Nestle. J. Pijanowski nie zdradza dalszych planów zawodowych

Nie dotrzymuje terminu

Vectra nie wykonała w pełni warunku nałożonego przez UOKiK przy zakupie spółki **Multimedia Polska**. Prezes Urzędu Tomasz Chróstny wszczął postępowanie w sprawie nałożenia kary finansowej na spółkę. Sprawa dotyczy decyzji z początku stycznia 2020 r. Prezes UOKiK wydał decyzję, w której zgodził się na transakcję pomiędzy operatorami telewizji kablowej i dostawcami internetu. Vectra mogła przejąć spółkę Multimedia Polska, jednak musiała spełnić warunek określony w decyzji. Dotyczył on łącznie 21 miejscowości i składał się z dwóch części. Pierwsza miała charakter strukturalny, czyli polegała na sprzedaży sieci w ośmiu miastach. W pozostałych 13 miejscowościach Vectra musiała umożliwić klientom zmianę operatora bez ponoszenia kosztów. - Z informacji, które posiadamy, wynika, że Vectra dotychczas

nie wykonała w pełni nałożonego warunku strukturalnego. Sprzedała sieć jedynie w trzech miastach. W pięciu pozostałych - wbrew wydanej decyzji - warunek nie został wykonany, co rodzi ryzyko ograniczenia konkurencji. Dlatego wszcząłem postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej na spółkę – mówi **prezes UOKiK Tomasz Chróstny**. Vectra wypełniła warunek dotyczący zmiany operatora przez abonentów, a także sprzedała sieć w Gorzowie Wielkopolskim oraz Pruszcze Gdańskim i Pogórze. Natomiast nie sprzedała dotychczas sieci w Kwidzynie, Łowiczu, Ostródzie, Olsztynie i Stargardzie. **Kara może wynieść do 10 tys. euro** za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu decyzji warunkowej. Prezes Urzędu może także uchylić decyzję warunkową, jeżeli przedsiębiorcy nie spełniają nałożonych warunków.

Vectra sponsorem PZG

Vectra zawarła umowę o współpracę z **Polskim Związkiem Gimnastycznym (PZG)**, na mocy której otrzymała tytuł sponsora strategicznego. Jednocześnie, w roli sponsora głównego, będzie wspierała wybrane reprezentantki i reprezentanta kadry narodowej – **Lilianę Lewińską** i seniorską zbiórkę w gimnastyce artystycznej oraz **Tomasza Le Khaca** w gimnastyce sportowej mężczyzn. - Sport korzystnie wpływa na ciało i umysł człowieka. Aktywność pozwala nie tylko zachować dobrą kondycję fizyczną, ale także umożliwia rozładowanie stresu. Dzieci i młodzież uprawiając sport uczą się odpowiedzialności, lepszej organizacji czasu, czy strategicznego myślenia. Chcąc propagować zdrowy tryb życia i aktywność ruchową, podjęliśmy strategiczną

współpracę z Polskim Związkiem Gimnastycznym. Wierzmy, że dzięki wsparciu tej pięknej dyscypliny sportu przyczynimy się do jej popularyzacji i rozwoju w Polsce, jednocześnie inspirując młodych ludzi do realizacji sportowych ambicji i marzeń, a wszystkich pozostałych do aktywności. Mam poczucie, że robimy coś ważnego – komentuje **Michał Bartkowiak, prezes zarządu Vectra SA**. W ramach kontraktu, Vectra uzyskuje prawo do posługiwania się tytułem sponsora strategicznego PZG na zasadzie wyłączności, jak również prawo publikowania informacji i wykorzystywania wizerunku oraz oznaczeń PZG w działalności marketingowej i reklamowej. Operator może również brać aktywny udział w organizowanych przez PZG konferencjach i wydarzeniach.

Vectra z Blacknutem

Na koniec roku **Vectra** przygotowała wyjątkową niespodziankę specyfikacjach, wystarczy urządzenie z dostępem do sieci. W ten sposób gracz może czerpać nieograniczoną przyjemność z rozrywki z dowolnego miejsca na wielu urządzeniach. W usłudze Blacknut użytkownicy mogą korzystać z gier, bez instalowania ich na swoim urządzeniu. Potrzebny jest jedynie sprzęt z dostępem do internetu (TV Smart 4K BOX, skierowaną do miłośników gier. Jako pierwszy operator w Polsce, oferuje wszystkim obecnym, jak i nowym klientom, dostęp do **Blacknut**. Jest to usługa strumieniowania gier online, która dostarcza użytkownikom natychmiastowy dostęp do setek tytułów. Dlatego też, aby korzystać z najlepszych gier, nie jest wymagany komputer o mocnych komputer stacjonarny, telewizor z systemem Android, telefon, czy tablet) oraz dowolny kontroler. W ramach miesięcznej subskrypcji użytkownik zyskuje dostęp do ponad 500 gier (w tym 150 produkcji w języku polskim, których liczba sukcesywnie rośnie z miesiąca na miesiąc), 5 profili graczy, w tym profil z opcją kontroli

rodzicielskiej, na których może grać jednocześnie na wielu ekranach. Wśród tytułów każdy z pewnością znajdzie coś dla siebie – klasyki z gatunku gier akcji, retro, wyścigówek i wielu innych. W Blacknut użytkownicy wyszukają również

takie hity jak np. „**Metro Exodus**”, „**SaintsRow IV**”, „**Warhammer**” czy „**Ryse: Son of Rome**”. Klienci Vectry, przy wyborze nowych usług lub przy czasowym abonencie, decydując się na dokupienie usługi, zapłacą 44,90 zł przy przedłużeniu umowy mogą skorzystać z Blacknut za 29,99 zł/m-c. Dotyczy 9 zł/m-c., w tym pierwszy miesiąc za 0 zł przy umowie na 12 miesięcy.

Żonglerka kanałami TVP 3

Sieć kablowa **Asta-Net**, która działa w województwie wielkopolskim i zachodniopomorskim, wyłączyła z oferty **13 regionalnych wersji TVP 3**, pozostawiając tylko trzy. Z oferty telewizji **MeeVu** oraz serwisu **MeeVu Go** operatora usunięto: **TVP 3 Białystok**, **TVP 3 Bydgoszcz**, **TVP 3 Gorzów Wielkopolski**, **TVP 3 Katowice**, **TVP 3 Kielce**, **TVP 3 Kraków**, **TVP 3 Lublin**, **TVP 3 Łódź**, **TVP 3 Olsztyn**, **TVP 3 Opole**, **TVP 3 Rzeszów**, **TVP 3 Warszawa** i **TVP 3 Wrocław**. Krzysztof Burmer, dyrektor sprzedaży i marketingu w Asta-Net, tłumaczy „Presserwisowi”,

że powodem wyłączenia kanałów z oferty była ich słaba oglądalność. – Nasi abonenci nie oglądali programów regionalnych TVP z innych obszarów Polski. Pozostawiliśmy te najlepiej oglądane, czyli TVP 3 Poznań, TVP 3 Szczecin i TVP 3 Gdańsk – powiedział. Na odwrotny ruch zdecydował się z kolei **Orange**, który w swojej ofercie IPTV udostępnił **16 wersji regionalnych TVP 3**. Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji sieci kablowe oraz platformy IPTV muszą obowiązkowo udostępniać tylko jeden kanał TVP 3, ale właściwy dla miejsca zamieszkania abonenta.

Kara za zawyżone opłaty

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na operatora kablowego **UPC Polska** (Grupa Iliad) karę **12,6 mln zł** za zawyżone opłaty z tytułu rozwiązywania przez klientów umów zawartych na rok lub dwa. „Zostaliśmy poinformowani o tym, że opłata będzie wynosić 4000 zł. Kwota wypowiedzenia umowy jest absolutnie nieadekwatna do ceny za usługę – obecnie płacimy 60 zł za internet, więc całkowita kwota do końca umowy wynosiłaby 900 zł” – informowali konsumenci w jednym z pism do UOKiK. Jak wyjaśnia Urząd, zgodnie z prawem telekomunikacyjnym, gdy konsument rozwiązuje umowę zawartą na czas określony, np. na rok lub dwa, operator może domagać się od niego zapłaty dodatkowej należności. Jej kwota nie może jednak przekroczyć wysokości przyznanej mu w umowie ulgi, pomniejszonej o czas, przez który obowiązywała umowa. Prezes UOKiK stwierdził, że naliczając zawyżone opłaty **UPC Polska** narusza zbiorowe interesy konsumentów. Należności, których w części przypadków spółka żądała od klientów, przewyższały bowiem sumę opłat, jakie poniósłby konsument, gdyby płacił miesięczny abonament do końca okresu trwania umowy. „Podjęte działania były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Zakwestionowana przez UOKiK praktyka spółki była analizowana w innych postępowaniach organu i nie wzbudziła jego zastrzeżeń. Planujemy odwołanie się od decyzji” – przekazało „Presserwisowi” biuro prasowe **UPC Polska**.

Większe przychody, mniejsze zyski

Rzeszowski **Voice Net** realizujący pięć projektów budowy infrastruktury światłowodowej w woj. podkarpackim, na które otrzymał dofinansowanie w 2. konkursie 1.1 POPC (w sumie na kwotę około 156 mln zł), podaje, że na koniec 2021 r.

inwestycja była zrealizowana w 78 proc. – poinformował serwis telko.in. Docelowo spółka ma wybudować **8097,5 km** sieci światłowodowej, w której zasięgu znajdzie się ponad **115 tys.** gospodarstw domowych oraz zostaną podłączone **693 jednostki oświatowe**. Przychody Voice Netu w 2021 r. przekroczyły **18 mln zł**, co oznacza wzrost 17 proc. w stosunku do 2020 r., kiedy sięgnęły blisko 15 mln zł. Operator. ubiegły rok obrotowy zamknął zyskiem netto w kwocie ponad **10 mln zł**, co jednak oznacza spadek o 30 proc. w stosunku do roku wcześniej (13,2 mln zł). EBITDA spółki w roku 2021 miała wartość **12,5 mln zł** i także zmalała w porównaniu do roku poprzedniego. – Spółka terminowo reguluje swoje zobowiązania zarówno wobec dostawców towarów i usług, jak także pracowników, zleceniobiorców i innych instytucji państwowych. Mając na uwadze powyższe informacje, śmiało można stwierdzić, że aktualna sytuacja spółki nie stwarza zagrożenia dla kontynuowania działalności zarówno w roku 2022, jak i w latach następnych – podkreśla zarząd Voice Netu.

Netia traci przychody

O ponad 2 proc. do **1,27 mld zł** spadły ubiegłoroczne przychody skonsolidowane **Netii**. EBITDA operatora wyniosła **441,3 mln zł** i była o ponad 2 proc. niższa niż rok wcześniej, zaś zysk netto po spadku o ponad 35 proc. wyniósł **30,4 mln zł** – wynika z raportu rocznego operatora z grupy **Cyfrowego Polsatu** złożonego w KRS. Przychody z bezpośrednich usług głosowych (abonament i opłaty za rozmowy) wyniosły **242,4 mln**

zł i były o niemal 6 proc. niższe niż rok wcześniej. Przychody z transmisji danych spadły o ponad 2 proc. do **553,6 mln zł**, zaś z rozliczeń międzyoperatorskich o niemal 35 proc. do **49,8 mln zł**. Wzrosty operator odnotował w przychodach z usług telewizyjnych (o prawie 13 proc. do **160,1 mln zł**), mobilnych (o prawie 8 proc. do **32,7 mln zł**) i pozostałych usług telekomunikacyjnych (o blisko 9 proc. do **85,8 mln zł**).

Nowości w ofercie TV Netii

Netia udostępniła klientom swoich usług telewizyjnych zupełnie nowy serwis **Netia GO**, w ramach którego operator oferuje nową odsłonę serwisów wideo na żądanie, w tym pakiet **Netia Premium** i nawet **130 kanałów TV online**, dostępnych na praktycznie dowolnym urządzeniu. (komputery – go.netia.pl, aplikacje na urządzenia z systemem Android i iOS, w tym telewizory z Android TV i Apple TV, funkcje Chromecast, Airplay oraz dekodery z serii Netia EvoBox). W ramach aplikacji Netia GO dostępne są 3 kategorie treści VOD: tzw. **Katalogi**, w ramach których abonenci otrzymują bezpłatnie (w ramach abonowanej oferty) dostęp do wybranych treści emitowanych na linearnych kanałach TV, posiadanych przez danego; **wypożyczalnia filmów** (TVOD – transakcyjny serwis VOD) – udostępnianie na 48 godzin pojedynczych filmów od filmowych nowości prosto z kina po klasykę filmową, w cenach od 5 do 20 zł (kwota doliczana do rachunku); **Netia Premium** (SVOD – pakiet wideo na żądanie w cenie 20 zł na 30 dni, doliczane do rachunku), w ramach którego Netia udostępnia setki polskich

i zagranicznych filmów, produkcji dla dzieci, programy rozrywkowe i seriale dla całej rodziny oraz przedpremierowe. Serwis **Netia GO** jest dostępny od dziś bez dodatkowych opłat dla abonentów usług telewizyjnych Netii. Do każdego konta abonenckiego Netia GO można stworzyć 5 profili i korzystać z aplikacji jednocześnie na 3 urządzeniach, zatem aplikacja może pełnić również funkcję zbliżoną do klasycznego multiroomu. Ponadto operator udostępnił abonentom, do trzech już dostępnych, 5 dodatkowych kanałów w języku ukraińskim (**Star Cinema, Star Family, Film UA Drama, Dacha TV, X-Sport**). Przez kilka najbliższych miesięcy będą one dostępne w tzw. oknie otwartym, bez dodatkowych opłat.

Elsat wzbogaczony

W portfolio śląskiego operatora kablowego – spółki **Elsat** pojawiły się nowości – **TV Smart oraz mode-my internetowe z WiFi 6**. Firma, jako prężnie rozwijający ofertę dostawcy usług telekomunikacyjnych, zdecydowanie jest SMART wdrażając coraz nowocześniejsze rozwiązania w dbałości o komfort swoich klientów. **TV Smart** to usługa, która pozwala na dostęp zarówno do telewizji 4K, jak i najlepszych serwisów streamingowych i bogatej oferty VOD dzięki dekoderni **TV SMART 4K BOX**. Asystent głosowy zapewnia łatwiejszą obsługę urządzenia, a opcja podłączenia poprzez bluetooth dodatkowych urządzeń (pada, słuchawek) ucieszy każdego użytkownika. Co więcej, w TV Smart istnieje możliwość obejrzenia programów emitowanych do 7 dni wstecz – zachwala ofertę operator. **WiFi 6** to najnowszy standard łączności bezprzewodowej, który przystosowany jest jednocześnie do obsługi wielu urządzeń posiadających dostęp do internetu (komputerów, smartfonów, tabletów, a także takich sprzętów jak smartwatche, roboty sprzątające czy lodówki). Zapewnia stabilną transmisję dzięki wykorzystaniu pasm 2,4

GHz i 5 GHz oraz do 8 kanałów jednocześnie, a dzięki inteligentnej technologii dostępne pasma dobierane są automatycznie, tym samym niwelując zakłócenia między sobą. – Innowacyjne dekodery TV Smart 4K i urządzenia z WiFi6 to pierwsze efekty unowocześniania i uatrakcyjniania naszej oferty. Jako lokalny dostawca usług tele-

komunikacyjnych, jesteśmy dumni, że możemy zaoferować naszym abonentom konkurencyjne usługi, wdrażając je w tak krótkim czasie. Co więcej, jest to dopiero początek pozytywnych zmian jakie czekają nas w niedalekiej przyszłości. Elsat w dbałości o swoich abonentów aktywnie pracuje, aby w dalszym ciągu sukcesywnie i korzystnie ich zaskakiwać. – mówi **Arkadiusz Kudela, dyrektor generalny Elsat**.

INEA bez WTK

Operator kablowy **INEA** nie jest już właścicielem nadawcy poznańskiej **Telewizji WTK** - ustalił „Presserwis”. Kontrolę nad spółką Wielkopolska Telewizja Kablowa, nadawcą Telewizji WTK i kanału FanklubTV oraz właścicielem portalu Epoznan.pl, przejęli od INEA prezes zarządu Wielkopolskiej Telewizji Kablowej **Krzysztof Szydłowski** i członek jej zarządu **Witold Kundzewicz**. Transakcja odbyła się w ramach

tw. wykupu menedżerskiego. – Nie oznacza to istotnych zmian dla funkcjonowania spółki - przekazała Telewizja WTK. 1850 udziałów o łącznej wartości 925 tys. zł nadal ma Piotr Przybylski, wchodzący w skład rady nadzorczej WTK. Z kolei K. Szydłowski i W. Kundzewicz posiadają po 1429 udziałów o wartości po 714,5 tys. zł. Razem daje im więc to kontrolę nad spółką.

Operatorzy za wirtualizacją

100 proc. ankietowanych przez **Dell'Oro Group** globalnych operatorów kablowych wdrożyło lub planuje wdrożyć jakąś formę architektury **vCMTS** (virtual cable modem termination systems) w swoich sieciach w ciągu najbliższych 24 m-cy. 73 proc. definiuje vCMTS jako zdalne urządzenie **PHY (RPD)** podłączone do opartego na oprogramowaniu wirtualnego **CMTS** działającego na serwerze, a 20 proc. definiuje vCMTS jako zdalne urządzenie **MACPHY (RMD)**. Dzięki wirtualizacji, operator jest w stanie bardzo szybko zaimplementować nowe funkcjonalności. Raport Dell'Oro „**Mapping the Future of Cable Virtualization**” zawiera szczegółowe informacje na temat obecnych i przyszłych planów wdrażania sieci szerokopasmowych operatorów kablowych na całym świecie. O tym, że architektura **DAA** wciąż znajduje się na wczesnym etapie wdrażania świadczy to, że 66 proc. respondentów wdrożyło do tej pory w swoich sieciach od 101 do 1000 urządzeń DAA (RPD lub RMD). DAA to metoda stosowana do decentralizacji sieci kablowych poprzez przeniesienie wybranych funkcji, które zwykle znajdowały się w stacji czołowej lub hubie, do inteligentnych węzłów światłowodowych, bliżej abonenta. Konsolidacja hubów, rozbudowane aktualizacje DOCSIS 3.1 i ograniczanie starszych platform CCAP (Converged Cable Access Platforms) to techniczne czynniki decydujące o migracji do platformy vCMTS.

Mediakom zachęca do współpracy

Telekomunikacyjny rynek hurtowy FTTH ma coraz większe znaczenie i warto podjąć współpracę, by mali i średni operatorzy mogli zwiększyć na nim swój udział – uważają lokalni operatorzy, skupieni w **Związku Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji „Media-kom”**. – informuje serwis telko.in Wielu z nich ma pozytywne doświadczenia w udostępnianiu infrastruktury **Orange** i uważają, że

mediakom

warto do tego zachęcić inne duże telekomy, takie jak **UPC, T-Mobile, Netia** czy **INEA**, w ten sposób poszerzając grono potencjalnych partnerów. W listopadzie br. lokalni operatorzy podpisali list intencyjny, który zakłada współpracę przy tworzeniu oferty hurtowej. Celem jest ujednolicenie wzorów ofert ramowych, procedur współpracy pomiędzy operatorem sieci hurtowej a operatorem korzystającym oraz stworzenie jednolitego interfejsu elektronicznego do wymiany informacji i składania zleceń. Pierwszymi sygnatariuszami listu są: **Asta-Net, Gawex Media, Dipol, Stansat, Macrosat, Eltronik** i **TPnets**. Liczą oni jednak, że dołączą także kolejne firmy – nie tylko związane z Mediakomem. W zasięgu łączy FTTH siedmiu pierwszych sygnatariuszy dokumentu jest ok. 200 tys. adresów (HP).

Gawex

rozwija inwestycje

Gawex Media, sieć kablowa ze Szczecinka w 2021 r. zwiększyła swe przychody o 6,2 proc. do poziomu **24,6 mln zł**. Spółka zakończyła rok zyskiem brutto w kwocie blisko **1,9 mln zł**, od którego odprowadziła podatek dochodowy (wraz z rezerwą na podatek odroczony) w łącznej wysokości **391,6 tys. zł**. Zysk netto wyniósł **1,5 mln zł** i wzrósł w odniesieniu do roku poprzedzającego o 28,8 proc. – informuje serwis telko.in. 30 czerwca br. w związku z rezygnacją **Zbigniewa Gawrońskiego** i **Wandy Gawrońskiej** (główni udziałowcy spółki) pełniących funkcje prezesa i wiceprezesa, stanowisko prezesa zarządu powierzono **Pawłowi Dołębskiemu** (wcześniejszemu wiceprezesowi). Skład zarządu uzupełniają obecnie **Wiesław Markiewicz** jako wiceprezes i **Joanna Geda** jako członek zarządu. Nowy zarząd zapowiada, że zamierza kontynuować inwestycje, m.in. w infrastrukturę szkieletową oraz architekturę sprzętową, by być gotowym na dalszą ekspansję

technologii światłowodowej. Inwestycje bieżące oparte są głównie na planach inwestycyjnych firm deweloperskich operujących na obszarze działania spółki. **Gawex** podkreśla, że wszystkie nowe sieci i przyłącza wykonywane są dziś jedynie w technologiach FTTH (światłowod do abonenta). Spółka z sukcesami od kilku lat współpracuje z operatorami krajowymi w ramach umów hurtowych, udostępniając własną sieć zewnętrznym operatorom. – Z doświadczenia wiemy, że to bardzo ważny i atrakcyjny biznesowo element naszych działań, dlatego od pewnego czasu rozszerzamy liczbę firm, z którymi **Gawex Media** podpisuje umowy o współpracę na zasadach hurtowych. Po **Orange** i **Asta-Net** w 2022 podpisaliśmy umowę z firmą Światłowod Inwestycje, dzięki czemu uzyskaliśmy potencjalny dostęp do kilkudziesięciu tysięcy gniazd na terenie obszaru działania spółki i jego najbliższych okolicach – informuje zarząd.

Wystartował SIDUSIS

1 grudnia br. został uruchomiony **System Informacyjny o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS)**.

System prezentuje aktualne informacje o możliwości skorzystania z usług internetu szerokopasmowego oraz zapewnia możliwość zgłoszenia pustostanów i zapotrzebowania na usługi. System to także cenne narzędzie dla samorządów, które nie dysponują informacjami, czy w danej lokalizacji możliwe jest świadczenie wybranych usług i jakie są plany rozwoju sieci. Ponadto jest on źródłem wiedzy dla operatorów telekomunikacyjnych, którzy

znajdą tam informację, gdzie należy planować inwestycje zgodnie z zapotrzebowaniem, a gdzie skorzystać z już istniejącej infrastruktury. **SIDUSIS** docelowo ma zawierać także informacje dotyczące prowadzonych i planowanych inwestycji szerokopasmowych – zarówno dofinansowanych ze środków publicznych, jak i realizowanych na zasadach komercyjnych.

Nowe pozycje w ofercie TOYA

W ofercie **łódzkiego operatora - TOYA** znalazły się nowe pozycje: nadający w najwyższej jakości obrazu kanał **CANAL+ 4K Ultra HD** oraz serwis streamingowy **CANAL+ online**. Kanał i serwis są dostępne dla wszystkich obecnych i nowych abonentów pakietu **CANAL+ Prestige** bez dodatkowych opłat. Kanał **CANAL+ 4K Ultra HD** jest dostępny w odbiornikach cyfrowych TOYA oraz na komputerach i w Smart TV za pośrednictwem serwisu streamingowego **CANAL+ online**. **CANAL+ 4K Ultra HD** to nowy kanał premium, w którym są transmitowane wybrane wydarzenia sportowe, w tym m.in. mecze PKO BP Ekstraklasy, hiszpańskiej LaLiga Santander oraz hity filmowe, serie, produkcje oryginalne **CANAL+**, widowiska muzyczne i programy dokumentalne. **CANAL+ online** umożliwia oglądanie wszystkich 13 kanałów linearnych z pakietu Prestige, a dodatkowo dostęp do bogatej biblioteki VOD **CANAL+**. Zawiera ona serie, filmy, dokumenty i wiele oryginalnych pro-

dukcyj własnych **CANAL+**. Dodatkową atrakcją dla abonentów jest dostęp do następujących kanałów tematycznych grupy **CANAL+**: Ale Kino+, Planete+, **CANAL+ Kuchnia**, **CANAL+ DOMO**, **Novelas+**,

MiniMini+, teleTOON+, wraz z możliwością oglądania wybranych programów nawet po kilkunastu godzinach od emisji (tzw. catch up). Wszystkie kanały z pakietu Prestige oraz tematyczne są dostępne poza domem nie tylko w Polsce, ale i całej Unii Europejskiej. W wyniku tych zmian w portfolio TOYA znajduje się już 227 kanałów, w tym 183 HD i pięć w 4K.

Promax na wzrostowej

Działający w Wielkopolsce operator telewizji kablowej **Promax** opublikował wyniki finansowe za ubiegły rok. W tym okresie spółka zanotowała prawie **56 mln zł przychodów** oraz **9,4 mln zł zysku** na poziomie operacyjnym oraz netto. Przychody operatora wzrosły o 11 proc. a zyski o blisko 30 proc. – informuje telko.in. Poza telekomunikacją **Promax** czerpie przychody również z produkcji energii elektrycznej z turbin wiatrowych. W poprzednich latach ich udział w ogólnej strukturze przychodów wynosił ok. 15 proc. W raporcie za 2021 r. spółka już nie podaje wartości sprzedaży energii elektrycznej (można ją szacować

na ponad 8 mln zł). **Promax** notuje także przychody ze sprzedaży certyfikatów (ekologicznego) pochodzenia energii elektrycznej. Trudno ocenić, który segment silniej przyczynia się do wzrostu przychodów, ale z publicznie dostępnych informacji wiadomo, że **Promax** stale zwiększa bazę klientów (obecnie podaje liczbę 44 tys. abonentów usług telekomunikacyjnych). Doskonałe wyniki finansowe spółka zawdzięcza ostrożnej polityce finansowej, która – przy wzroście przychodów – nie dopuściła do znaczącego wzrostu kosztów (np. tylko nieznacznie wzrosły koszty pracy, co nie jest typowe na rynku telekomunikacyjnym).

Ponad 3 mln zł zysków e-Południa

Stowarzyszenie e-Południe, organizacja lokalnych operatorów telekomunikacyjnych, opublikowała raport finansowy za 2021 r. W tym okresie stowarzyszenie zanotowało ponad **16 mln zł przychodów**, przeszło **4 mln zł zysku operacyjnego** i przeszło **3 mln zł zysku netto**. Wartości te odpowiednio wzrosły o 18 proc., 10 proc. i 7 proc. – informuje telko.in. Stowarzyszenie czerpie przychody

głównie z różnorodnych usług świadczonych w rozproszonym węźle wymiany ruchu EPIX. Przy szybko rosnących przychodach stowarzyszenia równie szybko rosną jego koszty, co jest przyczyną niewspółmiernego do dynamiki przychodów wyniku finansowego. **e-Południe** jednak intensywnie się rozwija i tworzy kolejne przedsięwzięcia, których celem jest integracja środowiska lokalnych operatorów. Na rosnącą skalę działalności wskazuje przeszło dwukrotny wzrost zobowiązań krótkoterminowych stowarzyszenia, które na koniec 2021 r. wyniosły **1,6 mln zł**. Stowarzyszenie posiada (większościowe) udziały już w siedmiu spółkach m.in. w podmiocie odpowiedzialnym za konsolidację usług na rzecz **Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej**, czy podmiocie dedykowanym budowie nowego ośrodka kolokacyjnego. Te spółki to: EPIX Sp. z o.o., MDM Sp. z o.o., MDO Sp. z o.o., MIŚOT S. A., MDS Sp. z o.o., MDI Sp. z o.o., MDC Sp. z o.o.

Must TVP carry – must TVP offer

OPR. AK

Prawdopodobnie nadchodzą duże zmiany dla telewidzów. PiS chce na nowo zaprogramować piloty milionów Polaków. Tyle że te zmiany mogą być sprzeczne z prawem unijnym.

Ostatnio głośno jest o mediach publicznych. Przypomnijmy, że co roku dostają one z budżetu państwa dodatkowe 2 miliardy złotych. Te pieniądze mają być rekompensatą za utracone wpływy z abonamentu RTV (bo z jego płatności zwolnione są np. osoby 60 plus). Teraz jednak posłowie PiS proponują, żeby zwiększyć tę kwotę aż o 705 milionów złotych. Jakby tego było jeszcze rządzającym mało, narodził się nowy pomysł na telewizję. Już trwają poważne prace nad zmianą przepisów, które zmuszą dostawców sygnału telewizyjnego do tego, żeby obowiązkowo mieli w ofercie stacje publiczne.

Skok na pilota

Zmiany przyjęte przez rząd w ustawie Prawo komunikacji elektronicznej, które odnoszą się do Ustawy o radiofonii i telewizji, dotyczą m.in. tego, które kanały telewizyjne muszą być w ofercie operatorów płatnej telewizji, co fachowo określane jest zasadą „**must carry, must offer**”. Obecnie na liście jest siedem stacji: **TVP1, TVP2, TVP3, Polsat, TVN, TV4 i TV Puls**. W przypadku kanału regionalnego nadawcy satelitarni mają obowiązek udostępnienia tylko jednej wersji, więc w różnych częściach Polski można oglądać różne wydania TVP3 (np. warszawskie, szczecińskie czy białostockie). Kanały regionalnie muszą właściwie udostępniać jedynie sieci kablowe i platformy IPTV. Po nowelizacji prawa z obowiązkowej listy wypadną wszystkie kanały

komercyjne, a pozostaną **TVP1, TVP2, TVP3** oraz dodatkowo pojawiają się **TVP Info i TVP Kultura**. **To one mają się znaleźć pod pierwszymi pięcioma przyciskami na naszych pilotach, a o liście innych, komercyjnych zdecyduje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji**. Co więcej, obowiązek udostępnienia kanału regionalnego TVP3 objąć ma również platformy satelitarne, co może przysporzyć tej grupie nadawców wiele problemów. W praktyce oznacza to dla nich konieczność umieszczenia w ofercie wszystkich szesnastu kanałów regionalnych TVP3, bo na satelicie nie ma możliwości, by udostępnić kanał TVP3 odpowiedni dla określonego regionu. A taka sytuacja będzie generować dla platformy olbrzymie koszty. – Politycznie wzmocniona będzie pozycja TVP, a osłabiona nadawców prywatnych. Dodatkowo przepisy przyznają KRRiT blankietowe uprawnienia, pod którymi wszystko może się zmieścić. Dowolny program telewizyjny może się tam zmieścić, np. Telewizja Trwam, telewizja narodowa, która stara się o koncesję. TVN też może, ale nie wiadomo, czy będzie chciała tego KRRiT. To jest bardzo daleko idące upoważnienie dla Rady, niebezpieczne, biorąc pod uwagę jej upolitycznienie – mówi **Juliusz Braun**. **były przewodniczący KRRiT i były prezes TVP**

Zamieszanie a la carte

Władza tłumaczy ten krok tym, że „nie jest właściwe”, że ponad 30 proc. gospodarstw domowych

w Polsce jest pozbawiona (przez satelitę) dostępu do „właściwych dla ich regionów publicznych programów regionalnych”. Przecież - jak argumentuje - to te stacje podają lokalne informacje i informują np. o miejscowych kłeskach żywiołowych. Tymczasem w ocenie wg **prof. dr hab. Ewy Nowińskiej**, ekspertki z zakresu prawa mediów, takie przepisy mogą naruszać unijne przepisy i ograniczać wolność gospodarczą nadawców w nieuzasadniony sposób. - Ważny interes publiczny nie tkwi w dostępie do programów telewizji publicznej, a w dostępie do informacji czerpanej z różnych źródeł - mówi specjalistka w rozmowie z Wirtualną Polską.

Rewolucja nie kończy się wyłącznie na naszych pilotach. Nowelizacja może poważnie zmienić relacje pomiędzy nadawcami a operatorami płatnej telewizji. Pozycję negocjacyjną nadawców ma osłabić zakaz pakietowania stacji. To znaczy, że nie będą mogli oni uzależnić udostępnienia kanału A, pod warunkiem, że operator umieści również kanały B i C. Dotychczas było to możliwe. Ułatwiało też negocjacje w sprawie tego, by kanał był na początku listy kanałów. Z kolei w operatorów uderza obowiązek sprzedaży poszczególnych kanałów osobno, a nie w pakietach, tak jak ma to miejsce teraz. Pakietowanie kanałów jest obecnie bardzo popularne, chodzi m.in. o oferty programów rodzinnych, rozrywkowych czy filmowych. Branża obawia się, że oferowanie kanałów osobno może kosztować o wiele więcej, za co ostatecznie będą musieli zapłacić widzowie. To nie jedyne kroki PiS na korzyść mediów publicznych. Zaznaczmy, że gdy kolejne regiony Polski przechodziły na cyfrowy sygnał telewizji naziemnej, to miliony Polaków straciły dostęp (w sytuacji, gdy mają za stare telewizory) do wielu stacji komercyjnych. Rząd zadbał jednak o to, żeby TVP mogła nadawać w starym systemie aż do końca 2023 r.. Oznacza to, że np. TVN nie może nadawać w starym systemie, ale może to robić TVP.

Zdaniem ekspertów

Marek Sowa,
były wiceprezes UPC Polska

„Projekt pojawia się w tym samym czasie, co poprawka do budżetu o zwiększeniu rekompensaty dla mediów publicznych z 2 do 2,7 mld zł. - Rządowy projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji to kolejny przykład autorytarnych zapędów polityków rządzącej partii. Zbieżność w czasie z zaproponowanym w Sejmie podniesieniem kwoty „rekompensaty” dla TVP i Polskiego Radia nie jest przypadkowa. Nadchodzi rok wyborczy, więc żaden sposób nie jest zły na wzmocnienie dyspozycyjnej, partyjnej telewizji jaką jest obecnie TVP”

Robert Kwiatkowski,
członek Rady Mediów Narodowych

„W tym jest jakieś racjonalne jądro. Jeśli ktoś nie mieszka w Warszawie i chciałby obejrzeć TVP3 Bydgoszcz, to powinien mieć taką możliwość. Pytanie kto za taką fanaberię zapłaci. Logicznym jest zachowanie niemieckich nadawców publicznych, którzy płacą samodzielnie za wynajem transpondera. Nie powinno się prywatnych przedsiębiorców obarczać kosztami za emisję tyłu kanałów. Dobrze, że każdy powiat nie ma swojej wersji TVP3. Wtedy mielibyśmy ich około 350, a nie tylko 16” - ironizuje ekspert w rozmowie z Wirtualnemediapl.

Krzysztof Kajda,
wicedyrektor generalny Konfederacji Lewiatan

„Sposób procedowania tak rewolucyjnych dla rynku zmian jest bulwersujący. Zmiany w ustawie medialnej zostały przyjęte przez Radę Ministrów bez uprzednich konsultacji, weryfikacji skutków takich propozycji, czy ich zapowiedzi i to dodatkowo w projekcie „technicznej” ustawy wprowadzającej Prawo komunikacji elektronicznej. Mało tego, nawet po ich przyjęciu, projekt nie został upubliczniony i uniemożliwiano opinii publicznej przez wiele dni dostęp do niego”

A czemu tak naprawdę to wszystko ma służyć? W tym przypadku można sparafrazować stare powiedzenie - Jeśli nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o... władzę. Wirtualna Polska w sondażu przeprowadzonym przez United Surveys poprosiła badanych o ocenę pomysłu zwanego już **#LexPilot**. Zadano pytanie: „**Czy Pani/Pana zdaniem PiS wykorzystuje media publiczne do bieżącej walki politycznej i propagandy, mającej na celu utrzymanie władzy przez obóz rządzący?**”. Polacy nie mieli wątpliwości. Bardzo krytycznie ocenili działania rządu. **Prawie 70 proc. ankieterów uważa, że PiS wykorzystuje**

media publiczne do walki o władzę. Aż 58,5 proc. badanych odpowiedziało „zdecydowanie tak”. „Raczej tak” zaznaczyło 11,3 proc. respondentów. Przeciwnego zdania jest niespełna 14 proc. ankietowanych. 6,5 proc. nie ma zdania na ten temat. Przedstawione propozycje nie są jeszcze ostateczne. Wciąż nie pojawił się druk sejmowy, nad którym będzie obradować parlament. Trzeba jednak bardzo krytycznie ocenić sposób procedowania nad tym pakietem, gdyż tak daleko idące zmiany nie powinny być wprowadzane, jak to jest w zwyczaju PiS, na ostatnią chwilę, bez należytych konsultacji.

Rada w Senacie

TEKST JERZY PAPUGA

Listopadowe spotkanie senackiej komisji kultury i środków przekazu z KRRiTV miało się co prawda odbyć w pełnym składzie po jednej i drugiej stronie, ale i tak zawiązką spełniło kryteria klasycznego rozpoznania bojem.

Przybyli nań przewodniczący **Maciej Świrski**, świeżo po wprowadzeniu do siedziby flagi NATO i zarządzeniu utajnienia części niedawno odbytych obrad, **Hanna Karp** z uczelni medialnej w Toruniu, wskazana do Rady przez prezydenta, a także z prof. **Tadeusz Kowalski**, członek organu z senackiego wyboru. Posiedzenie komisji zbiegło się jak raz ze zlikwidowaniem stanowiska pełnomocnika rządu do spraw reformy mediów publicznych, o czym mimochodem wspomniał prof. Kowalski, dopytując się przy okazji, kto pełnił tę funkcję?

Świrskiego barwy walki

Spotkanie wywróciła deklaracja przewodniczącego Świrskiego, który zaproponował odejście od starego szablonu na rzecz „**idei ograniczania w mediach informacyjnych wszechobecnej nienawiści, hejtu i dezinformacji**”. Są to obecnie główne zagrożenie dla wolności słowa i mediów w Polsce, a ich zwalczanie „**powinno stać się ideą przewodnią działań całej Rady**”. Najpoważniejszym z nich jest „pętla dezinformacyjna, że w jakimś twitterowym zakątku pojawia się informacja atakująca w jakiś sposób „podstawowe polskie wartości, niepodległość czy obywatelstwo publiczną”. Następnie jako „typowo niszowa” jest podchwytывana przez duże media

SENAT RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Maciej Świrski

i „zaczyna w nich krążyć” by powrócić do internetu „w postaci wielokrotnie powielonej dezinformacji”. Pracują nad tym farmy rosyjskich trolli i „tego rodzaju dezinformacje pojawiają się także niestety w profesjonalnych mediach”. Krajowa Rada ma narzędzia, żeby temu przeciwdziałać i chce je szerzej wykorzystywać, mimo zdefiniowanych ustawowo zadań. Nieoczekiwane zgodził się z tym sen. **Marcin Bosacki** wskazując, że problemem jest

zalew dezinformacji oraz celowo wzbudzanej nienawiści i „że wszystko **to** w dużej mierze jest albo inspirowane przez Rosję, albo przynajmniej zgodne

z interesami Rosji”. **Tyle, że we wszystkich trzech aspektach „przodują media zwane dawniej publicznymi a obecnie rządowymi”** - na co Bosacki przytaczał przykłady z TVP. Świrski przyjął ten zarzut o tyle, że przyznał, iż następuje degradacja i upadek zawodu dziennikarskiego. „Ja się o tym przekonałem przez 10 lat pracy w Reducie Dobrego Imienia, gdzie praktycznie 80 proc. działań reduty było poświęcone walce z kłamstwami na temat polskiej historii i polskiego wizerunku w polskich mediach”. Jest to dlań pewnego rodzaju wyznacznik „w jakim stanie znajduje się u nas zawód dziennikarski”. Zdaniem Świrskiego uwagi w stosunku do telewizji publicznej można odnieść także do wszystkich innych mediów telewizyjnych działających w Polsce. „**Mylenie opinii z faktami jest codzienną sprawą w każdych mediach w Polsce a przedstawienie tylko jednej strony bez kontaktowania się z osobą opisywaną to nagminna sprawa**”. Dlatego należy przywrócić dobre praktyki w polskim dziennikarstwie telewizyjnym, poprzez sformułowanie ich kodeksu w dziennikarstwie informacyjnym i publicystycznym. „**Moim zdaniem kodeks powinny podpisać wszystkie stacje i wszystkie media, które mają tego rodzaju programy czy materiały**”.

Koncesje są „mielone”.

Oceniając proces koncesyjny przewodniczący M. Świrski pochwalił się senatorom, że maszyna biurokratyczna Krajowej

Rady działa bezustannie i na każdym posiedzeniu podejmowane są sprawy koncesyjne: począwszy od przedłużenia koncesji nadawcom już działającym, a skończywszy na „zmianie wysokości nadajnika jakiegoś nadawcy”. Jednym z zasadniczych celów przewodniczącego jest zwiększenie wiedzy obywateli o tym,

jaki sprawy przewijają się przez posiedzenia Rady, „bo do tej pory była zbyt uboga i de facto wydawało się, że Krajowa Rada zajmuje się tylko jednym: czy przedłużyć koncesję TVN”. W czym zresztą znalazł poparcie i zrozumienie wszystkich senatorów. M. Świrski podkreślił, że polskie prawo koncesyjne

powinno być przestrzegane, a ci, którzy przedłużają koncesję albo się o nią ubiegają, muszą się do niego bezwzględnie dostosować. Głównym problemem przy koncesji TVN jest „władztwo” nad tym nadawcą, czyli to, kto „tak naprawdę” jest właścicielem stacji. „Krajowa Rada podejmuje działania mające na celu wyjaśnienie tego do końca, tak żeby wreszcie wszystkie wątpliwości zostały usunięte i by tej koncesji mógł udzielić albo jej odmówić jeżeli to władztwo okaże się sprzeczne z ustawą”. Gdy uwarunkowania prawne świadczą, by przedłużyć koncesję „to należy to zrobić bez zbędnej zwłoki”. Motywem przewodnim Rady jest by prawo koncesyjne było przestrzegane „zarówno przez koncesjonariuszy, jak i udzielających”. Na froncie walki o wolność słowa M. Świrski dostrzega problem VoD i platform zdelokalizowanych ale również „zakusów” UE „wpływania na polski system prawny” oraz uzurpowanie sobie działań pozatraktatowych. „Jest to istotne, ponieważ istnieje w obecnym świecie dualizm kulturowy: dwie strony sporu kulturowego ten sam termin rozumieją w zupełnie różny sposób”. Prawdę nazywa się kłamstwem, kłamstwo

prawdą, demokrację dyktaturą - objaśnił M. Świrski. Tym bardziej, że jesteśmy w przełomowym momencie wprowadzania nowych technologii: telewizja w tradycyjnym, linearnym kształcie, do którego starsze pokolenia są przyzwyczajone, jest już technologią schyłkową.

Krajowa Rada chce spełniać rolę uświadamiającą członków parlamentu o sensie i znaczeniu tych zmian, tak by polskie prawo za nimi nadążało - deklarował Świrski.

Marcin Bosacki

Hanna Karp bez żadnych afiliacji

Hanna Karp przekonywała senatorów,

że nie posiada żadnych afiliacji politycznych, ale to w upolitycznieniu debaty o mediach widzi wielki problem. „Dzieje się tak ze szkodą dla wszystkich stron; nadawców i innych podmiotów medialnych, redakcji i dziennikarzy oraz audytorów do których przekazy medialne są kierowane”. Chodzi o to, żebyśmy wszyscy próbowali się ze sobą porozumieć „zwłaszcza w tak ważnym momencie, jakim jest kampania wyborcza”. Rada dopiero rozpoczyna swoją kadencję i „trudno żeby odpowiadała za to, co się działo w poprzednich kadencjach”. Z a m i e r z a jednak działać w sposób jawny, a jeżeli któreś z jej spotkań zostało utajnione, to były tego „istotne przyczyny”. H. Karp „zawsze jest bardzo wzruszona” kiedy

słyszysz głosy „głębokiej troski strony opozycyjnej pochyłającej się nad jedną stacją komercyjną”. Tymczasem stacja ta ma charakter globalny; „przynosi miliardy przychodów” i „właś-

ciwie nie potrzebuje adwokatów w polskim parlamencie”. Krajowa Rada jest zobowiązana stać na straży całej radiofonii i telewizji, a nie tylko publicznej, tego żąda art. 213 konstytucji - wskazała. Organ „który zawsze ma dbać o pewne wyważenie racji” nie może dopuścić do sytuacji, że „będzie działać w jakimś pośpiechu i w skrajnych emocjach”. Jako przykład podała żądanie usunięcia filmu „Czterech pancerni i pies” oraz osoby płk. Janusza Przymanowskiego z prezentacji dorobku telewizyjnego podczas gali 70-lecia TVP. „Gdybyśmy mieli odpowiadać na te wszystkie pretensje i natychmiast działać, to nie wiem, czy dałoby się znaleźć jakiś złoty środek”, tym bardziej „znajdując się po dwóch stronach barykady medialnej”. Przypomniała, że „na szczęście są procedury” a każda skarga im lege artis podlega.

Tadeusz Kowalski wychyla się z priorytetami

Prof. Kowalski zastrzegł, że w Radzie nie odbyła się jeszcze zasadnicza rozmowa na temat celów działania w dłuższej perspektywie. „Ale dla mnie **osobiście ważnym priorytetem są media publiczne, które bardzo źle wykonują swoje funkcje i zadania**”. Przykładem to, że 81 proc. czasu antenowego oddano

PiS, rządowi oraz urzędowi prezydenta, którego udział to kilka procent. „Zaledwie 19 proc. czasu przypada na wszystkich pozostałych” - mówił Kowalski - „a kampania wyborcza już trwa i te proporcje są patologiczne”. Dla-

tego zaproponował niedawno Radzie przyjęcie wspólnego stanowiska w tej sprawie ale przewodniczący Świrski wystąpił do innych nadawców o udostępnienie informacji o czasie antenowym partii politycznych „pomimo, że art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji nie nakła-

Hanna Karp

da takiego obowiązku na innych nadawców niż publiczna radiofonia i telewizja”. Polskę czeka wdrożenia do praktyki regulacyjnej szeregu ważnych aktów europejskich, w tym o usługach i rynkach cyfrowych. Oba nakładają na Krajową Radę nowe zadania w związku z wdrożeniem w obszar regulacji usług cyfrowych, w tym świadczonych w Internecie. Jest wreszcie Media Freedom Act, czyli akt o wolności mediów, który podlega właśnie procedurom konsultacyjnym wstępnego stanowiska rządu.

Przedmiotem kontrowersji może stać się zakładane rozszerzenie kompetencji organów regulacyjnych także na radio i prasę, bo do tej pory były nią objęte jedynie usługi audiowizualne. Zdaniem prof. Kowalskiego wyjaśnienia wymaga funkcjonowanie finansowe Krajowego Instytutu Mediów „który przewodniczący określił kiedyś jako gospodarstwo pomocnicze Krajowej Rady”. Tymczasem Krajowy Instytut Mediów bardzo aktywnie prowadzi swoją działalność, dąży do zbudowania niezwykle szerokiego panelu badawczego, który dostarczy wiedzę o stanie odbioru mediów, choć „nie wiemy jeszcze, jakie są wyniki audytu, który został tam zlecony w związku z ustawą o zamówieniach publicznych”. Jest też problem metodologii „która moim zdaniem nie jest jeszcze do końca klarowna i być może będzie wymagała przyjrzenia się”- twierdził profesor.

Jak rozróżniać koncesje?

Prof. T. Kowalski mówił senatorom, że „dochodzimy do momentu rozróżnienia koncesji” na te o szczególnym znaczeniu, czyli naziemne i „tutaj stan prawny nie zmienił się od czasu ostatnich głośnych decyzji we wrześniu ubiegłego roku ani o kropkę czy przecinek”. Oraz koncesje satelitaro-kablowe i udzielane

na nadawanie w systemach teleinformatycznych, gdzie „trzeba stosować różne podejście, także ze względu na liczbę odbiorców, zakres i możliwości oddziaływania”. Wreszcie należy podjąć sprawę przyszłego porządku prawnego mediów, szczególnie publicznych. Krajowa Rada nie ma co

prawda inicjatywy ustawodawczej, jednak jest organem opiniującym i wyrażającym swoje stanowisko, a tu potrzebna jest reforma, choćby systemu finansowania. „Dzisiaj ciągle działamy na zasadzie doraźności działań typu dotacja

budżetowa czy obligacje, a są to instrumenty, które nie mają charakteru trwałego ani systemowego”- podkreślił prof. Kowalski. Szczególnie dobitnie wybrzmiało to, że decyzje podejmowane przez organ mają kolosalny ciężar finansowy. „Jeżeli Rada działa prawidłowo, to problemu nie ma, ale błędy mogą być niezwykle kosztowne, także dla budżetu państwa”- a wymiar finansowy potencjalnych odszkodowań i kar „byłby rzeczywiście poważny”.

Mowa o zasadach

Komentując zarzut T. Kowalskiego niedawnego utajnienia obrad Rady przewodniczący Świrski mówił, że organ ma naprzeciwko siebie „wielkie korporacje mające praktycznie nieograniczone środki na prawników”. Rada tymczasem dosyć małe środki etatowe i finansowe na kompetentną i pełną obsługę prawną - stąd utajnienie obrad odnośnie strategii procesowej z jednym z nadawców, zresztą zgodne

z regulaminem Rady. Odrębne zdanie miał prof. Kowalski, który zapewnił senatorów „że Krajowa Rada nie ma przeciwników”. Są natomiast obywatele i przedsiębiorcy, których sprawy muszą być rozpatrzone „z należytą troską i uwagą, kierując się wskazaniem ustawy i praktyką postępowania w tym zakresie zgodną z ustawą”. A zarządzona tajemnica („mam nadzieję”), była „jedynie incydentem” - mówił. Komentując zagrożenia wolności słowa T. Kowalski przypomniał treści art. 21 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji, który mówi, że przekaz ma być bezstronny, pluralistyczny i zrównoważony. **„Choć w Radzie domagam się przestrzegania zasad, to niestety art. 21 nie powoduje żadnych sankcji co stanowi pewien błąd legislacyjny”.** Rada musi dbać o zasady poprzez swoje instrumenty wpływu, bo „to nie jest produkcja gwoździ”.

Spółeczeństwo wydaje ponad 2 mld zł rocznie na media publiczne po to, by wynikało „jakieś dobro społeczne, by budować wspólnotę, a nie dzielić, siać nienawiści czy oskarżać bezpodstawnie”. Dobrze media publiczne muszą być sensownym arbitrem i stanowić pewien benchmark dla całego rynku.

„To oznacza również znacznie lepsze media

komercyjne, które mają pewne kryterium jakości”- dowodził prof. Kowalski.

To gdzie jest ten hejt i nienawiść?

Wicemarszałek Senatu **Bogdan Borusewicz** usiłował ustalić podstawy niedawnego „zarządzenia kontroli wypowiedzi Donalda Tuska, co do której przewodniczący uważa, że była kontrowersyjna”. Senator zgodził się przy tym „że Krajowa Rada powinna zajmować się treścią materiałów, które szczególnie emituje telewizja publiczna”.

Tadeusz Kowalski

Bogdan Borusewicz

Zaznaczył, iż jest to radykalna zmiana podejścia w stosunku do tego, że Rada nie może zajmować się treściami emitowanymi przez podmioty, które nadzoruje. Przewodniczący Świrski odpowiedział, że nie jest to bynajmniej kontrola wypowiedzi przewodniczącego PO, tylko zachowania stacji, która emitowała tę wypowiedź. „Polska jest wolnym krajem i każdy może mówić, co chce, nawet największe głupoty”. Przewodniczący Świrski argumentował, że skoro nabrał podejrzeń, że być może w tej wypowiedzi był szerzony rasizm i posłużono się językiem nienawiści, to zlecił sprawdzenie, jak zachowała się stacja w tym konkretnym przypadku. „Czy np. po zakończeniu transmisji na żywo zostało to opatrzone jakimś komentarzem?” A skoro występuje tu czynnik wyższy transmisji na żywo, to nasuwa się „pytanie, czy ta transmisja jest jakąś świętą krową, która jest nienaruszalna?” Krajowa Rada chce kontrolować zachowanie medium, które tę

Sławomir Rybicki

treść wyemitowało. Borusewicz zaznaczył, iż miał wiele uwag do telewizji publicznej, szczególnie do ataków na opozycję, na Senat, także na polityków opozycji, w których informacji nie oddzielano od opinii, a opinia była jednocześnie informacją. „**Oglądałem wielokrotnie powtarzane programy, w których jakaś dowolna wypowiedź Donalda Tuska była kończona przez telewizję stwierdzeniem „für Deutschland”,**

zupełnie wyrwaną z kontekstu i pochodzącą z innego czasu.

„Jeżeli w tej chwili zmienia się podejście Krajowej Rady, to się cieszę, niezależnie od tego, od kogo się zaczyna”.

Borusewicz zwrócił uwagę na to, że według deklaracji Świrskiego głównym celem Rady będzie przeciwdziałanie „podważaniu dobrego imienia Polski albo atakowaniu Polski przez ośrodki zewnętrzne”. Czy

do tych ośrodków zewnętrznych należy także TVN? Senatora **Sławomira Rybickiego** interesowało, czy Rada zamierza przywrócić ład konstytucyjny w uprawnieniach wyłaniania zarządów mediów publicznych? Przewodniczący Świrski skwitował, że był wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który ten problem już rozwiązał, więc „nie ma dyskusji na ten temat”. Senator **Barbara Borys-Damiecka** domagała się, żeby programy informacyjne miały dużo więcej obiektywizmu, pokazywały prawdziwe życie i prawdziwą sytuację w kraju. Jest to szczególnie ważne skoro

Rada za pierwsze uznaje walkę z hejtem i z dezinformacją. „Choć k woli prawdy od tego są inne służby w pierwszej kolejności i lepiej by było, aby Krajowa Rada doskonale i dokładnie zapoznała się z ustawą o radiofonii i telewizji”. By w ramach jej przepisów działać i podejmować decyzje, a szczególnie pochylić

Barbara Borys-Damiecka

się nad mediami państwowymi, które powinny być publiczne i służyć całemu społeczeństwu polskiemu- podkreśliła.

Publiczny majątek na rządowe media

TEKST JERZY PAPUGA

Ostatni przed zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi budżet państwa będzie przyjmowany na Wiejskiej w atmosferze nawet już nie kłótni, ale chyba kolejnej szarpaniny i blokowania mównicy. A to dlatego, że jego medialna część, po dość bezbarwnym zaopiniowaniu w komisjach sejmowych spęczniała na ostatniej prostej do okrągłych 2,7 mld zł – dosłownie rozbijając bank i rozsierdzając opozycję.

Chodzi dokładnie o tę samą dotację dla mediów publicznych której w pierwszej wersji budżetu na 2023 rok... nie było. Ale sezam tylko chwilowo okazał się zamknięty, wrota niespodziewanie rozwarły się podczas prac sejmowej Komisji Finansów Publicznych, wcale przecież nieskorej do przyznawania aż tak wysokich kwot. Od września br. wiadomo było, że dotacja wyniesie 1 mld 995 mln zł, jak co roku będąc rekompensatą za zwolnienia z abonamentu TV przysługujące niektórym grupom obywateli. Od paru lat ciężar ten w mniej więcej takiej samej wysokości reguluje państwo poprzez emisję obligacji. **Ostatecznie jednak na finiszu prac budżetowych stało na 2,7 mld zł, a poprawkę do budżetu osobiście zgłosił przewodniczący sejmowej komisji Finansów Publicznych**

pos. Andrzej (nomen omen) Kosztowniak, którą większość posłów komisji z PiS zaklepała. Oznacza to przepchnięcie na rok wyborczy zupełnie bezprecedensowej kwoty, której nigdy media publiczne do podziału nie miały. Podwyżka sięganie także abonamentu rtv, którego płaćenie przez obywateli skrupulatnie sprawdzają uprawnione organy, w tym Poczta Polska. Abonament da mediom publicznym w 2023 r. ledwie 616 mln zł (choć o ok. 36 mln zł więcej niż w 2022 r.); radiowy podwyższono o 16 proc., telewizyjny o 11,4 proc. Nie skompensuje to skali niepłaćenia - z tej daniny

publicznej wywiązuje się jedynie 35 proc. zobowiązanych, ale KRRiT w nowym składzie chce się za to ostro zabrać. Połowa abonamentu trafi do TVP na realizację misji publicznej, a plan finansowy KRRiT i Krajowego Instytutu Mediów, omawiany w Sejmie, zapewni w przyszłym roku nowo wybranemu organowi w miarę spokojne

funkcjonowanie. Wiceprzewodnicząca KRRiT, **Agnieszka Glapiak**, referując liczby budżetowe na posiedzeniach sejmowych Komisji Kultury i Komisji Finansów Publicznych wskazała, że dochody Rady na 2023 r. zaplanowano w wysokości **36,4 mln zł**, a głównym ich źródłem będą wpływy koncesyjne (**30,9 mln zł**). Wydatki budżetowe całej Krajowej Rady wyniosą łącznie **84,8 mln zł**, wliczając w to Krajowy Instytut Mediów (KIM), w tym na bieżącą działalność organu i jego biura **36,7 mln zł**. Lekki wzrost jest spowodowany trochę lepszymi płacami urzędników, oraz czterema

dotatkowymi etatami, które wynikają z niedawnej implementacji do polskiego prawa dyrektywy 2018/1808 PE i Rady o audiowizualnych usługach medialnych. Poseł **Przemysław Drabek** zwrócił uwagę, że ogólny plan wydatków jest wyższy o 24,9 proc. w stosunku do ustawy budżetowej w 2022 r., zaś KIM zakłada osiągnięcie

przychodów na poziomie wyższym o około 11,2 proc., a planowane koszty jego funkcjonowania będą niższe o 3,2 proc. w stosunku do 2022 r. Inną diskutowaną sprawą był wzrost poziomu zatrudnienia w **Krajowym Instytucie Mediów** o 46 etatów (a kosztów zatrudnienia o 65 proc.). Dyrektor KIM **Mirosław Kalinowski** wyjaśnił, że nowe etaty są niezbędne rozwijającemu się badaniu założycielskiemu, które zakończyło już fazę pilotażową. „Obecnie znajdujemy się w fazie produkcyjnej realizacji 30 tys. wywiadów rocznie badania populacyjnego, które da uniwersa wagi dla wszystkich paneli w Polsce, a także dla naszego panelu walidacyjnego, łączącego te wszystkie pomiary w ramach porozumienia rynkowego, a także dla analityków danych statystyki publicznej”. Kalinowski powiedział, że 123 etaty zostaną zagospodarowane głównie na zatrudnienie rachmistrzów (na wzór GUS). To pozwoli na zmniejszenie kosztów usług obcych i ich zlecenia na zewnątrz- uzasadniał.

SZADŹ 3

SKAZANA 2

WARNER BROS.
DISCOVERY

MÓJ AGENT

LISTY DO M

Grupa Polsat Plus na plus

OPR. AK

W III kw. br. Grupa Polsat Plus rozwijała się we wszystkich segmentach swojej działalności. Klientom Polsat Box, sieci Plus, Netii i Polsat Box Go zaoferowała oferty z Disney+. Do Grupy Interia dołączył serwis Antyweb.pl, wzmacniając działalność Grupy w obszarze mediów online. Dynamicznie rozwijane były projekty kolejnych farm wiatrowych i konsekwentnie kompletowany pełen łańcuch wartości gospodarki opartej o zielony wodór.

Całkowite przychody **Grupy Polsat Plus** wzrosły w III kw. o 7,9 proc. do blisko **3,3 mld zł**. Skorygowana EBITDA¹ wyniosła **840 mln zł**, a wolne przepływy pieniężne za 12 m-cy ponad **1,05 mld zł**. Wskaźnik całkowitego zadłużenia kształtuje się poziomie 2,64x (dług netto/EBITDA LTM).

Segment usług B2C i B2B

Łącznie Grupa Polsat Plus świadczy ponad **20 mln usług płatnej telewizji, telefonii i internetu**, a **2,5 mln** klientów korzysta z ofert łączonych. Przychód od klienta kontraktowego wzrósł do ponad **71**

zł, a wskaźnik odejść klientów B2C (churn) niezmiennie utrzymuje się na bardzo niskim poziomie **6,8 proc.** w skali roku. W segmencie usług przedpłaconych średni przychód na usługę także wzrósł i sięgnął blisko **18 zł**. Klienci przetransferowali w pierwszych 9 m-cach ok. **1475 PB** danych, co oznacza wzrost o 13 proc. r/r. Łączna liczba klientów B2B wynosi blisko **70 tys.**, a każdy z nich generuje średniomiesięczny przychód w wysokości ponad **1,4 tys. zł**.

Segment mediowy: telewizja i online

Łączna oglądalność kanałów **Grupy Polsat Plus** zarówno w III kw., jak i okresie 9 m-cy wynosi ok. **23 proc.**, zgodnie z założeniami strategicznymi. Przychody Grupy Telewizji Polsat z reklamy telewizyjnej i sponsoringu w III kw., i w okresie 9 m-cy wzrosły – odpowiednio o 2,9 proc. i 1 proc. – podczas gdy cały rynek reklamy TV był dotknięty lekkimi spadkami. Grupa Polsat-Interia posiada **20,5 mln użytkowników portali**, którzy co miesiąc generują średnio **2 mld odsłon**, i zajmuje wiodącą pozycję na rynku wydawców internetowych.

III kwartał 2022 roku w Grupie Polsat Plus

Najważniejsze wydarzenia

Usługa Disney+ w ofertach Polsat Box, Plusa, Netii i Polsat Box Go

Popularyzacja taryf 5G i nowe urządzenia 5G w ofercie sieci Plus

10 premier polskich seriali w Polsat Box Go – od września w ciągu kolejnych miesięcy

Testy NesoBusa – polskiego zeroemisyjnego autobusu wodorowego – w Gdańsku, Gdyni, Wrocławiu, Koninie i Warszawie

Realizacja przez PAK-PCE 5 projektów farm wiatrowych o łącznej mocy >190 MW

Segment usług B2C i B2B

> 20 mln
świadczonych usług
telewizji, internetu i telefonii

ok. 2,5 mln
klientów usług multiplay

71,3 zł
wzrost ARPU B2C o 3,9%
(średni przychód od klienta)

6,8%
niski poziom churn
(wskaźnik rezygnacji klientów)

ok. 70 tys.
klientów B2B

Segment mediowy: telewizja i online

22,8%
udział kanałów TV Polsat
w oglądalności (9 miesięcy br.)

28,8%
udział kanałów TV Polsat
w rynku reklamy (9 miesięcy br.)

20,5 mln
użytkowników serwisów
Grupy Polsat-Interia

2 mld
średniomiesięczna liczba odsłon
serwisów Grupy Polsat-Interia

insbuy.app współpracuje z CANAL+

Od jesieni tego roku aplikacja mobilna **insbuy** oferuje meble i akcesoria do domu, które można zobaczyć w ulubionych programach o projektowaniu wnętrz na **CANAL+**

Domo oraz kulinar-nych formatach na **CANAL+ Kuchnia**. Dzięki współpracy z **insbuy** widzowie lifestyle'owych produkcji **CANAL+** mogą za pośrednictwem aplikacji z łatwością odnaleźć interesujący ich produkt z programu i sprawdzić gdzie można go nabyć. Celem tej współpracy jest również rozwijanie nowoczesnego modelu reklamowego w zakresie sponsoringów i lokowania produktów oraz przenoszącego reklamę telewizyjną na wyższy poziom – z modelu push na pull. Jest to forma dostosowana do potrzeb współczesnego widza. W bezpłatnej aplikacji **insbuy** dostępne są meble i dodatki prezentowane w 7 znanych produkcjach emitowanych na kanałach **CANAL+ Domo** oraz

CANAL+ Kuchnia: „Kupione i co dalej?”, „Remont w 48h”, „Tomasz Pagowski: Projekt Lokalny”, „Tomasz Pagowski: Remont u Ciebie”, „Grunt to ogród”,

„Małe-wielkie zmiany” i „Czy na pewno umiesz gotować?” - Dzięki tej współpracy oferta w **insbuy** będzie dopełniona, co oznacza więcej wnętrzarskich inspiracji i pomysłów dla naszych obecnych, jak i przyszłych użytkowników. Dla samej aplikacji zaangażowanie ze strony **CANAL+ Domo** to, z kolei, świetnie zapowiadająca się współpra-

ca na wielu poziomach, z czego jesteśmy najbardziej dumni w tym roku. **CANAL+ Polska** notuje dobre wyniki – tylko w 2020 roku stacja miała 2,7 mln klientów bezpośrednich. Klientów, których część znajdzie odpowiedź na frustracje związane z wyszukiwaniem przedmiotów z antenowych inspiracji. – mówi **Mikołaj Krzemiński, CEO w firmie insbuy Sp. z o.o.**

UOKiK czeka na wyjaśnienia

Do **Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów** dotarły skargi konsumentów w związku z zakłóceniami transmisji meczu Bayern Monachium - FC Barcelona na platformie **Polsat Box Go** rozgrywanego 13 września tego roku. Ze względu na to konkretne wydarzenie sportowe wielu konsumentów zdecydowało się na wykupienie dostępu do usługi serwisu streamingowego, jednak w dniu

meczu okazywało się, że „serwer napotkał niespodziewane problemy” i nie można było odtworzyć przekazu. Problemy techniczne zgłaszano też wobec udostępnianych na żywo meczów angielskiej Premier League, hiszpańskiej La Ligi i europejskiej Ligi Mistrzów na platformie **CANAL+ online**. Prezes Urzędu zażądał wyjaśnień w tych sprawach od **Cyfrowego Polsatu i CANAL+ Polska**.

Platforma CANAL+ bez Playboya i NG Play

Z końcem roku platforma **CANAL+** wycofa z oferty kanał erotyczny **Playboy TV** oraz **National Geographic Play**, czyli bibliotekę VoD

CANAL+

materiałów popularnonaukowych. Platforma podaje, że powodem takiej decyzji jest wygaśnięcie umów z nadawcami. Klienci, którzy mają **Playboy TV** lub serwis **National Geographic Play** zapisany w umowie, będą mogli zrezygnować z usług **CANAL+**. - Klientom, którzy posiadali kanał lub kolekcję jako gwarantowane w umowie, zgodnie z regulaminem przysługuje

je prawo do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia - wyjaśnia **Piotr Kaniowski, rzecznik prasowy CANAL+**. **Playboy TV** dołączył do platformy **CANAL+** w październiku 2019 r., m.in. jako część dodatkowo płatnej oferty **Multi Man Pack**. Z kolei **National Geographic Play** jest dostępny od października 2018 r. w ramach m.in. **nc+ Go i Player+**.

Ekstraklasa nadal w C+ Polska

CANAL+ Polska przedłużył prawa do transmitowania rozgrywek piłkarskiej **PKO Bank Polski Ekstraklasy**. Nadawca zapewnił sobie prawa na sezony od 2023/24 do 2026/27, ale musi zapłacić więcej niż poprzednio. Na mocy podpisanej ze spółką Ekstraklasa umowy licencyjnej **CANAL+ Polska** będzie mógł pokazywać w Polsce wszystkie mecze **PKO Bank Polski Ekstraklasy**, w tym minimum 100

w jakości 4K. Ponadto stacja nabyła prawo do nadawania magazynów oraz skrótów w telewizji, a także internecie. Jeden mecz w kolejce oraz poniedziałkowy magazyn bez zmian mają być dostępne w kanałach otwartych. Obecnie są one nadawane w TVP, ale nie podano jeszcze, kto ma je pokazywać w kolejnych sezonach. Czteroletni kontrakt ma wartość blisko **1,3 mld zł**. Poprzednio sumaryczna wartość kontraktów za cztery sezony wynosiła 1 mld zł (z uwzględnieniem sublicencji TVP). Nowa umowa między Ekstraklasą a **CANAL+ Polska** została jednomyślnie zatwierdzona przez kluby na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Ekstraklasy. Nowością w umowie jest m.in. współpraca **CANAL+** i Ekstraklasy z influencerami w zakresie pokazywania skrótów meczowych. Ponadto spotkania będą nadawane z większej liczby kamer – nawet 20 na mecz.

Koniec Eurosport Playera...

TVN Warner Bros. Discovery wprowadza zmiany w portfolio internetowym. 13 stycznia 2023 r. zostaną zamknięte w Polsce serwis **Eurosportplayer.com** i aplikacja **Eurosport Player**. Obecnie tam transmisje i retransmisje sportowe

miesięcznej. Z kolei w przypadku subskrypcji rocznej pieniądze za nierealizowany okres zostaną zwrócone. „Do korzystania z serwisu **Player.pl** potrzebna będzie nowa subskrypcja” – podkreślono w komunikacie. Osoby obecnie

zostaną przeniesione do **Player.pl**. „Koniec działania Eurosport Playera w Polsce oznacza, że od teraz w jednym serwisie streamingowym otrzymasz dostęp zarówno do treści rozrywkowych, jak i sportu, który kochasz” – podano w komunikacie. Trwające subskrypcje w **Eurosportplayer.com** i aplikacji **Eurosport Player** zostaną zakończone wraz z końcem bieżącego okresu rozliczeniowego – w przypadku subskrypcji

subskrybujące **Eurosport Player** otrzymują wiadomości mailowe z voucherem zapewniającym czasowy (miesięczny lub roczny) bezpłatny dostęp do pakietu **Eurosport Extra + Player.pl** z reklamami. Za miesięczny dostęp do **Eurosportplayer.com** lub aplikacji **Eurosport Player** trzeba było płacić 15 zł/m-c. Z kolei w **Player.pl** pakiet **Eurosport Extra + Player.pl** z reklamami w regularnej ofercie kosztuje 20 zł za 30 dni dostępu.

...i współpracy z CANAL+ przy „Sporcie” po „Faktach”

Od lutego 2023 r. za produkcję serwisu sportowego po „**Faktach**” w TVN odpowiadać będzie zespół **Eurosportu**, a nie **CANAL+**. – W ramach grupy Warner Bros. Discovery w Polsce, do której należy **Eurosport**, dysponujemy rozległym know-how, kompetencjami i zasobami w obszarze produkcji i relacjonowania wydarzeń sportowych. Dlatego zdecydowaliśmy o zakończeniu

współpracy z **CANAL+ Polska** przy produkcji serwisu sportowego po „**Faktach**” – wyjaśnia **Katarzyna Issat**, dyrektorka ds. komunikacji korporacyjnej **TVN Warner Bros. Discovery**. – Od lutego za produkcję programu będzie odpowiadał zespół **Eurosportu**. Tak jak dotychczas będziemy nadal współpracować międzyredakcyjnie z **CANAL+** przy innych wybranych projektach – dodaje.

EUTELSAT

45 LAT NA ŚWIECIE 30 LAT W POLSCE

„Doskonałość jest niczym innym, jak ilością rzeczywistości. **Doskonałe jest jedynie to, co nie posiada ograniczeń.**”

Gottfried Wilhelm Leibniz

Eutelsat od 45 lat niezmiennie realizuje satelitarny przekaz wideo na świecie, pozwalając ludziom znaleźć się w centrum najważniejszych wydarzeń naszych czasów.

Jesteśmy częścią technologicznej rewolucji, która sprawia, że dostęp do relacji telewizyjnych jest nieograniczony. Ten brak granic i konsekwencja w dążeniu do doskonałości stały się dla nas motorem napędowym, by dostarczać najwyższej jakości sygnał telewizyjny.

Dziękujemy za 30 lat współpracy w Polsce, w ciągu których razem dokonaliśmy prawdziwej rewolucji w telewizji.

Życzymy wszystkim pomyślności i sukcesów w Nowym Roku 2023.

 eutelsat

WBD buduje salę kinową

W głównej siedzibie **Warner Bros. Discovery w Polsce**, w Warszawie przy ul. Wiertniczej, powstanie sala kinowa dostępna dla wszystkich pracowników. Będzie miała pojemność prawie 50 osób. Z uwagi na znaczenie segmentu telewizyjnego i filmowego dla firmy, możliwość wspólnego oglądania filmów, seriali oraz innych materiałów i prezentacji stanowić będzie istotną pomoc w pracy wielu zespołów. Otwarcie sali kinowej zaplanowane jest na wiosnę 2023 r. - Planujemy stworzenie w centrali

profesjonalnej sali kinowej z ekranem 700 cm na 315 cm, systemem dźwiękowym Dolby Atmos, 49 miejscami siedzącymi i filmowymi motywami wizualnymi na ścianach. Będą się w niej odbywać eventy wewnętrzne dla naszego zespołu WBD w Polsce, pokazy filmowe dla partnerów biznesowych oraz kolaudacje – mówi **Katarzyna Rozbiewska, administration unit director w Warner Bros. Discovery w Polsce**. Powstająca sala kinowa to kolejny z efektów kwietniowej fuzji widocznych w Polsce. W ciągu tego roku zespoły m.in. HBO Max, Warner Bros. Entertainment Polska i Turner Media przeprowadziły się do siedziby głównej spółki na Wiertniczej. Trwają też prace integrujące systemy informatyczne na wspólnej platformie WBD.

Michał Walewski dyrektorem w WBD

Michał Walewski, odpowiadający dotychczas za sprzedaż w zespole Warner Media, został **dyrektorem dystrybucji Warner Bros. Discovery w Polsce**. „Nowa struktura dystrybucji pozwoli Warner Bros. Discovery w Polsce w pełni wykorzystywać obecne zasoby i stać się jeszcze lepszym partnerem dla dystrybutorów. Grupa będzie mogła zaoferować im kompleksową ofertę, spełniającą oczekiwania klientów z każdego segmentu, od basic po premium” – informuje biuro prasowe Warner Bros. Discovery w Polsce. M. Walewskiemu podlegać będą zespoły, które dotychczas zajmowały się dystrybucją zarówno w Warner Media (m.in. HBO, Warner TV, Cartoon Network), jak i TVN Warner Bros. Discovery (kanały TVN i Discovery). Michał Walewski w 2008 r. dołączył do zespołu HBO Polska. W 2015 r. został dyrektorem sprzedaży. W 2019 r. objął stanowisko office head, kiedy z firmy odszedł prezes

Michał Walewski

Michał Kozicki. W 2021 r. wszedł do zarządu spółki HBO Polska. W ramach zmian w Warner Bros. Discovery w Polsce powstał również obszar strategii komercyjnej. W okresie kształtowania się nowych struktur stanowisko **dyrektora projektu ds. strategii dystrybucyjnej** będzie zajmował **Tomasz Parfienowicz**, kierujący dystrybucją w TVN Warner Bros. Discovery. Zarówno M. Walewski, jak i T. Parfienowicz podlegają **Dorocie Żurkowskiej**, członkini zarządu TVN Warner Bros. Discovery odpowiedzialnej za dystrybucję, Eurosport i rozwój biznesu. Ponadto zespół ITVN, który do tej pory działał w ramach obszaru dystrybucji, dołączy do pionu programowego i będzie zarządzany przez **Dorotę Eberhardt**, która od sierpnia zajmuje stanowisko **content strategy director**. Odpowiada za strategię kontentową kanałów rozrywkowych. Nadzoruje też bezpośrednio portfolio m.in. naziemnego Metra, Discovery Channel, Food Network i Travel Channel.

Lekkoatletyczny WBD

Na mocy porozumienia z **World Athletics i Eurovision Sport, Warner Bros. Discovery** nabyło niewyłączne prawa do transmisji **mistrzostw świata w lekkoatletyce Budapeszt 2023** na 45 europejskich rynkach, w tym w Polsce. Rywalizacja o medale podczas najważniejszej lekkoatletycznej imprezy roku transmitowana będzie na antenach **Eurosportu i w Eurosporcie Extra w Playerze**. Będzie to znakomite wprowadzenie do Igrzysk Olimpijskich Paryż 2024, które zawładną ramówkami Eurosportu oraz Playerem latem 2024 r. - Bardzo się cieszę, że widzowie Eurosportu i Playera będą mogli oglądać mistrzostwa świata w lek-

koatletyce, które zawsze dostarczają nam wielu emocji. Na rok przed igrzyskami w Paryżu gwiazdy lekkoatletyki staną do walki o medale,

a my jako nadawca transmitujący obie imprezy, będziemy mieli okazję sprawdzić swoją formę i przygotowanie do najważniejszego sportowego wydarzenia czterolecia powiedziała **Dorota Żurkowska, dyrektor Eurosportu w Polsce i członek zarządu TVN Warner Bros. Discovery**.

Wspaniałych Świąt
oraz szczęśliwego nowego roku
pełnego wielkich sportowych emocji!

ŻYCZY

Fot. Getty Images

DYSTRYBUCJA: Artur Grobel | Distribution Director

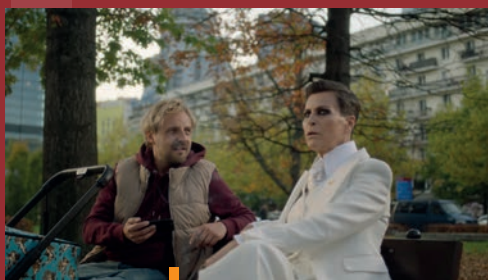
☎ 603 977 308

✉ artur.grobel@elevensports.com

ZAPYTAJ O KANAŁ ELEVEN SPORTS 1 4K

Rafi dla Polsatu

Na zlecenie **Telewizji Polsat** powstaje „**Rafi**” - współczesny komedio-dramat z elementami metafizyki oraz wyrazistymi, niebanalnymi bohaterami w formie 10-odcinkowego serialu. Pomysłodawcami są **Paweł Domagała** i **Zuzanna Grabowska**, za scenariusz odpowiadają **Radosław Figura**, **Anita Nawrocka** i **Paweł Trzeźniowski**, a reżyseruje **Bartosz Prokopowicz**. W obsadzie między innymi: **Paweł Domagała**, **Zuzanna Grabowska**, **Danuta Stenka**, **Olaf Lubaszenko**, **Piotr Rogucki**. Premiera będzie miała miej-

Kadr z serialu „Rafi”

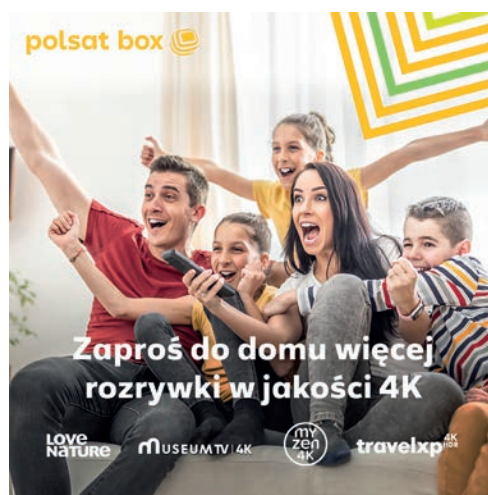
sce w serwisie internetowym **Polsat Box Go**. Rafał Nowak, dla przyjaciół Rafi, to klasyczny lekkoduch. Pewnego dnia zostaje potrącony przez samochód i... tu jego historia mogłaby się zakończyć, gdyby nie Krystyna, wysłanniczka Nieba, która przedstawia mu propozycję nie do odrzucenia. Czy Rafi ma szansę wypełnić ten metafizyczny kontrakt? Czy będzie w stanie naprawić swoje błędy i jednocześnie zmienić życie innych? – Cudownie jest patrzeć, jak coś, co powstało w naszych głowach, ożywa na planie. Jesteśmy zachwyceni obsadą. Tytuł wspaniałych aktorów zgodziło się zagrać. Zależy nam, by serial dał ludziom dobre emocje i nadzieje na lepsze jutro – mówią **Zuza Grabowska** i **Paweł Domagała**.

4 razy 4K w Polsat Box i Netii

W **Polsat Box** oraz w serwisie **Polsat Box Go** pojawiły się kolejne nowości – cztery nowe kanały w jakości 4K: **Love Nature 4K**, **MyZen TV 4K**, **Museum TV 4K** i **Travelxp 4K**. W **Polsat Box** stacje są dostępne dla użytkowników dekodowników 4K od najniższych pakietów (S/Wygodnego), w każdej z trzech technologii: satelitarnej, kablowej IPTV i internetowej OTT z dekodermem, a w **Polsat Box Go** w ramach pakietu **Polsat Box Go Premium**. **Love Nature 4K** to stacja, która przybliży widzom piękno natury i oferuje wyjątkowe treści z całego

świata; **MyZen TV 4K** – kanał lifestylowy oferujący coaching, inspirujące magazyny oraz rozrywkę; **Museum TV 4K** – pierwszy kanał poświęcony sztuce, który prezentuje sztuki piękne (klasyczne, nowoczesne, współczesne), a także sztukę uliczną, komiksy, sztukę cyfrową i wideo, fotografię, architekturę, projektowanie oraz rozrywkę opartą na faktach; **Travelxp 4K** – oferuje

ponad 1000 godzin programów premium o tematyce podróżniczej i lifestylowej, w tym produkcje

oryginalne z ponad 60 krajów. Powyższe kanały są dostępne również w **Netii**, w pakietach telewizyjnych z dekodermem **Netia EvoBox 4K**. Obecnie **Netia** zapewnia sześć kanałów 4K, (dodatkowo **InUltra 4K** oraz **Eleven Sports 1 4K**). W **Polsat Box** znajdziemy ich już osiem. Oprócz wspomnianych są jeszcze – **Fashion TV UHD** i **NASA TV UHD**.

Edward Miszczak w Polsacie

Edward Miszczak w styczniu 2023 r. dołączy do **Telewizji Polsat** i obejmie stanowiska **wiceprezesa zarządu**, a także **dyrektora programowego**. **Nina Terentiew**, która obecnie jest dyrektorem programowym i członkiem zarządu, zakończy pełnienie tych funkcji i wejdzie w skład **rady nadzorczej Telewizji Polsat**. **Edward Miszczak** ukończył historię na Uniwersytecie Jagiel-

Edward Miszczak

ońskim. Naukę na uczelni łączył z pracą w radiu studenckim. Później był dziennikarzem **Radia Kraków**. W 1989 r. wraz ze **Stanisławem Tyczyńskim** tworzył spoty wyborcze **Komitetu Obywatelskiego**, a rok później znalazł się wśród twórców **radia RMF FM**.

Z kolei w latach 1998-2022 był dyrektorem programowym telewizji **TVN**.

500 tys. wniosków...

... o dofinansowanie do zakupu odbiornika cyfrowego złożono dotychczas w **placówkach Poczty Polskiej**. Klienci coraz częściej decydują się także na pozyskanie urządzenia umożliwiającego odbiór nowego standardu telewizyjnego

DVB-T2/HEVC w urzędach i filiach Spółki. Poczta Polska uruchomiła obsługę wniosków o dofinansowanie do zakupu odbiornika 21 marca br., w związku ze zmianą standardu nadawania naziemnej telewizji cyfrowej. Korzystając z rozwiniętej infrastruktury narodowego opera-

tora pocztowego, dysponującego siecią kilku tysięcy placówek na terenie całego kraju, klienci mogą blisko, szybko i wygodnie zawnioskować o świadczenie w formie bonu. Dofinansowanie do zakupu odbiorników cyfrowych uzależnione jest od rodzaju odbiornika i wynosi **250 zł w przypadku telewizora i 100 zł w przypadku dekodera**. Przejście ze standardu DVB-T na DVB-T2/HEVC odbywało się regionami, etapowo. Ostatnie przełączenie nastąpiło 27 czerwca br. w północno-wschodniej

część kraju i objęło województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie i lubelskie. Osoby, które utraciły możliwość odbioru telewizji, wciąż jeszcze mogą zawnioskować o dofinansowanie Programu dofinansowania trwać będzie do końca grudnia br.

Fundacja TVP

Telewizja Polska powołała własną fundację, by reagować na potrzeby rodzin, osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie.

- „**Fundacja TVP**” jest odpowiedzią na liczne prośby i apele ludzi, którzy napotykają w codziennym życiu bariery, które powodują, że czują się samotni, opuszczeni i bezradni. Wierze, że z pomocą naszych Ambasadorów uda nam się zachęcić ludzi dobrej woli, by pomagali tym, którzy tego potrzebują – mówi **Mateusz Rychlik**, prezes „**Fundacji TVP**”.

Ambasadorami fundacji są znane twarze TVP m.in.: Agata Konarska, Ida Nowakowska, Przemysław Babiarczy, Rafał Brzozowski, Rafał Patyra, Sebastian Milla, Dariusz Szpakowski, Tomasz Kamel. Celem fundacji jest przede wszystkim pomoc rodzinom, które

znalazły się w trudnej sytuacji życiowej dotkniętym zdarzeniami losowymi, chorobami lub niepełnosprawnością, bądź trudnościami socjalnymi. Działalność „Fundacji TVP” dotyczy także niesienia pomocy ludziom dotkniętym skutkami kryzysów humanitarnych, wojen, klęsk żywiołowych oraz ludziom niepełnosprawnym lub starszym pozbawionych wsparcia rodziny.

Fundacja będzie pozyskiwać środki na potrzeby swoich podopiecznych informując na antenach o możliwości wsparcia przez wiadomość SMS na numer 73365 o treści: „Pomoc”. Te informacje pojawiają się również w programach, zwłaszcza teleturniejach emitowanych na antenach Telewizji Polskiej, z których wygrana będzie przeznaczana na pomoc potrzebującym.

Kara dla Karnowskiego

Sąd Okręgowy w Warszawie zdecydował, że **Jacek Karnowski**, redaktor naczelny tygodnika „**Sieci**” (**Fratraria**), musi przeprosić autorów słynnego reportażu TVN „**Polscy neonaziści**”. Redakcja przekonywała swoich czytelników, że sfilmowane przez dziennikarzy w lesie pod Wodzisławiem Śląskim obchody urodzin Hitlera były ustawką, na co nie ma żadnych dowodów. Karnowski

nie był w stanie obronić materiału z listopada 2018 r., w którym jakoby jego dziennikarze „demaskowali skandaliczne kulisy powstania słynnego reportażu o urodzinach Hitlera”.

– W procesie chodziło przede wszystkim o ochronę dobrego imienia, rzetelności i wiarygodności dziennikarzy TVN. Sąd w pełni uwzględnił ich roszczenia – mówi „Presserwisowi” mecenas Barbara Kondracka, pełnomocnik powodów. Zgodnie z wyrokiem zapadłym w pierwszej instancji J. Karnowski na okładce tygodnika w ramce o rozmiarze 10 x 15 cm musi przeprosić dziennikarzy TVN, a wewnątrz numeru już konkretnie: **Annę Sobolewską, Piotr Wacowskiego i Bertolda Kittela** z redakcji „**Superwizjera**” – autorów reportażu. Jego przeprosiny muszą się również pojawić na głównej stronie internetowej tygodnika. Dodatkowo musi wpłacić 50 tys. zł na konto Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Wyrok nie jest prawomocny.

Jacek Karnowski

KP – trochę w górę, trochę w dół

Po III kw. 2022 r. **Grupa Kino Polska** odnotowała przychody na poziomie **204,3 mln zł (+12,0 proc. r/r)**, przy wzroście wpływów zarówno z emisji, jak i z reklam. Zysk netto Grupy po III kw. wyniósł **28,1 mln zł (-7,2 proc. r/r)**, a wynik EBITDA **85,5 mln zł (+3,4 proc. r/r)**. Wyniki finansowe Grupy obciążone zostały głównie wpływem różnic kursowych spowodowanych osłabieniem się złotego wobec dolara amerykańskiego. Rentowność netto Grupy wyniosła **13,8 proc.**, wobec 16,6 proc. rok wcześniej. Nadwyżka finansowa na koniec III kw. 2022 r. wyniosła **14,3 mln zł**. Przychody z emisji zwiększyły się o **14,7 proc. r/r** i stanowiły **52,5 proc.** całkowitej sprzedaży Grupy. Wpływy z reklam wzrosły o 11,4 proc. r/r, a ich udział w przychodach ogółem stanowił **36,2 proc.** Przychody na rynkach międzynarodowych wyniosły **68,9 mln zł (+7,2 proc. r/r)** i stanowiły **33,7 proc.** całkowitych przychodów Grupy. Marża EBITDA wyniosła **41,8 proc.**, wobec 45,3 proc. rok wcześniej. Średni udział kanałów Grupy w oglądalności widowni komercyjnej po III kw. 2022 r. wyniósł **2,74 proc.** (SHR%, All 16-59, live), tj. o 0,9 proc. mniej r/r, co częściowo wynika ze zmiany standardu nadawania telewizji naziemnej. Po III kw. 2022 r. Grupa odnotowała największe wzrosty ze sprzedaży reklam i emisji w segmencie kanałów filmowych marki **FilmBox** i kanałów tematycznych (**+15,3 mln zł, +16,5 proc. r/r**), w sprzedaży reklam na kanale **Stopklatka** (**+2,8 mln zł, wzrost o 9,7 proc. r/r**) oraz w przychodach **Zoom TV** (**+2 mln zł, wzrost o 14,9 proc. r/r**).

Grupa Kino Polska dołącza do IAA Polska

Grupa Kino Polska wzmocni reprezentację mediów w **Międzynarodowym Stowarzyszeniu Reklamy (IAA Polska)**, które zajmuje się rozwojem i promocją rynku komunikacji marketingowej. – Od kilku lat prężnie działamy na rynku komunikacji marketingowej, dlatego Międzynarodowe Stowarzyszenie Reklamy to dla nas idealne miejsce do rozwoju własnych kompetencji w tym zakresie. Chcemy czerpać najlepsze wzorce z rynku i sami dzielić się naszym dużym doświadczeniem marketingowym. Działamy etycznie, a w naszych kampa-

niach nie tylko odpowiadamy na trendy, ale i sami je kreujemy, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju całego rynku

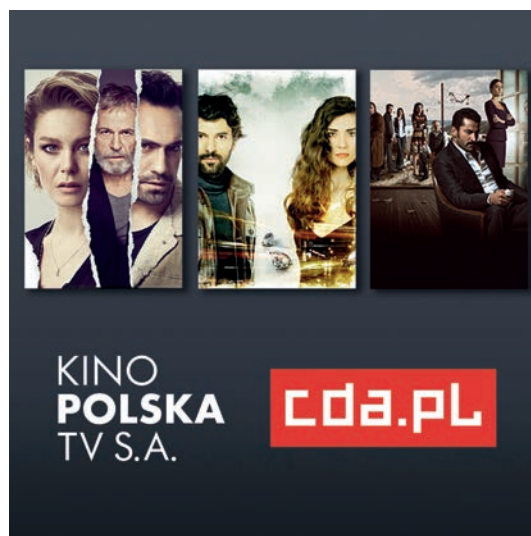

reklamowego – mówi **Patrycja Gałązka, dyrektor marketingu i ds. rozwoju biznesu w Grupie Kino Polska**. Grupę Kino Polska w IAA Polska reprezentują **Levent Gultan**, członek zarządu spółki odpowiedzialny m.in. za marketing oraz **Patrycja Gałązka**.

Turcja w CDA

Grupa Kino Polska poszerza współpracę z **CDA** w zakresie dystrybucji swojej oferty programowej. W ramach usługi **CDA Premium** w serwisie CDA pojawiła się osobna kategoria z tureckimi serialami. W specjalnie utworzonej zakładce **FilmBox On Demand** są dostępne produkcje znane z kanału **DIZI** i serwisu **FilmBox+**, m.in. „W imię sprawiedliwości”, „Miłość i brudne pieniądze”, „Pięciu braci”, „Mamy i matki”, „20 minut” czy „Ósmy dzień”. Dostęp do seriali jest ograniczony czasowo.

nej współpracy z CDA. Jesteśmy przekonani, że unikatowe tureckie serie znane m.in. z kanału **DIZI**, a teraz dostępne również

W przyszłości oferta CDA będzie poszerzana o kolejne tytuły z bogatej biblioteki **Grupy Kino Polska**. – Szersza dystrybucja oferty Grupy Kino Polska na stronie głównej CDA to kolejny etap naszej wieloletniej i owoc-

w serwisie **FilmBox+**, wzbudzą zainteresowanie odbiorców CDA i poszerzą grono użytkowników tego serwisu – mówi **Jacek Koskowski, general director sales & distribution Poland w Grupie Kino Polska**.

Nowa Rada w komplecie

Hanna Karp i Marzena Paczуска

zostały powołane przez prezydenta RP Andrzeja Dudę w skład **Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji**. Tym samym KRRiT mogła zacząć pracę w nowym składzie. H. Karp jest związana z Akademią Kultury Społecznej i Medialnej, uczelnią o. Tadeusza Rydzyskiego. Pełni też rolę komentatorki np. w Radiu Maryja. Pracowała jako ekspertka byłego już członka KRRiT

Janusza Kaweckiego, również mocno związanego ze środowiskiem o. Rydzyskiego. **Karp stworzyła raport, na podstawie, którego KRRiT nałożyła karę 1,48 mln zł na TVN SA, nadawcę telewizji TVN 24.** M. Paczуска przez wiele lat była związana z „Wiadomościami” TVP. W styczniu 2016 r. została szefową programu, zastępując zwolnionego Piotra Kraśkę. Półtora roku później straciła stanowisko i została doradczynią prezesa TVP Jacka Kurskiego do

spraw informacji i publicystyki. W marcu 2019 r. Rada Mediów Narodowych powołała ją do zarządu Telewizji Polskiej. Rok później została zawieszona, o co wnioskowali Kurski i członek zarządu Mateusz Matyszkowicz.

Pod koniec maja 2020 r. złożyła rezygnację ze stanowiska. Następnie Paczуска pracowała dla Poczty Polskiej. Wcześniej Sejm do KRRiT powołał **Agnieszkę Głapiak i Macieja Świrskiego** (który został jej przewodniczącym). A. Głapiak kieruje Centrum Operacyjnym Ministerstwa Obrony Narodowej. M. Świrski jest założycielem i prezesem Fundacji Reduta Dobrego

Imienia - Polska Liga Przeciw Zniestrzawieniom. Oboje zasiadają w radzie nadzorczej Polskiej Agencji Prasowej. Z kolei Senat do Krajowej Rady wybrał wskazanego przez senatorów opozycyjnych medioznawcę prof. **Tadeusza Kowalskiego**. Kadencja członków Krajowej Rady trwa sześć lat.

Agnieszka Głapiak

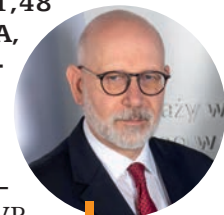
Hanna Karp

Marzena Paczуска

Tadeusz Kowalski

Maciej Świrski

Pierwsze kary od KRRiT

Przewodniczący KRRiT Maciej Świrski nałożył kary finansowe na nadawców **Zoom TV (Grupa Kino Polska)** i **Polsat Film (Telewizja Polsat)**. Zoom TV otrzymał karę 40 tys. zł za wyemitowanie w listopadzie 2021 r. odcinka programu „**Magia nagości**”. Z kolei

Polsat Film przewodniczący ukarał kwotą **25 tys. zł** za pokazanie w listopadzie 2021 r. po godz. 13-tej amerykańskiego filmu „**Z księżycą spadłeś?**”. z niewłaściwym zakwalifikowaniem go do kategorii wiekowej od lat 12 i emisję o zbyt wczesnej porze.

Skarga kasacyjna KRRiT

W połowie września br. **Wojewódzki Sąd Administracyjny** w Warszawie uznał, że doszło do beczynności **Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji** w sprawie przedłużenia koncesji dla **TVN7** i miała ona „**charakter rażącego naruszenia prawa**”. Wyrok w sprawie zapadł po tym, jak Grupa TVN złożyła

w WSA skargę na beczynność regulatora w sprawie koncesji dla tego kanału. Rada powinna też - według wykładni - zwrócić TVN-owi koszty postępowania, w wysokości 597 zł. Wyrok był nieprawomocny. W listopadzie br. nowy przewodniczący KRRiT, **Maciej Świrski**, złożył skargę kasacyjną na ten wyrok. Taka skarga to ostateczny i nadzwyczajny środek odwoławczy od wyroków i postanowień, kończących sprawy przed WSA. Przedłużenie koncesji dla TVN7 zajęło Radzie - jeszcze za poprzedniego składu - ponad rok. Wniosek w tej sprawie nadawca stacji złożył 23 grudnia 2020 r., a decyzja regulatora zapadła dopiero 18 lutego 2022 r. Proces rekonesyjny trwał tak długo, bo - jak tłumaczyła KRRiT - jej członkowie mieli wątpliwości co do struktury właścicielskiej TVN, nadawcy stacji.

„TV Media Narodowe” startuje w kablu

11 listopada rozpoczęła się emisja próbna kanału publicystycznego – **Media Narodowe**. W ofercie nowego kanału znajdzie się publicystyka, dokumenty i transmisje Mszy Świętej. Za projektem stoi **Robert Bąkiewicz**, organizator Marszu Niepodległości. Od 2017 r. tworzy on kanał na YouTube pod nazwą Media

Narodowe (ponad 250 tys. subskrybentów). Szefem redakcji MN będzie **Tomasz Kalinowski**. W zespole pracuje około 25 osób, a pierwszy rok działalności stacji ma pochłonąć milion złotych. Doradcą zarządu Mediów Narodowych, odpowiedzialnym za dystrybucję kanału jest **Piotr Barełkowski**, założyciel przejętej po kilku latach przez Polsat TV Biznes, później związany także z TV Republika i wPolsce.pl. Kanał będzie oferowany w jakości HD lub 4K. Stacja nie uzyskała jeszcze koncesji. Po jej otrzymaniu rozpocznie właściwą emisję, łącznie w 20 sieciach na starcie dystrybucji. W 2023 r. stacja chce rozpocząć emisję satelitarną. Trwają w tej sprawie rozmowy. Na razie nie wiadomo czy przekaz będzie niekodowany

Marcin Boroszko prezesem Rochstara

Marcin Boroszko został prezesem firmy producenckiej **Rochstar**. Do zarządu weszły także: dyrektorka zarządzająca **Małgorzata Perkowska-Czaja** i dyrektorka finansowa **Dobrosława Snarska-Pełka**. M. Boroszko na stanowisku prezesa zastąpił założyciela Rochstara **Rinke Rooyensa**. „Nowy zarząd wzmocni kompetencje zarządcze w firmie, pozwalając mi skoncentrować się na jej unikalnej, kreatywnej warstwie, a jednocześnie zapewni organizacji stabilność biznesową i finansową na lata” – stwierdził Rooyens, cytowany w komuni-

Marcin Boroszko

kacie prasowym. M. Boroszko od lutego 2020 r. zasiadał w radzie nadzorczej Grupy Kino Polska. Wcześniej – do czerwca 2019 – był chief sales officerem i członkiem zarządu Ringier Axel Springer Polska. W latach 2000-2015 był prezesem brokera reklamowego Atmedia. Pracował także m.in. jako dyrektor handlowy Gruner + Jahr Polska i dyrektor zarządzający biura reklamy Radia Zet. Rochstar produkuje m.in. takie programy, jak „The Voice of Poland” (dla TVP 2) i „Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami” (dla Polsatu).

Wywiad z wampirem

W listopadzie br., na kanale **AMC** pojawił się serial „Wywiad z Wampirem” produkcji AMC Studios, oparty na kultowej sadze Anne Rice. Rice, śledzi epicką historię Louisa de Pointe du Laca (**Jacob Anderson**), pełną miłości, krwi i niebezpieczeństw, jakie niesie ze sobą nieśmiertelność. Wampir opowiada o swojej niecodziennej egzystencji dziennikarzowi Danielowi Molloyowi (**Eric Bogosian**). Zmagając się z ograniczeniami życia czarnoskórego mężczyzny w Nowym Orleanie na początku XX wieku, Louis nie może oprzeć się kuszącej propozycji Lestata de Lioncourta

(**Sam Reid**): przemiany w wampira i zostania jego towarzyszem. Uzależniające moce Louisa mają okrutną cenę, a pojawienie się nowej podopiecznej Lestata – młodej Claudii (**Bailey Bass**) – sprawia,

że obaj wkraczają na wieloletnią ścieżkę zemsty i odkupienia. Wielokrotnie nagradzany **Mark Johnson**, **Christopher Rice** oraz nieżyjąca już **Anne Rice** są producentami wyko-

nawczymi „Wywiadu z wampirem”. Rolę showrunnera pełni **Rolin Jones**. Uznany reżyser **Alan Taylor** wyreżyserował dwa pierwsze odcinki, jest także jednym z producentów wykonawczych serialu.

Anna Putts w Netflixie

Netflix, wraz z otwarciem biura operacyjnego na Europę Środkowo-Wschodnią w Warszawie, wzmacnia lokalny zespół o nowych ekspertów.

W połowie października br. do Netflix dołączyła **Anna Putts**, obejmując stanowisko **dyrektorki marketingu CEE**. Odpowiada za tworzenie strategii marketingowej serwisu w regionie oraz promocję filmów i seriali Netflix. A.

Putts zastąpiła na tym stanowisku **Tomka Ebbiga**, który odszedł z firmy. Anna Putts dotychczas pracowała na stanowisku **brand & content marketing director dla Marki HBO Max** w regionie

Anna Putts

Europy Centralnej odpowiadając za działania marketingowe w 12 krajach. Z sukcesem kierowała wejściem na rynek

HBO Max w Europie Centralnej. Przed HBO związana była z **UPC/Liberty Global**, gdzie jako head of marketing communication odpowiadała za aktywność na 5 rynkach Europy Środkowo-Wschodniej, m.in. przeprowadza-

jąc rebranding UPC, skutecznie wdrażając nowe wartości oraz identyfikację wizualną marki. Pracowała także dla takich firm, jak Samsung Electronics Polska oraz ITI Neovision (Platforma n).

Spin-off serialu „Skazana”!

Już w przyszłym roku w **Playerze** zadebiutuje **spin-off „Skazanej”**. „**Pati**” – to historia Patrycji Cichy zanim trafiła do więzienia. „**Pati**”, w którą wciela się **Ola Adamska** to koleżanka Alicji Mazur spod celi. Swoją charakterem, bezczelnością, poczuciem humoru i niepowtarzalnym stylem bycia podbiła serca widzów „Skazanej” i Playera. Odsiedziała już pięć z ośmiu lat wyroku. Wkrótce

użytkownicy Playera dowiedzą się, jak doszło do tego, że trafiła do więzienia.

Główna bohaterka zanim została pozbawiona wolności, nie miała najłatwiejszej sytuacji życiowej, głównie za sprawą kompletnie niepokładanej i nieodpowiedzialnej matki – Julity. To na „**Pati**” spada obowiązek zajmowania się młodszym rodzeństwem – Natalką i Natankiem oraz matką uwikłaną

w przestępczy świat i narkotyki. Pomimo przeciwności, nie rezygnuje jednak z walki o marzenia. W obsadzie oprócz **Aleksandry Adamskiej** pojawią się też między innymi **Konrad Eleryk**, **Agniesz-**

ka Przepiórska, **Natalia Wolska**, **Fryderyk Surowiec**, **Ewa Gawryluk**, **Marek Richter** i **Magdalena Walach**. Projekt „**Pati**” od początku rozwijany jest przez Zespół Produkcji Fabularnej. Scenariusz powstał we współpracy ze scenarzystkami serialu „Skazana”. Za reżyserię odpowiada **Bartek Ignaciuk** („Podatek od miłości”, „Wielka woda”), a za zdjęcia **Klaudiusz Dwulit** („Furioza”).

Świąteczne oferty Polsat Box

Polsat Box przygotował świąteczne promocje, w ramach których klienci otrzymają na start 6 m-cy wybranej przez siebie oferty telewizyjnej bez opłat. W nowych propozycjach telewizji satelitarnej i dostępnej przez internet znalazło się bogactwo popularnych kanałów, stacje premium z kinowymi hitami i najpopular-

niejszymi wydarzeniami sportowymi oraz usługi **Disney+** i **HBO Max**. Promocja „**Telewizja na start 6 miesięcy bez opłat**” obowiązuje w każdej z 4 oferowanych technologii: satelitarnej, kablowej IPTV, internetowej OTT z dekoderniem oraz naziemnej. Elastyczna oferta Polsat Box pozwala tworzyć swoje zestawy, dopasowane do potrzeb konkretnej rodziny, na bazie dowolnego pakietu podstawowego (S, M, L w TV satelitarnej/kablowej IPTV lub Wygodny, Komfortowy, Bogaty w TV internetowej OTT) i dodatkowych pakietów tematycznych, np. **Polsat Sport Premium**, **Eleven Sports** czy **HBO** i **HBO Max**. Każdą z ofert można wybrać w wariantach z **Disney+** i do każdej z nich można dobrać nowoczesny dekoderniem 4K z opłatą już od 49 zł.

polsat

Naszej świeckiej tradycji w tym roku też stanie się zadość i Kevin będzie gościem naszych widzów w wigilijny wieczór (film „Kevin sam w domu” pokażemy w sobotę, 24 grudnia, o godz. 20.00 i powtórzymy w świąteczną niedzielę, 25 grudnia, o godz. 16.15). Ale zbliżające się Święta to okazja do filmowych spotkań z wieloma

niemniej fascynującymi bohaterami w takich kinowych hitach, jak: „Han Solo: Gwiezdne wojny – historie”, „Dlaczego on?” czy „Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw”.

Szczególnie jednak polecamy premierowe pokazy filmów: „Last Christmas” (22 grudnia) i „O YETI!” (25 grudnia). Nowy

Rok, nadchodzący miesiąc na antenie głównej to równie interesująca oferta filmowa z takimi nowościami, jak: animowany hit „Sekretne życie zwierzątek domowych” (1 stycznia 2023 r.), komedia romantyczna „To skomplikowane” (12 stycznia 2023 r.) z brawurową kreacją Meryl Streep oraz m.in. najnowszy „Doktor Dolittle” (14 stycznia 2023 r.).

polsat film

Na kanale **Polsat Film** nadchodzące Boże Narodzenie upłynie pod znakiem specjalnych świątecznych, kulturalnych już animacji: „Kung Fu Panda: Święta, święta i Po”, „Epoka lodow-

cowa: Mamucia gwiazdka” i „Jak wytresować smoka: Święta w domu”. Ponadto, mamy w świątecznym repertuarze kilkanaście aktorskich filmów, m.in.: „Świąteczna gorączka”, „Święta Last Minute” i „Kevin sam w Nowym Jorku”(!): Ozdobą tygodnia przedsylwestrowego będzie „Pretty Woman”. W Sylwestra natomiast polskie Gwiazdy – z filmów: „Jak poślubić milionera”, „Jak zostać gwiazdą”, „Swingersi” i „PolandJa”. W styczniu 2023 na naszej antenie pokażemy serię filmów, zapoczątkowanych „Planetą

małp”. Startujemy w niedzielny wieczór, 8 stycznia 2023 r. „Planetę małp” wyreżyserował jeden z najoryginalniejszych hollywoodzkich twórców, Tim Burton. To widowisko science-fiction odniosło wielki sukces komercyjny, co zaowocowało kontynuacją: „Geneza planety małp” (15 stycznia) z Jamesem Franco, Andy’em Serkisé i Freidą Pinto; „Ewolucja planety małp” (22 stycznia) z Gary’em Oldmanem i Jasonem Clarke’em; „Wojna o planetę małp” (29 stycznia) z Woodym Harrelsonem w jednej z głównych ról.

polsat seriale

Na kanale Polsat Seriale z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia przygotowaliśmy dla naszych widzów kilka serialowych prezentów. W wigilijny sobotę, 24 grudnia i w pierwszy świąteczny dzień – w niedzielę, 25 grudnia zapraszamy na specjalny pokaz serialu „Przjaciółki” – premiero-

wo, po 6 odcinków każdego dnia (od godziny 17:00) zaprezentujemy cały 19. sezon. Natomiast w drugi świąteczny dzień, w **poniedziałek, 26 grudnia**, od wczesnych godzin porannych (godz. 6.00) do późnych nocnych (godz. 23.30) pokażemy aż 36 odcinków serialu „Kowalscy kontra Kowalscy”. Nie tylko fanów talentu aktorskiego Piotra Adamczyka ucieszy też zapewne kolejna nasza propozycja specjalna, czyli cały miniserial „Mayday”

(od godz. 21.00) w sylwestrowy wieczór.

polsat 2

Na kanale Polsat 2 w grudniu br. i styczniu 2023 r. prezentujemy premierowe odcinki 2. sezonu serialu „48H. Zaginieni” – nowe ekscytujące zagadki kryminalne, wciągające perypetie prywatne głównych bohaterów i interesują-

ce Nowe Twarze. „48h. Zaginieni” to serial docu-crime. Opowiada

o pracy policyjnej grupy operacyjnej ds. osób zaginionych. Największym wrogiem tych policjantów jest czas – w przypadku zaginięć liczy się pierwsze 48 godzin. Potem może być już za późno, by odnaleźć poszukiwanych w dobrym zdrowiu. W Policyjnym Centrum Poszukiwania Zaginionych pracują najwyższej klasy profesjonalści!

30 lat polsat

Dziękujemy,
że jesteście z nami!

Daredevil

W filmie **Ben Affleck** wciela się w superbohatera z komiksów Marvela. Matt Murdock jest niewidomy jednak jego pozostałe zmysły zyskały nadludzką wrażliwość. Matt jest adwokatem i stoi po stronie prawa, nocami zaś przekształca się w Daredevila, superbohatera wymierzającego

sprawiedliwość na własną rękę. Ukochaną Daredevila jest piękna mistrzyni sztuk walki, Elektra (**Jennifer Garner**). Kiedy jej rodzina staje się celem bezwzględnych zabójców, Daredevil musi pogodzić się ze stratą ukochanej.

PREMIERA: 18 GRUDNIA, GODZ. 20.00.

Chicago MED

W serialu Will Halstead (**Nick Gehlfuss**) rozpoczyna pracę na ostrym dyżurze w szpitalu. Jego opiekunem zostaje dr pediatrii, Natalie Manning (**Torrey DeVitto**). Tymczasem dr Connor Rhodes (**Colin Donnell**) przenosi się na oddział kardiochirurgii, a psychiatra dr Daniel Charles (**Oliver**

Platt) uczy swoją stażystkę, Sarah Reese (**Rachel DiPillo**), tajemnic

ludzkiego umysłu. Lekarze codziennie walczą o życie swoich pacjentów, nawiązują przyjaźnie i starają się oddzielić swoje problemy rodzinne od zawodowych.

PREMIERA: 12 GRUDNIA, GODZ. 19.15; KOLEJNE ODCINKI: OD PONIEDZIAŁKU

DO CZWARTKU O GODZ. 19.15 I 20.10

A.X.L.

A.X.L. to ściśle tajny Robot-Pies, stworzony przez naukowców do ochrony żołnierzy w walkach. Wynalazek zawiera jedną z najbardziej zaawansowanych sztucznych inteligencji na świecie. Nieudany eksperyment sprawia, że maszyna wydostaje się z ośrodka badawczego i trafia na środek amerykańskich bez-

droży, gdzie odnajduje ją Miles (**Alex Neustaedter**). Chłopak zaprzyjaźnia się z robotem i odkrywa jego funkcje specjalne, uruchamiając tryb przywiązania do partnera. Razem zaczynają tworzyć zgraną drużynę. Przyjaciele zmuszeni są jednak stanąć oko w oko z wojskowymi, którzy pragną odzyskać swoje dzieło.

PREMIERA: 31 GRUDNIA, GODZ. 20.00

DOC: w twoich rękach

Włoski serial medyczny. Lekarz i szef oddziału wewnętrznego szpitala, Andrea Fanti (**Luca Argentero**), traci pamięć w wyniku postrzału w głowę. Andrea nie

pamięta nic z ostatnich 12 lat życia. Poddaje się rehabilitacji na swoim starym oddziale, a wkrótce potem zostaje asystentem swoich byłych stażystów. Kiedyś budzący postrach szef, dziś musi zmierzyć się z nową rolą w szpitalu oraz walką o odzyskanie pamięci i rodziny.

PREMIERA: 19 GRUDNIA, GODZ. 20.00; KOLEJNE ODCINKI: W ŚRODY O GODZ. 19.50

CANAL+
PREMIUM

KRUK. Jak tu ciemno

SERIAL KRYMINALNY, POLSKA 2022, REŻ: MACIEJ PIEPRZYCA, ADRIAN PANEK, OBSADA: MICHAŁ ŻURAWSKI, MAGDALENA KOLEŚNIK, KINGA PREIS, CEZARY KOSIŃSKI, TOMASZ SAPRYK

Jeden z najpopularniejszych i najlepszych polskich seriali kryminalnych ostatnich lat - KRUK wraca w trzeciej, finałowej odsłonie. Zmęczony, zniszczony przez traumatyczne doświadczenia komisarz Adam Kruk jeszcze raz musi podjąć śledztwo. Tym razem już na własną rękę, bez wsparcia policji, z której odszedł. Metafizyczne, a zarazem realne i brutalne do bólu Podlasie jeszcze raz stanie się świadkiem wstrząsających wydarzeń. Czy Kruk znajdzie w sobie dość siły? Tym bardziej że część czasu i energii musi przecież poświęcić opiece nad synkiem...

EMISJA: OD 9 GRUDNIA, W PIĄTKI, GODZ. 21.00

Kryptonim Polska

SERIAL KOMEDIOWY, POLSKA 2022, REŻ. PIOTR KUMIK, OBSADA: MAGDALENA MAŚCIANICA I MACIEJ MUSIAŁOWSKI, BORYS SZYC, MATEUSZ KRÓL, CEZARY PAZURA, PIOTR CYRWUS, ANTONI KRÓLIKOWSKI.

Serialowa wersja jednej z najzabawniejszych polskich komedii tego roku. Oto znana od wieków opowieść o miłości, która pokonuje wszelkie podziały (tak, to to samo, co już opisywał Szekspir w „Romeo i Julii”). Tyle że zamiast Weroni mamy Białystok, a zamiast dwóch wielkich skłóconych rodów mamy polskich narodowców i lewicowych aktywistów. Opowieść o ich miłości może być oczywiście miejscami zabawna, ale głównie śmiejemy się tu z lokalnego oddziału ZMR (Zrzeszenia Młodzieży Radykalnej). Ich rozmowy, ich metody, ich charakter, ich niepowodzenia to przezabawnie pokazana w (miejmy nadzieję) krzywym zwierciadle codzienność prowincjonalnych narodowców.

EMISJA: OD 15 GRUDNIA, W CZWARTKI, GODZ. 21.00

Każdy wie lepiej

KOMEDIA, POLSKA 2022, REŻ. MICHAŁ ROGALSKI, OBSADA: JOANNA KULIG, MICHAŁ CZERNECKI, ANDRZEJ SEWERYN, GRAŻYNA SZAPOŁOWSKA, MACIEJ MUSIAŁOWSKI, JULIA WYSZYŃSKA. Żyjemy w czasach, gdy coraz częściej powstają tzw. patchworkowe rodziny. Ona i on bardzo się kochają, ale niestety spotkali się, gdy oboje mają już spory bagaż doświadczeń (a w nim m.in.

poprzednich małżonków, dzieci, teściów...). To oczywiście świetny materiał na komedię i właśnie z takim tematem mistrzowsko zmierzili się polscy twórcy. Ania ma córkę z poprzedniego małżeństwa i męczącego ex-męża. Grzesiek zaś ex-żonę nie wylewającą za kołnierz, dwójkę dzieci i strasznie zaborczych rodziców. Wreszcie zdecydowali się zamieszkać razem. Czy ich miłość jest na tyle silna, by przetrwać?

PREMIERA: 31 GRUDNIA, GODZ. 21.00

CANAL+
DOKUMENT

Przykrywkowcy. Podwójna gra

SERIAL DOKUMENTALNY, POLSKA 2022, REŻ. SYLWESTER LATKOWSKI. Tytułowi „przykrywkowcy” to policjanci, którzy z pełnym zaangażowaniem udają przestępców, by zdobyć zaufanie w środowisku i rozpracować je od środka. Dziesiątki filmów fabularnych

opowiada o takich akcjach i takich bohaterach. Tym razem jednak nie mamy do czynienia z fabułą. To serial dokumentalny, w którym udało się dotrzeć do prawdziwych

operacji specjalnych, do materiałów i świadków z tajnych policyjnych akcji. To okazja, by przekonać się, że prawda jest zupełnie inna niż kolorowe przygody na ekranie, ale równocześnie często jest jeszcze bardziej fascynująca. A może raczej przerażająca...

PREMIEROWE ODCINKI: OD 7 GRUDNIA, W ŚRODY, GODZ. 20.00

BBC
BRIT

Wynalazki, które zmieniły świat (sezon 1.)

Fascynująca podróż przez historię naszej cywilizacji opowiedziana z perspektywy sześciu wynalaz-

ków technologicznych: samochodu, samolotu, smartfona, rakiety, robota oraz teleskopu. W XXI wieku ich istnienie oraz sposoby zastosowania są dla nas oczywi-

ste, ale historia nie zawsze znana. Twórcy programu poddają ją więc szczegółowej analizie, żeby przybliżyć widzom genezę oraz etapy powstawania każdego z nich. Wynalazki te są bowiem owocem setek lat odkryć, eksperymentów, błędów oraz przypadków, dzięki którym kolejne pokolenia mogły przyczynić się do ich stworzenia.

**EMISJA: OD 15 GRUDNIA,
GODZ. 22.00**

BBC
earth

Brian Cox: siedem dni na Marsie (sezon 1.)

Profesor Brian Cox spełnia swoje marzenie z dzieciństwa. Ma możliwość przyjrzeć się z bliska pracy należącego do NASA Laboratorium Napędu Odrzutowego prowadzącego misję Mars 2020. To jedna z najbardziej ambitnych misji kosmicznych mająca na celu sprawdzenie, czy na Czer-

wonej Planecie istniało życie. W latach 80. młody Brian napisał do słynnego laboratorium z prośbą o przesłanie kilku zdjęć z sond Voyager i Viking badających powierzchnię Marsa. Zdjęcia owe stały się dla małego naukowca wielką inspiracją oraz utwierdziły go w wyborze ścieżki życiowej. Ponad 40 lat później wraz z nim zaglądamy do placówek NASA, za kulisy laboratorium oraz do miejsc, gdzie wcześniej nie zawitała żadna ekipa telewizyjna. Brian przez tydzień śledzi poczynania zespołu kierującego łazikiem Perseverance oraz śmigłowcem Ingenuity – pierwszym pojazdem latającym, który odwiedził inną planetę. Misją

Perseverance jest szukanie śladów dawnego życia w okolicach krateru Jezero, który 3.8 miliona lat temu był wypełniony wodą. Jeśli jego misja się powiedzie, może to zmienić wiele w kwestii naszego pojmowania Wszechświata i rzucić nowe światło na teorię naszego pochodzenia...

**EMISJA: OD 12 GRUDNIA,
GODZ. 19.55**

BBC
lifestyle

Jamie and Jimmy's Food Fight Club (sezon 2.)

Drugi sezon programu, w którym dwaj przyjaciele z dzieciństwa, Jamie Oliver i Jimmy Doherty, zakładają rękawy i wyruszają na kulinarn-

ne przygody po Europie. Podczas wojaży promują uwielbiane przez siebie wypieki i potrawy. Z kolei do swojego centrum dowodzenia, czyli budki w Southend Pier, zapraszają gwiazdy showbiznesu i proszą je o przygotowanie swoich ulubionych dań. Wśród znamienitych gości są m.in. słynny sprinter Usain Bolt oraz aktorka Sienna Miller

**EMISJA: OD 13 GRUDNIA,
GODZ. 17.50**

Cbeebies
BBC

Pirackie potyczki (sezon 8.)

Grupa odważnych dzieci pod dowództwem piratki Gem bierze

udział w różnego rodzaju grach zespołowych, by odzyskać zrabowane klejnoty. Niegrzeczni piraci

próbują im w tym przeszkodzić. Gdy młodzi uczestnicy odnajdą wszystkie skarby, jeden z piratów zostaje skazany na okrutną karę — musi wskoczyć prosto do zbiornika z paskudną, zieloną papką! To już ósmy sezon teleturnieju rozgrywanego się na pokładzie wraku statku.

**EMISJA: OD 5 GRUDNIA,
GODZ. 15.35**

BBC
**MROŻNA
PLANETA
II**

NIEDZIELE 11:00
PREMIERA 1 STYCZNIA 2023

BBC earth

Dystrybucja BBC Studios Polska

Krzysztof Giczewski: krzysztof.giczewski@bbc.com, +48 696 004 399

Zbigniew Pruski: zbigniew.pruski@bbc.com, +48 600 094 631

Detroit

DRAMAT, USA 2017, REŻ. KATHRYN BIGELOW, OBSADA: JOHN BOYEGA, JACK REYNOR, WILL POULTER, ANTHONY MACKIE
23 lipca 1967 roku. Wczesnym rankiem policja wpada do nielegalnego nocnego baru, w którym

odbywa się powitanie czarnoskórych żołnierzy powracających z Wietnamu. Wielu z nich trafia do więzienia. Rozwścieczeni klienci lokalu atakują interweniujących funkcjonariuszy. Te działania dają początek krwawym zamieszkom, które trwają pięć dni. Do akcji wkraczają Gwardia Narodowa stanu Michigan oraz armia USA.

EMISJA: 3 GRUDNIA, GODZ. 21.00

Gorący pościg

AKCJA, KOMEDIA, KRYMINAŁ, USA 2015, REŻ. ANNE FLETCHER, OBSADA: SOFÍA VERGARA, REESE WITHERSPOON

Daniella jest wdową po szefie kartelu narkotykowego. Kobieta, chcąc uniknąć więzienia, decyduje się na współpracę z policją. Ma otrzymać status świadka

koronnego. Do sądu eskortuje ją niezdarna policjantka, Rose. Nieudolny duet musi stawić czoło skorumpowanym stróżom prawa i bandytom, którzy zrobią wiele, by pozbyć się Danielli. Rozpoczyna się pełna zaskakujących zwrotów akcji gonitwa przez cały Teksas.

EMISJA: 4 GRUDNIA, GODZ. 21.00

Ben-Hur

AKCJA, PRZYGODOWA, DRAMAT, USA 2016, REŻ. TIMUR BEKMAMBETOV, OBSADA:

JACK HUSTON, TOBY KEBBELL, RODRIGO SANTORO, NAZANIN BONIADI, MORGAN FREEMAN
30 rok n.e. Do Jerozolimy przyjeżdża trybun Messala, który ma rozprawić się z zyskującymi coraz szersze wpływy buntownikami.

O pomoc w stłumieniu rebelii prosi przybranego brata, Ben-Hura, ten jednak odmawia i oskarżony o zdradę zostaje skazany na niewolniczy żywot galernika. Przy życiu trzyma go pragnienie zemsty i powrotu do ukochanej.

EMISJA: 24 GRUDNIA, GODZ. 21.00

Rocky

DRAMAT, SPORTOWY, USA 1976, REŻ. JOHN G. AVILDSSEN, OBSADA: SYLVESTER STALLONE, CARL WEATHERS, TALIA SHIRE, BURGESS MEREDITH, BURT YOUNG
Filadelfia. Rocky Balboa (Sylvester Stallone) to walczący

o przetrwanie początkujący bokser, który wciąż czeka na swoją szansę. Zarabia na życie jako windykator długów, z trudem utrzymując się na powierzchni. Pewnego dnia w mieście pojawia się mistrz wagi ciężkiej, Apollo Creed (Carl Weathers). Jego menedżerowie chcą zorganizować pokazową walkę między championem a początkującym bokserem.

EMISJA: 31 GRUDNIA, GODZ. 11.35

Sploty nienawiści

DRAMAT, TURCJA 2016, OBSADA: VAHIDE PERÇİN, CANSU TOSUN, TALAT BULUT

Cennet jako młoda dziewczyna zostaje zmuszona do małżeństwa w roli drugiej żony. Po ślubie

kobieta rodzi jednego chłopca i trzy dziewczynki. Pierwsza żona,

Hanim, zabiera chłopca i wychowuje go jak własne dziecko. Cennet nie może zdradzić, że jest jego prawdziwą matką i wychowuje tylko trzy córki. Kobieta walczy o przetrwanie w społeczeństwie, w którym dominują mężczyźni, a kobiety nie mają prawa głosu.

EMISJE: OD 28 LISTOPADA, GODZ. 16.00

Europa z powietrza: Boże Narodzenie

Świąteczna atmosfera ma wiele obliczy. Specjalne wydanie popularnej produkcji National Geographic pozwoli zobaczyć święta Bożego Narodzenia z perspektywy lotu zaprzęgu Świętego Mikołaja. W godzinnym programie przemierzmy Europę, dostrzegając jej różnorodność nie tylko pod względem geograficznym, ale i kulturowym. Przeniesiemy się do Wielkiej Brytanii, by tam podziwiać nadbrzeżne iluminacje nadbrzeżne, a także do

Finlandii, gdzie kamery podążą za stadami reniferów i Świętego Mikołaja. Ponadto przelecimy nad Starym Kontynentem w poszukiwaniu najpiękniejszego i najbardziej ekstrawaganckiego jarmarku bożonarodzeniowego. Będzie dużo światełek, śniegu i prawdziwych fajerwerków!

PREMIERA: 4 GRUDNIA, GODZ. 12.00

Plemienna szkoła przetrwania: Mekong

Hazen Audel to instruktor survivalu, ale też biolog, który razem z kamerami National Geographic wybiera się do najdzikszych

i najniebezpieczniejszych miejsc świata. Kluczowym elementem. Ważnym elementem jego ekstremalnych eskapad są spotkania Audela z miejscowymi plemionami, od których prowadzący pobiera cenne nauki. Wszystko to z poszanowaniem tradycji tamtejszych ludów. Tym razem Hazen podróżuje przez dorzecza Mekongu, jednej z najdłuższych i najbardziej bioróżnorodnych rzek w Azji. W premierowych odcinkach bohater pokonuje groźne wapienne szczyty, ciemne podtopione jaskinie, a także zapuszcza się w głąb pradawnych lasów Laosu w poszukiwaniu sezonowych grzybów.

PREMIERY: OD 13 GRUDNIA, WE WTORKI, GODZ. 21.00

Wyprawa na dno

Zawód nurka, który bada podwodne tajemnice, to połączenie profesji detektywa, historyka i sportowca ekstremalnego. Wysoko wyspecjalizowani fachowcy schodzą nawet kilkadziesiąt metrów pod wodę, by tam – wspierani przez najnowsze technologie – odkrywać tajemni-

czy świat zaginionych skarbów. W grudniowych odcinkach wraz ze światowej klasy ekspertami przeniesiemy się m.in. na pokład zatopionego XIX-wiecznego parowca z Nebraski, na którym badacze odkryli ponad 500 000 artefaktów. Do kogo tak naprawdę należy wartość pół miliarda dolarów znalezisko – do odkrywców, do państwa na terenie którego leżało, a może do jeszcze innego podmiotu?

PREMIERY: W ŚRODY, GODZ. 22.00

Gordon Ramsay: Świat na talerzu

Jedna z największych gwiazd programów kulinarnych, Gordon Ramsay, znów przemierza świat w poszukiwaniu sekretów tradycyjnych przepisów – tym razem odkrywa sekrety z własnego ogródka i eksploruje dziedzictwo kulinarne Wielkiej Brytanii. W tym celu udaje się na północne wybrze-

że kanału La Manche, gdzie przy okazji odkrywa, w jaki sposób robotnicza historia regionu odcisnęła się na dostępnych tu obecnie składnikach. W jego kulinarnej wyprawie nie zabraknie elementu rywalizacji. Za przewodnika służą mu jego dawni uczniowie, m.in. protegowany Paul Ainsworth, z którymi Gordon staje do konkursu. Ramsay wysła też swoją córkę Tilly z grupą przyjaciół do Kostaryki z misją zgłębienia tajników tamtejszej kuchni. Ona również będzie miała okazję udowodnić, że potrafi gotować lepiej od taty!

PREMIERY: OD 4 GRUDNIA, W NIEDZIELE, GODZ. 11.00

Lodowi wikingowie (sezon 3.)

3. sezon programu opowiadającego o pełnym przygód i niebezpieczeństw życiu ludzi zajmujących się komercyjnymi połowami pod lodem na jeziorze Winnipeg. Rodzina Kristjansonów wybiera się na Islandię, aby odkryć swoje korzenie, poznać kraj przodków

i nauczyć się czegoś nowego o dawnych sposobach łowienia ryb. Tymczasem na jeziorze Winnipeg panują bardzo trudne

warunki, które uniemożliwiają normalną pracę. Nikt się jednak nie poddaje. Rybacy wracają do znanych sobie miejsc połowów, starając się zdążyć przed konkurencją. W tej serii zobaczymy, jak kształtuje się prawdziwy duch wikingów – wszyscy dają z siebie wszystko!
PREMIERA: 6 GRUDNIA, GODZ. 21.00

Wojna światowa: 1914-1945 (sezon 1.)

Ten oryginalny serial prezentuje nietypowe podejście do najbardziej gwałtownych i krwawych wydarzeń współczesnej historii, ukazując je z nowej perspektywy. Nie jako dwie wojny światowe, ale jedną opowieść o błędach, ambicji i odwadze. Postrzegając dwie wojny światowe jako pojedynczy konflikt, możemy inaczej spojrzeć na ich przyczyny i skut-

ki. Dzięki temu lepiej zrozumieemy, jak te wydarzenia zmieniły świat i w jaki sposób uczyły go takim, jakim go znamy — od upadku dawnych imperiów po zmianę równowagi sił – spadku znaczenia Europy i wzrostu roli Azji i Stanów Zjednoczonych. Autorzy serii starają się spojrzeć na historię wojen z perspektywy czasu, aby pokazać nam, dlaczego świat pozostawał

w stanie wojny przez tak dużą część dwudziestego stulecia.
PREMIERA: 5 GRUDNIA, GODZ. 22.00

Weterynarz z Yorkshire (sezon 11.)

Dramaty i żarty, śmiech i łzy. Wracamy do dwóch pełnych życia klinik weterynaryjnych. Peter Wright — który był uczniem samego słynnego Jamesa Herriota — dziś prowadzi przychodnię swojego mentora w Thirsk. Jego były partner, Julian Norton, pracuje w pobliskim Boroughbridge. Peter

i Julian, z pomocą swoich współpracowników, zajmują się — co rzadkie w dzisiejszych czasach — zarówno zwierzkami domowymi, jak zwierzkami gospodarskimi

i dzikimi. Ale w ich pracy ważni są także ludzie: przez całą serię przewijają się plejada barwnych postaci, od dzieci i miłych starszych pań, po konkretnych, mało-mównych i prostolinijnych farmerów. Razem z lekarzami odwiedzimy najbardziej odległe farmy położone w pięknym Yorkshire. Niezależnie od pogody nasi weterynarze kontynuują tradycję Jamesa Herriota: leczą wszystkie stworzenia duże i małe.
KONTYNUACJA: OD 4 GRUDNIA, GODZ. 18.00

LALIGA SANTANDER

Niespełna dwa tygodnie po finale Mistrzostw Świata w Katarze wielkie gwiazdy futbolu powrócą do rywalizacji na boiskach LaLiga Santander. Obecny sezon hiszpańskiej ekstraklasy został zdominowany przez piłkarskie potęgi – **Real Madryt** ze zdobywcą Złotej Piłki Karimem Benzemą na czele oraz **FC Barcelonę**, której czołowym zawodnikiem jest **Robert Lewandowski**. W nadchodzącym miesiącu przed sporym wyzwaniem staną Królewscy, którzy zmierzą się na wyjeździe z **Realem Valladolid (31 grudnia)**. Piłkarze trenera Carlo Ancelotiego muszą być bardzo czujni, bo drużyna z Valladolid jest szczególnie groźna na własnym stadionie, gdzie wygrała trzy ostatnie mecze, a poprzedniej

porażki w roli gospodarza doznała w połowie września. Ekipa ze stolicy liczy, że zwycięstwo zapewni jej skuteczna czwórka: Karim Benzema, Vinicius Júnior, Federico Valverde i Rodrygo. Czy asy z Madrytu przechrzta doświadczoną defensywę Los Pucelanos?

LIGUE 1 UBER EATS

Paris Saint-Germain zalicza fantastyczne rozgrywki w Ligue 1 Uber Eats, ale jego przewaga nad grupą pościgową nie jest na razie bezpieczna. Głównym rywalem drużyny ze stolicy Francji jest rewelacyjne **RC Lens** **Przemysław Frankowski**, **Adama Buksy** i **Łukasza Poręby**. Ostatniego słowa w walce o tytuł nie powiedziały także inne zespoły, jak choćby **Stade Rennais**, **Olympique Marsylia** czy **AS Monaco**. Pod koniec grudnia odbędzie się pełna

kolejka spotkań, w której ciekawie zapowiada się starcie **PSG** z **RC Strasbourg Alsace (28 grudnia)**. Paryżanie nadal mają w pamięci kwietniową wyprawę na Stade de la Meinau, kiedy zaledwie zremisowali z ekipą ze Strasbourga 3:3. Tym razem kibice również mogą spodziewać się wielu trafień z obu stron, ponieważ na boisku pojawią się tak skuteczni zawodnicy, jak Lionel Messi, Kylian Mbappé, Neymar, Kevin Gameiro czy Habib Diallo. Ta piątka od sierpnia zdobyła w lidze francuskiej w sumie aż 41 bramek.

LIGA PORTUGAL Najważniejsza transmisja:

SL Benfica, **FC Porto** oraz **SC Braga** to zespoły, które wiodą prym w obecnych rozgrywkach ligi portugalskiej, ale w grze o mistrzostwo kraju wciąż pozostaje kilka innych drużyn. Nadchodzące tygodnie zapowiadają się ekscytująco

i każdy punkt będzie na wagę złota. W kluczowym dla układu w czołówce tabeli meczu **Braga** podejmie **Benfikę (28 grudnia)**. Klub z Lizbony będzie chciał przedłużyć swoją imponującą, trwającą od 1 kwietnia, passę meczów bez porażki na wyjeździe. Może to być jednak trudne, bo ostatnią ekipą, z którą przegrali poza własnym stadionem była właśnie SC Braga. Ozdobą tego spotkania będzie konfrontacja najlepszych strzelców obu zespołów – Ricardo Horty w barwach gospodarzy z Gonçalo Ramosem po stronie gości.

JUPILER PRO LEAGUE (Liga belgijska)

Club Brugge KV – Oud-Heverlee Leuven, Na półmetku rundy zasadniczej Jupiler Pro League na pierwszym miejscu w tabeli jest **KRC Genk** z niezwykle skutecznym Paulem Onuachu na czele. Głównymi konkurentami tego klubu w rywalizacji o mistrzostwo Belgii są **Royal Antwerp FC**, **Royale Union Saint-Gilloise** oraz broniący tytułu **Club Brugge KV**. W grudniu wszystkie wspomniane drużyny rozegrają istotne spotkania, ale na pierwszy plan wysuwa się konfrontacja **Club Brugge** z ekipą **Aleksandra Buksy**, **Oud-Heverlee Leuven (23 grudnia)**. Zespół z Brugii będzie faworytem, jednak musi bardzo uważać na Mario Gonzáleza, który latem dołączył do klubu z Heverlee i szybko stał się jego największą gwiazdą. Czy piłkarze trenera Carla Hoefkensa powstrzymają jednego z głównych kandydatów do tytułu króla strzelców ligi belgijskiej?

Bezpieczniejsi, nowocześni i społecznie odpowiedzialni

TEKST MAREK NOWAK

Czwarty z tegorocznych Lokalnych Zjazdów MiSOT, tym razem odbywający się w Poznaniu, był podsumowaniem cyklu wydarzeń dedykowanych małym i średnim operatorom telekomunikacyjnym.

Przez ostatnie trzy dni listopada uczestnicy zjazdu brali udział w merytorycznych dyskusjach, spotkaniach i szkoleniach. Głównymi tematami poruszonymi podczas wydarzenia były: cyberbezpieczeństwo, społeczna odpowiedzialność biznesu lokalnych operatorów oraz technologia LoRaWAN, która ma wspierać rozwój polskiego Internetu Rzeczy.

Po pierwsze bezpieczeństwo

Gdy odbywał się zjazd w Poznaniu, prezes Rady Ministrów przedłużył okres obowiązywania trzeciego stopnia alarmowego CRP (CHARLIE-CRP) na terytorium całego kraju. Został też wprowadzony drugi stopień alarmowy BRAVO. Nie można się zatem dziwić, że wielu specjalistów wskazuje cyberbezpieczeństwo jako jedno z głównych zadań, które należałoby wyznaczyć na rok 2023 dla wszystkich operatorów telekomunikacyjnych. Grupa MiSOT odpowiedziała na te zagrożenia stworzeniem systemu tSEC, który wyszedł spod ręki spółki Projekt MdS, od lat zajmującej się rozwiązaniami z zakresu cyberbezpieczeństwa operatorów. W tSEC zostały

Uczestnicy panelu – Czy powinniśmy się bać 2023 roku? Perspektywy dla branży telekomunikacyjnej oraz Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych

O bezpieczeństwie informacji w zderzeniu z konkurencją mówi Marcin Zemła

zintegrowane dwie podstawowe funkcjonalności związane z cyberbezpieczeństwem. Z jednej strony jest to monitorowanie i analiza ruchu sieciowego w celu wykrywania zagrożeń, anomalii, incydentów i minimalizowania ich negatywnych następstw, a z drugiej - wspomaganie zarządzania bezpieczeństwem informacji i ciągłością działania w oparciu o analizę ryzyka.

– Zintegrowany system bezpieczeństwa zasobów i procesów dla wspólnoty MiSOT jest naszą przemysłową odpowiedzią na aktualną sytuację, szczególnie w kontekście utrzymującego

Prezentacja – „Jak i kiedy komercyjnie wykorzystamy polską LoRaWAN”? Rozwój projektu, udział operatorów

się stanu zagrożenia cyberbezpieczeństwa, a także kolejnych niesprzyjających zmian otoczenia prawnego – podkreśla **Marcin Zemła, pełnomocnik ds. bezpieczeństwa z ramienia Projektu MdS.**

Technologia przyszłości

W ramach szeroko omawianego na każdym z Lokalnych Zjazdów MiSOT przedsięwzięcia - **Polski Internet Rzeczy** - trwa natomiast budowa polskiej sieci **LoRaWAN**. Nadajniki systemu komunikacji bezprzewodowej dalekiego zasięgu o małej mocy przez cały rok były rozsyłane do małych i średnich operatorów, a docelowo mają być obecne w każdym powiecie. Pozwoli to nie tylko na uruchomienie nowatorskich, lokalnych rozwiązań oszczędnościowych (opracowane są już np. aplikacje, dzięki którym trasa

śmieciarki obejmie tylko zapelnione pojemniki na śmieci), ale też projektów ogólnokrajowych, takich jak kompleksowe monitorowanie łańcucha dostaw.

- Technologia LoRaWAN, czyli z angielskiego Long Range Wide Area Network, opiera się na innowacyjnym podejściu do wykorzystania pasma radiowego poprzez jego szczególną modulację – mówi **Tomasz Broł, ekspert Grupy MiSOT.** – To konkretny wynalazek opracowany przez firmę Semtech. Największą innowacją, jaką oferuje, jest możliwość zbierania danych z ogromnej liczby czujników umieszczonych na niewielkim obszarze. Dzięki tej technologii wielu małych operatorów, którzy zaczynali jako małe sieci sąsiedzkie, wkrótce może stać się lokalnymi liderami inteligentnych technologii.

Hyde Park - mówi Artur Wojtysik z firmy Danar

Krzysztof Czuszek prezentuje EPIX – jeden z produktów Grupy MiSOT

Odpowiedzialni

W Poznaniu ogłoszono też rozpoczęcie kolejnej edycji konkursu **TeleOdpowiedzialny Roku 2022**. Kolejny rok z rzędu mali i średni

Sebastian Kachel

operatorzy telekomunikacyjni będą wysyłać aplikacje opisujące ich aktywność w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

– Z roku na rok rośnie zainteresowanie naszą inicjatywą i poziom przesłanych do oceny aplikacji. W edycji TeleOdpowiedzialny Roku 2021 otrzymaliśmy trzy razy więcej zgłoszeń niż w poprzedniej. Jest to najlepszym świadectwem, że mali i średni operatorzy telekomunikacyjni byli i są społecznie odpowiedzialni – mówi **Sebastian Kachel, wiceprezes Stowarzyszenia e-Południe.** Organizatorami przedsięwzięcia są Grupa MiSOT oraz Fundacja Lokalni, organizacje promujące idee społecznej odpowiedzialności biznesu w środowisku operatorskim.

Nadchodzi metaversum

OPR. AK

Ostatnio wiele mówi się o metaverse, dlatego związane z nim emocje są całkowicie uzasadnione. Metaversum stworzy wciągające wirtualne światy, w których będziemy mogli pracować, wchodzić w interakcje, a nawet do nich uciekać. Ten aspekt wirtualnej rzeczywistości (VR) stał się jej dominującą wizją choć jednocześnie dość ograniczoną.

VR zakłada, że porzucamy nasze fizyczne otoczenie i zanurzamy się w całkowicie cyfrowej rzeczywistości. O ile możemy podróżować do odległych wirtualnych światów, o tyle nasza obecność w świecie fizycznym ograniczona jest do zamkniętej lokalizacji, z przywiązanym połączeniem WiFi czy siecią bezprzewodową. Nokia jest jedną z firm wierzących w metaverse, nieograniczającą się do wirtualnych konstrukcji. Wierzy w szerszą koncepcję, która faktycznie łączy naszą cyfrową i fizyczną rzeczywistość, a nie wypiera jednej na rzecz drugiej. Metaversum przeniesie doświadczenia rozszerzonej rzeczywistości (XR) do świata poza naszymi domami i biurami. Będzie korzystać z mobilności i obsługiwać niemal nieograniczoną liczbę

użytkowników. Sprawdzi się zarówno w sferze konsumenckiej, korporacyjnej, jak i przemysłowej. Ta rzeczywistość będzie zbudowana na podstawie bardzo szczegółowych, cyfrowych bliźniaków świata fizycznego i ludzkiego. Każdy użytkownik może zdecydować się na interakcję z nimi, widząc, że jego rzeczywiste działania znajdują odzwierciedlenie w świecie cyfrowym, a wirtualne - w świecie rzeczywistym. Pozwoli nam ona na rozszerzenie naszych ludzkich osobowości, poszerzając zakres zmysłów i zwiększając nasze fizyczne możliwości.

FIFA w okularach

Przykładowo, zamiast grać w najnowszą FIFĘ na kanapie, można stworzyć mecz piłki nożnej

w technologii XR, w dowolnym miejscu. Wystarczy piłka i okulary XR, by grupa przyjaciół, na otwartej przestrzeni, zmateriałizowała przed swoimi oczami linie i słupki bramek regulaminowego boiska. Na zwykłe stroje zawodników nałożone zostałyby drużynowe barwy, dzięki czemu obie strony mogłyby się odróżniać. Wirtualny sędzia, przedstawiony jako trójwymiarowy awatar, będzie odgwizdywał faule, oceniał przewinienia i nadzorował wynik. A gdyby zabrakło jednego zawodnika w jedenastoosobowej drużynie? Cóż, aplikacja XR może wygenerować dodatkowego członka drużyny. Awatar bramkarza może nie być w stanie fizycznie dotknąć piłki, ale wirtualna nakładka pokazałaby, że

źle wykonany strzał na bramkę wyładował w rękach bramkarza.

Wirtualny architekt

Przypadki użycia metaverse w ujęciu konsumenckim są z pewnością fascynujące, ale największy potencjał jest zauważalny na rynkach wertykalnych. Dla przykładu, metaversum w przemyśle może „uwolnić” ludzi odpowiedzialnych za planowanie miasta od pracowni projektowej. Przemierzając ulice w okularach XR, architekt mógłby zidentyfikować problematyczne skrzyżowania i natychmiast przeprojektować je w świecie wirtualnym. Patrząc na skrzyżowanie przez soczewkę XR, od razu widziałby, jak przeniesienie przystanku autobusowego lub dodanie sygnalizacji świetlnej wpłynęłoby na ruch uliczny. Propozycje poszczególnych zmian byłyby agregowane i przesyłane do cyfrowego bliźniaka, obejmującego całe miasto, dzięki czemu centralni planiści mogliby zobaczyć zbiorczy wpływ tysięcy małych projektów na schematy transportowe całego obszaru miejskiego. Po zatwierdzeniu budowy, ekipy budowlane powróciłyby do cyfrowego bliźniaka, korzystając z XR, aby wskazać dokładne umiejscowienie sygnalizacji świetlnej, znaków stopu i przejść dla pieszych. Tymczasem ciekawscy przechodnie, mijając plac budowy, musieliby tylko dotknąć własnych okularów XR, aby zobaczyć gotowy projekt, nałożony na ich pole widzenia. To tylko dwa przykłady wykorzystania metaverse, jakie wyobraża sobie Nokia, ale jest ich niezliczona ilość. Czas przyjrzeć się temu, jak to osiągnąć.

Potęga sieci

Aby zrealizować tę szerszą koncepcję metaverse, potrzebne będzie wiele innowacji, np. nowe, przystępne cenowo niewielkie urządzenia XR. Potrzebne będą także potężne możliwości obliczeniowe, wysoce rozproszone systemy oprogramowania, zaawansowane narzędzia do tworzenia treści oraz nowe, innowacyjne usługi, które pozwolą wykorzystać cały potencjał metaversum. Konieczne będą rów-

nież technologie, które nie tylko wyczuwają świat fizyczny, ale także rozumieją, w jaki sposób ludzie wchodzą w interakcje z rzeczywistością cyfrową i fizyczną. Nokia prowadzi liczne badania w obszarach technologii związanych z metaverse, ale jeden z kluczowych elementów to obszar, na którym firma zna się już bardzo dobrze. Stworzenie większego metaversum wymaga odpowiedniej łączności. Potrzebujemy solidnych, elastycznych i niezwykle wydajnych sieci, a także znacznego postępu w zakresie redukcji opóźnień, szerokości pasma i szybkości.

Dzięki rozwojowi 5G położone zostały już fundamenty pod łączność, ale osiągnięcie pełnego potencjału metaversum wymaga dalszego rozwoju sieci w ciągu najbliższych 10 lat. **Obecnie sieć 5G stanowi solidne podwaliny dla metaverse, obsługując wiele początkowych zastosowań przy użyciu już dostępnych urządzeń AR oraz konsumenckich aplikacji AR na smartfonach.** Jednak, gdy w 2025 r. rozpoczną się pierwsze wdrożenia 5G-Advanced, zasięg metaversum gwałtownie się zwiększy. Dzięki 5G-Advanced po raz pierwszy zaczniemy rzeczywiście realizować XR. Nowe możliwości przetwarzania pozwolą odciążyć sieć od niektórych funkcji urządzeń, co z kolei umożliwi stosowanie gogli i okularów XR o niewielkich rozmiarach, w przeciwieństwie do niepraktycznych urządzeń montowanych na głowie. Oczekujemy, że przemysł zacznie w pełni wykorzystywać możliwości

5G-Advanced od 2025 r., łącząc nowe zaawansowane urządzenia z sieciami prywatnymi. Minie jednak kilka lat, zanim na rynku pojawią się przystępne cenowo urządzenia konsumenckie. System XR zostanie oczywiście wprowadzony również dla bezpośredniego odbiorcy, ale będzie opóźniony w stosunku do XR dla przemysłu i przedsiębiorstw.

Wizja Nokii pełniejszego metaverse od 2030 r. zaczyna łączyć się z wizją ery 6G. Zamiast stosować wirtualne nakładki na świat fizyczny, 6G pozwoli nam bezpośrednio nim manipulować za pomocą środ-

ków cyfrowych. Zapewni ona większą inteligencję sieci i świadomość aplikacji, jednocześnie znacznie zwiększając przepustowość łącza i zmniejszając opóźnienia. W ten sposób powstanie najbardziej wciągająca, holograficzna rzeczywistość metaverse, z którą synchronicznie i w sposób ciągły, będzie mogła się zetknąć nieograniczona liczba użytkowników.

Do 2030 r. XR w pełni zakorzeni się w przemyśle i przedsiębiorstwach, a my będziemy świadkami początku konsumenckiej rewolucji. Niedrogie i lekkie okulary będą produkowane masowo, wraz z całą gamą urządzeń wspomagających, które połączą świat cyfrowy z fizycznym. Metaverse również zwiększy swój zakres, skalę i zasięg. Nowe możliwości detekcji 6G pozwolą sieci na tworzenie cyfrowych bliźniaków, niemal każdego fizycznego aspektu świata w czasie rzeczywistym.

Phishing

– następna generacja

OPR. AK

Firma Netskope, lider w dziedzinie cyberbezpieczeństwa oraz SASE (Secure Access Service Edge), zaprezentowała nowe badania, które pokazują, jak powszechność aplikacji chmurowych zmienia sposób, w jaki twórcy cyberzagrożeń wykorzystują metody przeprowadzania ataków phishingowych w celu kradzieży danych.

79 proc. **użytkowników przesyła, tworzy, udostępnia lub przechowuje dane w aplikacjach w chmurze**. Od stycznia 2022 r. do maja 2022 r. liczba aplikacji, w których użytkownicy przesyłają, tworzą, udostępniają lub przechowują dane, wzrosła o 35 proc. Organizacja z 500 do 2 tys **użytkowników używa średnio 1558 odrębnych aplikacji w chmurze każdego miesiąca**. Spośród tych aplikacji 138 (9

proc.) jest wykorzystywanych do przesyłania, tworzenia, udostępniania lub przechowywania danych. Wraz ze wzrostem wielkości organizacji, liczba aplikacji odpowiednio wzrasta. Organizacje z 2 do 4 tys. **użytkowników mają średnio 204 aplikacje, natomiast organizacje z ponad 4 tys. użytkowników mają średnio 326 aplikacji**. Wzrasta również odsetek użytkowników, którzy przesyłają, tworzą, udostępniają lub przechowują dane w aplikacjach chmurowych - z 65 proc. do 79 proc. w pierwszych pięciu miesiącach 2022 r.

- Pracownicy firm zostali przeszkoleni w zakresie dostrzegania wiadomości phishingowych w wiadomościach e-mail i teks-

towych, więc twórcy cyberzagrożeń dostosowali swoje metody i zwabiają użytkowników do klikania linków phishingowych w innych, mniej spodziewanych lokalizacjach - mówi **Ray Canzanese, threat research**

director, Netskope Threat Labs.

- Choć możemy nie myśleć o możliwości ataku phishingowego podczas surfowania po internecie lub ulubionej wyszukiwarce, wszyscy musimy zachować taki sam poziom czujności i sceptycyzmu,

jak w przypadku przychodzących wiadomości e-mail, i nigdy nie wprowadzać danych uwierzytelniających lub poufnych informacji na żadnej stronie po kliknięciu

linku. Należy zawsze kierować się bezpośrednio do stron logowania. – dodaje.

Wzrost popularności fałszywych aplikacji chmurowych zewnętrznych firm

Raport Netskope ujawnia kolejną kluczową metodę phishingu: oszukiwanie użytkowników w celu udzielenia dostępu do ich danych i zasobów w chmurze za pośrednictwem fałszywych aplikacji firm zewnętrznych. Ten zarysujący się trend jest szczególnie niepokojący, ponieważ dostęp do aplikacji zewnętrznych jest wszechobecny i stanowi dużą przestrzeń do ataku. Użytkownicy końcowi w organizacjach udzielili średnio ponad 440 aplikacjom firm zewnętrznych dostępu do swoich danych i aplikacji Google, przy czym w jednej organizacji dostęp do danych miało aż 12,3

Ray Canzanese

tys. różnych wtyczek - średnio 16 wtyczek na użytkownika. Równie alarmujące jest to, że ponad 44 proc. wszystkich aplikacji firm zewnętrznych uzyskujących dostęp do dysku Google ma dostęp do wrażliwych danych lub wszystkich danych na dysku Google użytkownika - co jeszcze bardziej zachęca przestępców do tworzenia fałszywych aplikacji chmurowych firm zewnętrznych. - Nadchodzi kolejna generacja ataków phishingowych. Wraz z rozpowszechnieniem aplikacji chmurowych i zmieniającą się naturą sposobu ich wykorzystania, z rozszerzeń Chrome lub dodatków do aplikacji, użytkownicy są proszeni o autoryzację dostępu do tego, co stało się przeoczonym wektorem ataku - twierdzi **R. Canzanese**. - Ten nowy trend fałszywych aplikacji zewnętrznych jest czymś, co ściśle monitorujemy i śledzimy dla naszych klientów. Spodziewamy się, że tego typu ataki będą się z czasem nasilać, więc organizacje muszą zapewnić, że nowe ścieżki ataku, takie jak autoryzacje OAuth, są ograniczone lub zablokowane. Pracownicy powinni również być świadomi

tych ataków i analizować prośby o autoryzację w taki sam sposób, w jaki analizują e-maile i wiadomości tekstowe.

Dodatkowe kluczowe wnioski z raportu są następujące:

- **Pracownicy nadal klikają w złośliwe linki i padają ich ofiarą.** Powszechnie wiadomo, że wystarczy jedno kliknięcie, aby poważnie narazić organizację na niebezpieczeństwo. Chociaż świadomość i szkolenia w zakresie phishingu w przedsiębiorstwach są coraz bardziej powszechne, raport ujawnia, że średnio ośmiu na tysiąc użytkowników końcowych w przedsiębiorstwie kliknęło na link phishingowy lub w inny sposób próbowało uzyskać dostęp do treści phishingowych.
- **Użytkownicy są zwabiani przez fałszywe strony internetowe, które mają imitować legalne strony logowania.** Atakujący umieszczają te strony głównie na serwerach z zawartością (22 proc.), a następnie na nowo zarejestrowanych domenach (17 proc.). Gdy użytkownicy umieszczają dane osobowe na fałszywej stronie lub przyznają jej dostęp do swoich danych, napastnicy

są w stanie przechwycić nazwy użytkownika, hasła i kody uwierzytelniania wieloskładnikowego (multi-factor authentication - MFA).

- **Lokalizacja geograficzna odgrywa rolę we wskaźniku dostępu do phishingu.** Afryka i Bliski Wschód były dwoma regionami o najwyższym poziomie procentowym użytkowników uzyskujących dostęp do treści phishingowych. W Afryce odsetek użytkowników uzyskujących dostęp do treści phishingowych jest o ponad 33 proc. wyższy od średniej, a na Bliskim Wschodzie jest ponad dwukrotnie wyższy od średniej. Atakujący często wykorzystują strach, niepewność i zwątpienie (fear, uncertainty, and doubt - FUD) do projektowania przynęt phishingowych, a także próbują wykorzystać ważne informacje prasowe. Szczególnie na Bliskim Wschodzie, atakujący wydają się odnosić sukcesy w projektowaniu przynęt, które wykorzystują polityczne, społeczne i ekonomiczne kwestie dotyczące tego regionu. Statystyki zawarte w niniejszym raporcie dotyczą trzymiesięcznego okresu od 1 lipca 2022 r. do 30 września 2022 r.

3S łączy się z Play

Grupa Play staje się jeszcze silniejszym partnerem biznesowym dla średnich i dużych firm w Polsce, łącząc ekspercką wiedzę i rozwiązania 3S na rynku B2B z nowoczesną infrastrukturą telekomunikacyjną i usługami Play oraz UPC. Połączenie z 3S pozwoli Grupie Play na stworzenie jeszcze mocniejszego zespołu ekspertów wraz z kompleksową ofertą rozwiązań telekomunikacyjnych, Data Center i ICT dla biznesu. Formalna integracja spółek zakończyła się 30 listopada 2022 r., będąc kolejnym milowym krokiem po nabyciu 3S przez P4 jeszcze w 2019 r. – Połączenie unikatowych kompetencji i nowoczesnych rozwiązań 3S z Play oraz UPC Biznes otwiera nowy rozdział na rynku usług dla biznesu. Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom średnich i dużych firm, zapewniając im kompleksowe rozwiązania chmurowe, usługi mobilne i dostęp do internetu oraz narzędzia cyfrowe. Stajemy się partnerem, dzięki któremu polskie firmy mogą przyspieszyć swój rozwój i jeszcze lepiej odpowiadać na potrzeby swoich klientów. – mówi **Jarosław Helman, dyrektor Pionu B2B, członek Komitetu Wykonawczego Grupy Play**. Umowy z klientami 3S będą kontynuowane na dotychczasowych zasadach. Jednocześnie będą mogli korzystać z nowych ofert przygotowywanych przez Grupę Play. Fuzja nie oznacza likwidacji marki 3S, ani nie wpływa na działalność innych spółek z grupy 3S.

Tryb samolotowy do lamusa?

Linie lotnicze od lat wmawiają nam, że smartfony czy tablety mogą zakłócać pracę urządzeń komunikacyjnych w samolocie i na czas podróży powinny być przedstawione w tzw. tryb samolotowy. W tym samym czasie liczne badania udowadniają, że nasz telefon w niczym nie przeszkadza. Komisja Europejska poszła nawet o krok dalej. W świetle najnowszej decyzji KE, tryb samolotowy powinien nie tylko przejść całkiem do lamusa, ale jednocześnie linie lotnicze powinny zapewnić swoim pasażerom dostęp do łączności komórkowej również w trakcie lotu. Według najnowszej dyrektywy, samoloty latające

na trasach europejskich będą w najbliższych latach wyposażane w specjalne piko-nadajniki GSM, które mają zapewnić łączność ze światem wszystkim pasażerom na pokładzie. Wygląda na to, że czasy kiedy to podczas lotów jesteśmy praktycznie odcięci od internetu powoli będą przechodzić w zapomnienie. Nie tylko za sprawą Starlinka, ale również technologii 4G/5G – informuje serwis Antyweb.

Kolejne Starlinki dla Ukrainy

Polska przekazała Ukrainie **1570** systemów łączności satelitarnej **Starlink** – poinformował minister transformacji cyfrowej **Mychajło Fedorow**. – To szczególnie ważne teraz, gdy z powodu rosyjskich ostrzałów mamy problemy z energią elektryczną. Gdy znika światło, w niektórych regionach nie działają

operatorzy mobilni i dostawcy internetu – podkreślił Fedorow. Część terminali zostanie przekazana administracji na wyzwolonych terenach Ukrainy. Oprócz tego Starlinki trafiają do ukraińskich kolei, by pasażerowie i ich pracownicy mieli stabilną łączność i internet. Ponad 400 urządzeń trafiło do placówek medycznych.

Play rozszerza zasięg

Play rozszerzył dostęp do internetu światłowodowego i usług cyfrowych o kolejne 2 mln gospodarstw domowych. Dostęp do superszybkiego internetu światłowodowego w Play umożliwia zdalną pracę, naukę oraz nieograniczony i stabilny dostęp do cyfrowej rozrywki na wielu urządzeniach jednocześnie. Wraz z nim klienci mogą też korzystać z najkorzystniejszych ofert cyfrowej telewizji PLAY NOW TV z ponad 130 kanałami i możliwością korzystania z serwisów streamingowych oraz usług

mobilnych. – W Play naszym priorytetem jest oferowanie klientom najkorzystniejszego dostępu do internetu światłowodowego, usług mobilnych i cyfrowej rozrywki, zapewniając im wolność wyboru i najwyższą jakość. Dlatego konsekwentnie rozwijamy zasięg naszych cyfrowych usług w całej Polsce, by jak najwięcej klientów mogło korzystać z pełni możliwości naszej oferty i korzyści nieograniczonego dostępu do cyfrowego świata – mówi **Mikkel Noesgard, CMO Grupy Play**.

Poczta Polska ostrzega

Pocztowy Zespół powołany do reagowania na zdarzenia naruszające bezpieczeństwo w internecie – **CERT Poczta Polska** – po raz kolejny ostrzega przed oszustwami, w których wykorzystywana jest marka narodowego operatora. Wykryte działania socjotechniczne oszustów ukierunkowane są na wyłudzenie danych osobowych i kart płatniczych. W treści wprowadzających w błąd komunikatów, publikowanych w mediach społecznościowych, pojawia się fałszywa informacja dotycząca rzekomej odsprzedaży nieodebranych przez

klientów paczek Poczty Polskiej. Oszuści zachęcają do skorzystania z oferty i wpłaty niewielkiej kwoty (najczęściej od kilku do 20 zł) poprzez stronę, która wyłudza dane. Nieostrożny internauta może utracić środki zgromadzone na swoim rachunku, przekazując informacje o karcie płatniczej, login czy hasło do bankowości internetowej. Należy podkreślić, że Poczta Polska nie prowadzi odsprzedaży niedoreczonych przesyłek, nigdy nie prosi także poprzez wiadomości sms lub e-mail o dopłacenie do przesyłki.

Klauzule inflacyjne pod lupą

W ostatnim czasie operatorzy **Orange Polska, P4 (sieć Play) i T-Mobile** zdecydowali się na wprowadzenie do umów na czas określony postanowień, które budzą wątpliwości prezesa UOKiK. Chodzi o klauzule inflacyjne, uprawniające do modyfikacji warunków podpisanych przez konsumentów zobowiązań w trakcie ich trwania. Zmiany cen świadczonych usług mogłyby nastąpić już w przyszłym roku. Podwyżki uzależnione zostały od ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny średniorocznego wskaźnika cen i usług konsumpcyjnych. Klauzule inflacyjne, jeżeli mają być wprowadzane do umów,

powinny zabezpieczać obie strony i nie mogą być wykorzystywane tylko na korzyść przedsiębiorców. Tymczasem zakładane zmiany w zobowiązaniach zawartych na czas oznaczony, mogą prowadzić do przerzucania konsekwencji zmieniającej się sytuacji gospodarczej na użytkowników sieci komórkowych. Postępowania wyjaśniające w sprawie operatorów mogą skutkować postawieniem zarzutów i nałożeniem kary w wysokości do 10 proc. obrotu. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przygląda się wprowadzaniu klauzul inflacyjnych również w innych sektorach gospodarki.

KLAUZULE INFLACYJNE

postępowania wyjaśniające w sprawie **Orange Polska, P4 i T-Mobile Polska**

Redukcje w Meta Platforms

Koncern **Meta Platforms** zakomunikował, że zwalnia **13 proc. z 87 tys. zatrudnionych**. Oznacza to zwolnienia dla ponad **11 tys. osób** pracujących dla **Facebooka, Instagrama, WhatsApp** i innych działów. To największe redukcje w historii firmy. „Podejmujemy również szereg dodatkowych kroków, aby stać się szczuplejszą i bardziej wydajną

firmą, ograniczając wydatki i przedłużając zamrożenie zatrudnienia do pierwszego kwartału 2023” – napisał w liście do pracowników dyrektor generalny **Mark Zuckerberg**. Procentowo zwolnienia są znacznie mniejsze niż w Twitterze po przejęciu go przez Elona Muska. Tam jednak cięcia sięgające 50 proc. oznaczały utratę pracy dla 3700 osób z 7,5 tys. zatrudnionych. Drastyczne decyzje to pokłosie wyników finansowych, które spowodowały spadek wartości akcji pod koniec października br. o blisko 20 proc. Inwestorzy są zaniepokojeni rosnącymi kosztami i wydatkami, rok do roku rosnącymi o 19 proc. w trzecim kwartale, do 22,1 mld USD.

VoLTE w roamingu

Użytkownicy wszystkich rodzajów ofert w **sieci Plus** (abonament, mix i na kartę) mogą już korzystać w roamingu międzynarodowym z połączeń głosowych realizowanych w technologii **VoLTE**. Rozwiązanie to jest już dostępne w dwóch sieciach: **AT&T w Stanach Zjednoczonych** oraz **Elisa w Finlandii**, i będzie sukcesywnie rozszerzane na kolejne sieci partnerów między-

narodowych. VoLTE, czyli Voice over LTE, to stosowane już od pewnego czasu rozwiązanie pozwalające na przesyłanie głosu poprzez technologię internetu LTE, dzięki czemu połączenie jest zestawiane szybciej, a jakość dźwięku lepsza. Staje się ono już pewnym standardem w połączeniach krajowych i będzie też coraz powszechniejsze w roamingu międzynarodowym. Wynika to z coraz częstszych zapowiedzi wyłączenia dotychczas używanej w komunikacji głosowej sieci 2G i 3G i przeznaczaniu uwolnionych dzięki temu zasobów radiowych na rozwój nowych technologii. Proces ten już ma miejsce i zrobiła tak np. wspomniana sieć AT&T w USA, a planują kolejni operatorzy na świecie.

#BurzaMózgów

Z badań wynika, że Polacy obawiają się **sztucznej inteligencji (AI - ang. artificial intelligence)**, ale upatrują w niej też korzyści i codziennych ułatwień. Jak zrozumieć zjawisko sztucznej inteligencji i jej wpływ na nasze życie? **Fundacja Orange** wspierze nauczycielki i nauczycieli w poszerzaniu wiedzy o AI i w krytycznym podejściu do technologii. Ruszył bowiem bezpłatny kurs online, pod nazwą **#BurzaMózgów**, który pokaże, jak działa sztuczna inteligencja i pobudzi do refleksji o tym, jakie niesie ona korzyści i zagrożenia w kontekście społecznym. Sztuczna inteligencja jest już częścią codziennego życia. Odgrywa ważną rolę choćby w funkcjonowaniu mediów społecznościowych, serwisów streamingowych, translatorów. Coraz bardziej przydatna staje się zatem wiedza o tym, gdzie i jak działa, jakie konsekwencje powoduje i może powodować, a także jakie

decyzje możemy podejmować np. jako użytkownicy social mediów, aby zadbać o swój dobrostan i dobór treści, które są nam wyświetlane. Kurs Fundacji Orange pokazuje zastosowania AI, tłumaczy zjawiska i mechanizmy, w których uczestniczymy, kiedy korzystamy z różnych narzędzi

#BurzaMózgów

cyfrowych. Zagadnienia prezentuje od bardziej społecznej niż technologicznej strony. Aby wziąć w nim udział, nie trzeba mieć technologicznych umiejętności. Mogą realizować go nauczycielki i nauczyciele wszystkich przedmiotów, szczególnie ci, którzy rozmowy o bezpieczeństwie w internecie i higienie cyfrowej wplatają w zajęcia z młodzieżą. Współorganizatorem projektu jest **LOFI Robot**.

FERC zatwierdzony przez Brukselę

Wsparcie działań z obszaru cyfrowej transformacji kraju to główne cele programu **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** na lata 2021–2027, który zatwierdziła **Komisja Europejska**. Program FERC to w sumie **blisko 2 mld euro**, które będziemy mogli przeznaczyć na wsparcie transformacji cyfrowej w całym kraju. – Ostatnie dwa i pół roku pokazały, jak ważny jest rozwój nowoczesnych technologii. Ich wykorzystanie poprawia jakość naszego codziennego życia spo-

łeczno-gospodarczego. Dlatego w nowej perspektywie finansowej na lata 2021–2027 położyliśmy jeszcze większy niż do tej pory nacisk na dostęp gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz miejsc istotnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego do ultraszybkiego internetu, rozwój elektronicznych usług publicznych i poprawę dostępu do danych cyfrowych, a także na realizację projektów z obszaru szeroko rozumianego cyberbezpieczeństwa – mówi **minister funduszy i polityki regionalnej Grzegorz Puda**.

Grzegorz Puda

Precyzyjne rolnictwo

T-Mobile stworzy dla jednej z czołowych polskich uczelni – **Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie** inteligentną infrastrukturę, dzięki której na terenach SGGW już wkrótce rozkwitnie idea „precyzyjnego rolnictwa” (ang. „precision farming”), pozwalająca na zdalne zarządzanie i szczegółowy monitoring upraw. Dzięki zainicjowanej współpracy z T-Mobile SGGW pozyska dostęp do rozwiązań bazujących na technologii **Narrowband-IoT**,

Andreas Maierhofer, prezes zarządu T-Mobile Polska oraz prof. dr hab. Michał Jerzy Zasada, rektor SGGW po podpisaniu listu intencyjnego

które pozwolą na automatyczne gromadzenie różnorodnych danych i parametrów środowiskowych istotnych zarówno w procesie kształcenia akademickiego jak i edukacji z zakresu zastosowań technologii w różnych dziedzinach. Taki zaawansowany system powstanie w **arboretum SGGW w Rogowie**, gdzie za sprawą inteligentnej łączności, uzupełnionej o technologie 2G, 4G, błyskawiczną sieć 5G, także CATM1 możliwe będzie stworzenie kompleksowego

laboratorium IoT dla studentów. Dzięki nowemu zapleczu technologicznemu laboratorium umożliwi monitorowanie parametrów klimatycznych gleby lub podłoża organicznych, zarządzanie nawadnianiem z urządzenia mobilnego oraz pomiar temperatury i wilgotności w uprawach rolnych, ogrodniczych, leśnych, na terenach zieleni, w sadach i w uprawach pod osłonami. Inteligentne laboratorium będzie dostępne już w pierwszej połowie 2023 r.

Emitel zmienił właściciela

Brytyjski fundusz **Cordiant Digital Infrastructure** sfinalizował kupno wszystkich udziałów w spółce **Emitel**, która jest operatorem naziemnej infrastruktury radiowo-telewizyjnej w Polsce. Wartość transakcji to ok. **1,9 mld zł**. Dotychczas właścicielem spółki Emitel był Astatine Investment Partners (wcześniej jako Alinda Capital Partners), firma private equity z siedzibami w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Umowa sprzedaży spółki Emitel funduszowi Cordiant Digital Infrastructure została podpisana 4 stycznia br. Teraz doszło do jej fina-

lizacji, która była uzależniona m.in. od uzyskania zgód regulacyjnych Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Cordiant

Digital Infrastructure jest m.in. właścicielem spółki České Radiokomunikace, czyli czeskiej sieci wież komórkowych oraz platformy centrów danych Hudson Interchange z Nowego Jorku. Spółka Emitel to właściciel infrastruktury radiowo-telewizyjnej w Polsce. Odpowiada m.in. za emisję multipleksów telewizyjnych i kanałów radiowych.

Światłowód śledzony z satelity

Urząd Komunikacji Elektronicznej podpisał list intencyjny z firmą **SatRev**. Dotyczy sprawy potencjalnej współpracy w przygotowaniu systemu, który wspomagać ma wyznaczanie przebiegu przewodów światłowodowych. Współpraca UKE i SatRev ma pozwolić stworzyć system, który miałby opierać się na analizie zdjęć satelitarnych oraz istniejących bazach danych obiektów topograficznych. Wyodrębnione zostaną z nich obiekty stwarzające trudność przy budowie nowych linii światłowodowych. – Celem przygotowy-

wanego przez nas systemu będzie wspieranie, aktualnie stosowanych w budownictwie infrastrukturalnym, rozwiązań poprzez detekcję niewidocznych na tradycyjnych mapach obiektów naziemnych. Dzięki wykorzystaniu danych satelitarnych i algorytmu detekcji będziemy w stanie istotnie obniżyć koszty budowy nowych sieci światłowodowych. Podpisany z UKE list intencyjny dowodzi, jak istotne znaczenie w realizacji kluczowych dla bezpieczeństwa kraju projektów ma wykorzystanie danych pochodzących z satelitów – mówi **Grzegorz Zwoliński**, prezes SatRev. Finalnie system dostarczałby webowy interfejs umożliwiający UKE zaplanowanie i wykonanie potrzebnych do wyznaczenia najlepszej trasy pod inwestycję światłowodową czynności.

Biletomat z ludzką twarzą

POLREGIO uruchomiło pilotażowo **Videomaty** - innowacyjne rozwiązanie technologiczne, które pozwala na uzupełnienie sieci kas biletowych o urządzenia samoobsługowe, które jednak w razie potrzeby pozwa-

lają podróżnym na kontakt w postaci wideorozmowy z doświadczonym konsultantem (e-kasjerem). - Zainspirował nas tradycyjny biletomat. Gdyby połączyć jego funkcje z funkcjonalnością tradycyjnej kasy biletowej moglibyśmy uzyskać narzędzie, które będzie posiadało oczekiwane przez pasażerów funkcjonalności. I tak narodził się pomysł videomatu z funkcją e-kasjera - mówi Adam Pawlik, członek zarządu - dyrektor handlowy

POLREGIO SA. Aktualnie **POLREGIO** posiada ok 150 kas. Ich dostępność na dużych i ruchliwych dworcach wynosi średnio 12 godzin dziennie, ale już na mniejszych jedynie 7 godzin na dobę. Konsultanci, którzy będą mogli asystować podróżnym poprzez videomaty będą natomiast dostępni o wiele dłużej.

10 Gb/s w światłowodzie Orange

Testy przeprowadzone w siedzibie **Orange** w Warszawie potwierdziły możliwości **Orange Światłowodu Pro 10.0**. Przepustowość **10 Gb/s** pozwala na podłączenie wielu urządzeń i komfortowego korzystania z domowej sieci.

Od 21 listopada br. klienci mogą sprawdzić możliwości technologii **XGSPON** w wybranych salonach w **Gdańsku, Łodzi, Krakowie, Poznaniu i Warszawie**. Przepustowość, czyli maksimum możliwości technologii **XGSPON**

wynosi 10 Gb/s, natomiast przepływność, czyli szybkość internetu, jaką użytkownik może osiągnąć na swoim urządzeniu to 8 Gb/s. Zaletą tej technologii jest możliwość podłączenia kolejnych urządzeń i komfortowego korzystania z domowej sieci bez

utruty jakości połączenia. Dzięki wysokiej przepustowości, po WiFi można podłączyć nawet 256 urządzeń jednocześnie. Orange Polska ma wieloletnie doświadczenie w dostarczaniu internetu światłowodowego. W zasięgu

operatora znajduje się blisko 7 mln gospodarstw domowych, a z sieci korzysta już milion klientów. Orange dostarcza światłowód w technologii FTTH (Fiber To The Home), czyli do samego mieszkania, która jest najbardziej efektywna i korzystna dla klienta.

FRITZ!Repeater 1200 AX dostępny w Polsce

Firma AVM, niemiecki producent urządzeń sieciowych, wprowadziła do Polski nowy wzmacniacz **FRITZ!Repeater 1200 AX**, działający w **WiFi 6** i zapewniający dostęp do sieci bezprzewodowej w każdym zakątku domu. Biała, kompaktowa obudowa, dzięki której urządzenie jest niewiele większe niż standardowe gniazdko elektryczne, kryje technologię opartą na wydajnej platformie sprzętowej i najnowszych procesorach, zdolną zrealizować szybkie WiFi 6 z obsługą **Mesh**. **FRITZ!Repeater 1200 AX** to niepozorne, ale potężne źródło mocy dla sieci WiFi z Mesh o dużym zasięgu. Dzięki dwóm antenom dla każdego z obsługi-

wanych zakresów (2,4 i 5 GHz), urządzenie osiąga przepustowości rzędu do **3000 Mb/s**. Wzmacniacz **FRITZ!Repeater 1200 AX** zadziała z każdym routerem, ale maksimum możliwości urządzenia uzyskamy łącząc go z routerem **FRITZ!Box**.

STOPKLATKA

ŚWIĄTECZNE SOBOTY

z serią **HOBBIT**

OGLĄDAJ

SOBOTY 20:00

MACIEJ KANIGOWSKI

SALES MANAGER

TEL. +48 506 493 111

MKANIGOWSKI@KINOPOLSKA.PL

JOANNA JAKUBOWSKA

SALES EXECUTIVE

TEL. +48 694 416 968

JJAKUBOWSKA@KINOPOLSKA.PL

THE GOOD
DOCTOR

DR
DEATH

NOWE
ŻYCIE

MERRY
CHRISTMAS

AXN

TAJEMNICZE
BARWY
SYCYLII

AGENCJI

BY NIESAMOWITE HISTORIE PISAŁY SIĘ
NA NASZYCH OCZACH